

BUSINESS
FINLAND

TILINPÄÄTÖS 2020

28.2.2021

Käsitelty Business Finlandin johtoryhmässä 8.2.2021

Hyväksytty Business Finlandin johtokunnassa 18.2.2021

SISÄLTÖ

1 Johdon katsaus.....	3	7 Tilinpäätösanalyysi	69
2 Tuloksellisuus	6	7.1 Rahoituksen rakenne	69
3 Vaikuttavuus.....	9	7.2 Talousarvion toteutuminen	69
3.1 Toiminnan vaikuttavuus.....	9	7.3 Tuotto- ja kululaskelma	80
3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	9	7.4 Tase	81
4 Toiminnallinen tehokkuus	34	8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	83
4.1 Toiminnan tuottavuus	44	9 Arviointien tulokset.....	86
4.2 Toiminnan taloudellisuus	44	10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	87
4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	46	10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot	87
4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	46	10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot	88
5 Tuotokset ja laadunhallinta	47	11 Talousarvion toteumalaskelma	89
5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	47	12 Tuotto- ja kululaskelma.....	94
5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	61	13 Tase	96
6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	65	14 Liitetiedot.....	98
		15 Allekirjoitus.....	117

1 JOHDON KATSAUS

Business Finlandille vuosi 2020 oli koronan säväyttämä uudistumisen vuosi. Kuluneen vuoden aikana laadimme mm. uuden strategian, uudistimme organisaatiotamme ja lanseerasimme häiriötilannerahoituksen auttamaan koronavaikeuksista kärsineitä yrityksiä. Koronapandemia edellytti Business Finlandilta nopeutta ja joustavuutta vastaamaan muuttuneeseen tilanteeseen toimintaympäristössä. Huolimatta muutoksen intensiivisyydestä, Business Finland onnistui olosuhteisiin nähden hyvin.

Business Finlandin uusi strategia ulottuu vuoteen 2025. Teimme strategiassamme kolme keskeistä muutosta: olemme jatkossa entistäkin asiakaskeskeisempiä ja luomme samaan aikaan parempaa työntekijäkokemusta, olemme entistä proaktiivisempia ja tartumme suurten yhteiskunnallisten muutosten luomiin mahdollisuuksiin, sekä sijoitamme kestäväen kehityksen strategiaamme ja tekemisemme ytimeen. Strategiatyön myötä kirkastettiin Business Finlandin ydintehtävä: Luomme Suomelle vaurautta ja hyvinvointia kiihdyttämällä asiakkaittemme kestäväen kasvua globaalisti. Business Finlandin visio on edelleen: Suomi näyttää tien tulevaisuuteen. Strategian myötä tulemmekin panostamaan erityisesti kolmeen ydin-

alueeseen: talouden kasvuun, kestäväen kehitykseen ja kilpailukyvyyn vahvistamiseen.

Uuden strategian ohella Business Finland uudisti vuonna 2020 myös organisaatiotaan. Uusi organisaatiorakenne on aiempaa selkeämpi ja asiakaslähtöisempi. Toimintamallien muutoksen vuoksi yhteistoiminnassa neuvoteltiin noin 100 henkilön roolin merkittävästä muutoksesta ja joihinkin rooleihin kohdistuvista vähäisemmistä muutoksista. Henkilöstö pyrittiin sijoittamaan uuteen organisaatioon ja uusiin rooleihin kunkin ura-uramaa mahdollisimman hyvin kuunnellen ja huomioiden. Uusi organisaatiorakenne johti ylimmän johdon ja keskijohdon rekrytointiprosessiin ja valintoihin. Kiinnostus esimiestehtäviin oli runsasta. Valinnoissa painotettiin valmentavan johtamisen osaamista. Organisaatiomuutokseen liittyvät toimenpiteet tehtiin loppuvuoden 2020 aikana. Uusi organisaatio aloitti 1.1.2021.

Koronakriisin isettyä täydellä voimalla, Business Finland oli ensimmäisten joukossa yritysten tukena. Työ- ja elinkeinoministeriön antaman tehtävän ja voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti Business Finlandin kautta kanavoitu rahoitus kohdentui kriisistä toipumista palvelemaan kehittämistoimintaan. Työhön tartuttiin ripeästi:

uudet rahoituspalvelut valmisteltiin ja avattiin asiakkaille alle viikossa, ja akuutin kriisin helpottamiseen osoitettu erityisrahoitus saatiin tehokkaasti ja vastuullisesti kohdennettua asiakkaille.

Business Finland myönsi häiriötilannerahoitusta avustuksena ja lainana yhteensä 1052,6 miljoonaa euroa kaikkiaan hieman yli 20 000 projektille. Suurin osa hakeuksista saatiin käsiteltyä elokuun loppuun mennessä. Rahoitusta myönnettiin eniten kaupan alalle, teollisuuden sekä matkailu- ja ravintola-alalle. Arviolta puolet yrityksistä kehittää häiriötilannerahoituksella digitaalisia ratkaisuja. Kriisitilanteessa Business Finlandin tuki auttoi yrityksiä kohtaamaan koronaepidemian negatiivisia vaikutuksia. Vuoden 2020 lopussa kolmannes projekteista on jo päättynyt. Häiriötilannerahoituksen vaikuttavuutta tullaan tarkastelemaan vuonna 2021.

Rahoitushakemusten käsittely oli urakkana valtava ja vaati työtehtävien uudelleenjärjestelyä Business Finlandilla. Hakemusten suuri määrä oli haaste asiakastyölle, ja Business Finlandiin palkattiin lähemmäs sata uutta henkilöä hoitamaan projektien seurantaa ja loppuraporttien käsittelyä. Jopa eläkkeellä olevia työntekijöitä palasi kiireavuksi.

Koronalla oli vaikutuksensa myös Business Finlandin työntekemisen tapaan. Koko organisaatio siirtyi etätöihin maaliskuussa, ja uusien työvälineiden ja työnteon tapojen opettelu vaati henkilöstöltä paljon uuden oppimista. Henkilöstön hyvinvointia pyrittiin tukemaan valmennuksilla ja henkilöstön pienimuotoisilla muistamisilla. Yhteisöllisyyteen kannustettiin mm. yksiköiden ja tiimien virtuaalikalvitauoilla.

Business Finlandin toiminnan vaikuttavuutta seurataan säännöllisesti vaikuttavuustutkimusten avulla. Tehtyjen vaikuttavuusarviointien ja jälkiseurannan perusteella voidaan todeta, että Business Finlandin rahoitustoiminta on tuottanut yrityksille sekä liikevaihdon että viennin kasvua, joten rahoitus tuottaa yhteiskuntaan merkittäviä hyötyjä, jotka jäisivät muuten toteutumatta.

Vaikeasta pandemiavuodesta huolimatta Business Finlandin asiakasyritykset pystyivät kasvattamaan vientään vuonna 2020, vaikka tulostavoitteiden tavoitearvoista osin jäätiinkin. Parhaiten (top 10%) vientiä vuonna 2020 kasvattaneiden pk-yritysten vienti kasvoi 842 miljoonaa euroa (57 %)¹.

¹ Business Finlandin tulostavuttimari 1: Parhaiten vientiä (top 10%) kasvattaneiden pk-asiakasyritysten (sis. midcap) viennin kasvu.

Prosentuaalinen kasvu ylitti tavoitetason ja euromääräinen kasvu jäi vain niukasti alle 900 miljoonan euron tavoitetason. Myös kasvua ja kansainvälistymistä hakevien asiakkaiden jalostusarvon kasvu nousi selvästi (8 %) vuoteen 2019 verrattuna².

Valtion talousarvio vuodelle 2021 sisältää edellisvuoteen verrattuna yhteensä noin 100 milj. euron leikkauksen Business Finlandin kautta elinkeinoja uudistavaan budjettirahoitukseen. Suunta on erittäin huolestuttava, sillä tarve elinkeinoelämän uudistumiselle, ja Business Finlandin palveluille, on suurempi kuin koskaan.

Asiantuntija- ja rahoituspalvelujen kysyntä on erittäin vilkasta kaikilla Business Finlandin toiminta-alueilla, ja esimerkiksi normaalin innovaatorahoituksen kysyntä vuoden 2020 aikana oli yli 20 prosenttia suurempaa kuin vuotta aiemmin. Suomella ei ole varaa säästää tulevaisuusinvestoinneista, ja olisikin ensiarvoisen tärkeää turvata Business Finlandin kyky tukea yritysten uudistumista ja kriisistä elpymistä.

Nina Kopola

² Business Finlandin seurantamittari 1: Kasvua ja kansainvälistymistä hakevien Business Finland -asiakkaiden jalostusarvon kasvu.

2 TULOKSELLISUUS

Vuonna 2020 Covid-19-pandemia vaikutti merkittävästi Business Finlandin toimintaan, jota jouduttiin muuttamaan nopeasti ja joustavasti vastaamaan muuttuneeseen tilanteeseen mm. siirtämällä resursseja rahoitustoimintaan, lanseeraamalla uusia häiriötilanteen rahoituspalveluja ja muuttamalla tapahtumia ja vierailuja virtuaalisiksi. Painopistemuutoksen vuoksi Business Finlandin muuta toimintaa oli supistettava. Huolimatta muutoksen intensiivisyydestä ja nopeudesta, Business Finland onnistui olosuhteisiin nähden hyvin ja pystyi vastaamaan nopeita toimenpiteitä vaativiin tehtäviin. Business Finlandin toiminnallinen tuloksellisuus ylittyi monissa tulossopimuksessa sille asetetussa mittarissa. Rahoitustyön tehokkuus oli tulosmittarilla tarkasteltuna tehokkainta koskaan. Huolimatta tehokkuudesta, asiakkaiden tyytyväisyys Business Finlandin toimintaan pysyi myös erittäin hyvällä tasolla. Henkilöstön kokonaistytyytyväisyys parani edellisvuodesta, mutta sitä ei saatu kuitenkaan nostettua tavoitellulle hyvälle tasolle. Johtamisindeksin mukaan, henkilöstö on tyytyväinen lähiesimiestyöhön. Koronavuosi oli henkilöstölle vaativan tehtävän äärellä motivoiva ja tarjosi paljon oppia. Pandemiatilanne on kuitenkin kasvattanut henkilöstön työ-

kuormaa ja -painetta ja tuonut uudelleen tarvetta roolien ja työtehtävien selkeyttämiselle.

Pandemia aiheutti suoria tai välillisiä vaikutuksia myös Business Finlandin asiakaskunnassa. Esimerkiksi matkailuteollisuus koki historian pahimman iskun, josta elpymisen ennustaminen on vaikeaa. Business Finland jäi selkeästi tavoitetasoistaan yritysten kansainväliselle kasvulle asetetuissa vaikuttavuusmittareissa, joilla tavoiteltiin pk-asiakasyritysten viennin sekä Business Finlandin t&k&i-rahoitusta saavien pk-yritysten t&k&i-panostusten kasvua. Tavoitteeseen ei päästy myöskään kasvua ja kansainvälistymistä hakevien asiakkaiden eikä vähähiilisyteen ja kiertotalouteen panostavien t&k&i-rahoitusasiakkaiden lukumäärän kasvussa. Vaikuttavuusmittari, joka perustuu Business Finlandin rahoittamien projektien loppuraporteissa arvioituihin vientiennusteisiin, tavoitetaso saavutettiin, mikä lupaa hienoisesti toivoa viennin mahdollisesta elpymisestä.

Sen sijaan Business Finland saavutti paremmin sille asetettuja vaikuttavuustavoitteita maailman luokan ekosysteemien ja kilpailukykyisen toimintaympäristön kasvun tukemisessa.

TAULUKKO 1 MUUTAMIA BUSINESS FINLANDIN TULOSMITTAREITA VUODELTA 2020

Tunnusluku	2020	2020
	toteutuma	tavoite
YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS		
Pk-asiakasyritysten (sis. midcap) viennin kasvu, milj. euroa ja %	71 milj. € 1 %	500 milj. € 10%
Business Finlandin t&k&i-rahoitusta saavien pk-yritysten (sis. midcap) t&k&i-panostusten kasvu, % ³	27	> 31
Rahoitettujen hankkeiden synnyttämä vuosittainen vienti/Business Finlandin t&k&i-rahoitus (vientikerroin)	39	> 20
Rahoitetut ekosysteemialoitteet, joissa tavoitteena yli 1 mrd. euron kokonaisuus, kpl	12	5
Uusien suomalaisten yritysten osuus Horisontti 2020-ohjelman hauissa, %	37	15
Rahoitus vähähiilisyttä ja kiertotaloutta edistäviin ratkaisuihin, milj. euroa	305	200
Ulkomaisten investointien työllistävyys (työpaikkojen lkm, arvio)	916	730
Rekisteröidyt ulkomaiset yöpymiset, 1000 vrk ⁴	2292	7400
TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS		
Rahoitustyön kokonaiskustannus/ myönnetty rahoitus, %.	1,0	< 3,5
Business Finland asiakkaiden suositteluhaluus (NPS) (asteikko -100 - +100)	+66	>+56
HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN		
Kokonaistyötyytyväisyys (1-5)	3,3	>3,5

³ Mittarin toteumassa on määrittelyn mukaisesti laskettu vain Business Finlandin rahoittamat hankkeet, joissa t&k&i on erityinen rahoitusperuste ja se on merkitty asiakkaan rahoitushakemusvaiheessa luokittelutiedoksi. Mittarissa ei lasketa kaikkia Business Finlandin rahoittamia hankkeita, joissa on mukana t&k&i-rahoitusta. Kaikkiin t&k&i-hankkeisiin ei ole merkitty t&k&i-luokittelutietoa.

⁴ Visit Finlandin toimenpiteillä on vain osittainen vaikutus.

Business Finlandin rahoittamia ekosysteemialoitteita, joissa tavoitteena on yli 1 mrd. euron kokonaisuus, oli yli kaksi kertaa enemmän kuin oli alkuperäinen tavoite. Tavoite ylittyi selvästi myös suurten yritysten verkottuneisuusasteessa t&k&i-projekteissa, uusien suomalaisten yritysten osuudessa Horisontti 2020 -ohjelman hauissa sekä rahoituksen määrässä vähähiilisyttä ja kiertotaloutta edistäviin ratkaisuihin. Pandemia-tilanne ei vielä ehtinyt vaikuttaa ulkomaisten investointien työllistävyteen, vaan siinäkin Business Finland saavutti sille asetetun tavoitetaso. Sen sijaan rekisteröityjen ulkomaisten yöpymisten määrän kasvu jäi merkittävästi sille asetetusta tavoitteesta.

Business Finlandille tulossopimuksessa asetetut tunnuslukutavoitteet toteutuneen on esitetty toimintakertomuksen seuraavissa luvuissa. Viereisessä taulukossa on niistä muutamia.

Business Finland aloitti toimintansa vuoden 2018 alussa, kun Innovaatorahoituskeskus Tekes ja kansainvälistymispalveluita tarjoava Finpro yhdistyivät. Business Finland muodostuu edelleen kahdesta erillisestä organisaatiosta (Innovaatorahoituskeskus Business Finland / Rahoituskeskus / virasto ja Business Finland osakeyhtiö / Yhtiö). Rahoituskeskus ja Yhtiö muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden ja niitä johdetaan yhteisellä strategialla. Rahoituskeskusta koskeva tulossopimus vuodelle 2020 koskee myös Yhtiötä. Yhtiö on konserni, joka muodostuu Business Finland Oy:stä, Kiinassa toimivasta FinChi Innovation Center Company Ltd:stä, USA:ssa toimivasta Business Finland USA Inc -yrityksestä ja Suomessa rekisteröidystä Finpro Finland Oy:stä, jolla ei ole varsinaista toimintaa. Rahoituskeskuksen ohjauksessa toimii myös pääomasijoitusyhtiö Business Finland Venture Capital Oy.

3 VAIKUTTAVUUS

3.1 TOIMINNAN VAIKUTTAVUUS

Business Finlandin toiminnan vaikuttavuus syntyy asiakkaiden ja sidosryhmien toiminnasta. Business Finlandin asiantuntija- ja rahoituspalvelut liittyvät toisiinsa niin tiiviisti, ettei niiden vaikuttavuutta ole tarkoituksenmukaista käsitellä erikseen. Vaikuttavuus on raportoitu seuraavassa luvussa.

3.2 SIIRTO- JA SIJOITUSMENOJEN VAIKUTTAVUUS

3.2.1 VAIKUTTAVUUDEN SEURANTA

Business Finland arvioi säännöllisesti tehtävässään onnistumista vaikuttavuustutkimusten avulla sekä pyrkii osaltaan kehittämään tätä koskevia menetelmiä. Business Finland hyödyntää uusia tapoja tulosten viestinnässä sekä kehittää yhdessä muiden toimijoiden kanssa innovaatiotoimintaa kuvaavia tilastoja ja kansainvälisiä vertailutietoja yhteiskunnan hyödynnettäväksi. Tehtyjen vaikuttavuusarviointien ja jälkiseurannan perusteella voidaan todeta, että Business Finlandin rahoitustoimin-

ta on tuottanut yrityksille sekä liikevaihdon että viennin kasvua, joten rahoitus tuottaa yhteiskuntaan merkittäviä hyötyjä, jotka jäisivät muuten toteutumatta.

Työ- ja elinkeinoministeriö ja Business Finland ovat sopineet, että Business Finlandin vaikuttavuutta, eli tulospimuksessa asetetun kahden strategisen päämäärän toteutumista, seurataan ensisijaisesti asiantuntijoilla teetettävillä vaikuttavuusarvioinneilla. Toimintavuonna 2020 päämäärät olivat:

1. Kansainvälistä kasvua yrityksille ja
2. Maailmanluokan ekosysteemit ja kilpailukykyinen toimintaympäristö kasvua tukemassa.

Päämääriä koskevia vaikuttavuusselvityksiä tilataan yksi vuosittain vuorotellen kustakin päämäärästä. Syksyllä 2020 käynnistyi vaikuttavuusarviointi Business Finlandin rahoituksen ja palveluiden vaikutuksista ekosysteemien kehittämiseen. Arvioinnin tuloksia on raportoitu luvussa 3.2.2.

Business Finlandin uusi vaikuttavuusmalli otettiin käyttöön vuoden 2018 alusta. Sen mukaan kehitetään Business Finlandin sisäisiä työkaluja kuten arviointia, jolla palveltavat ja rahoitettavat yritykset valitaan, sekä toimivampaa asiakkaiden ja ekosysteemien hallintaa.

Vaikuttavuusmallia on kehitetty kuvaamaan Business Finlandin eri asiakassegmenttejä ja instrumenttikohtaisia tuloksia ja vaikutuksia. Uudistettu vaikuttavuusmalli sopii paremmin vaikuttavuustiedon hyödyntämiseen globaalien verkostojen, suorien sijoitusten ja matkustamiseen liittyvien tavoitteiden mittaamiseen. Samalla vahvistetaan vaikuttavuustiedon hyödyntämistä Business Finlandin strategisessa päätöksenteossa, ennakkoivaa vaikuttavuutta sekä Business Finlandin ulkoista viestintää. Vaikuttavuusviestintää on kehitetty edelleen hyödyntäen visualisointia, asiakassegmentointia, case-analyysejä ja vaikuttavuuskatsauksia.

Business Finland tilasi Palveluvienti ja rakenteellinen uudistuminen -tutkimuksen, jossa tarkasteltiin tilastollisin menetelmin julkisen TKI-rahoituksen ja vientipalveluiden vaikutusta EU-palveluviennin kasvuun vuosina 2010-2017. Suomen palveluvienti kasvoi yli 50 prosentilla vuosina 2010-2017, mikä ylitti Ruotsissa, Tanskassa ja Saksassa tapahtuneen palveluviennin kasvun. EU-alueelle palveluitaan vievien suomalaisyritysten määrä on kasvanut merkittävästi, eli noin 55 % vuodesta 2010. Tekesin/Finpron asiakkaiden palveluvienti oli alkutilanteessa alhaisempi kuin verrokkiyritysten, josta voidaan päätellä, että yritykset ovat hyödyntäneet valtion tukijärjestelmää tarpeeseen. Tutkimuksen mukaan tuettujen (Tekes, Finpro) pk-yritysten palveluvienti kaksinkertaistui, mutta kasvu ei poikennut tilastollisesti merkittävästi vertailuyrityksistä.

Euroopan komission tilaama arviointi julkisesta t&k-rahoituksesta alkoi vuonna 2015 ja päättyi vuonna 2020. Arviointi kohdistui kaiken kokoisiin yrityksiin, jotka olivat saaneet t&k-tukea vuosina 2010–2014 päättyneisiin Tekes-projekteihin. Arvioinnin mukaan t&k-rahoituksella oli positiiviset vaikutukset työntekijämäärän kasvuun ja t&k-intensiteettiin pitkällä aikavälillä. T&k-tuet lisäsivät yritysten t&k-työntekijöiden määrää keskimäärin 16 prosenttia. Tämä vastaa noin 0,8 lisätyöntekijän palkkaamista per tukea saanut yritys, ja tilastollisesti merkittävä kesto oli 6 vuotta. Lisäksi tukia saaneiden yritysten t&k-intensiteetti nousi keskimäärin noin 30 % t&k-tuen saamista seuraavina vuosina. Yhden prosentin kasvu t&k-tukieuroissa nosti otoksen yritysten t&k-intensiteettiä noin 2,5 %. Tämän vaikutuksen tilastollisesti merkittävä kesto oli 8 vuotta. Oli merkittävä tulos, että t&k-panokset yrityksissä kasvavat enemmän kuin julkinen t&k-rahoitus. Tässä arvioinnissa käytetyillä ekonometrisillä menetelmillä (CEM, CDID) ja aineistolla saatiin tulos, että tuottavuuden kasvu tukea saaneissa yrityksissä ei poikkea tilastollisesti merkittävästi verrokkiyrityksistä. Täten kaupallistaminen ja sitä kautta arvonlisäys tuetuissa yrityksissä tulisi saada nopeammin kasvuun.

Business Finlandin tilaamassa arvioinnissa tuotettiin vaikuttavuuskatsaus, jossa tarkasteltiin mitä vaikutuksia Business Finlandin (ja entisen Tekesin) TKI-rahoituksella on ollut vähähiilisyiden saralla. Aineistona käytettiin vuosina 2000-2019 Tekesistä/Business Finlandista ym-

päristö- ja energia-alalle suunnattua rahoitusta, vähähiilisyteen liittyviä arviointiraportteja, sekä 17 tapaus-tutkimusyrittäjien tarkempaa haastattelua ja analyysiä. Pitkäjänteisen panostuksen tulokset näkyvät: on luotu suomalaisille yrityksille liiketoimintaa, vahvistettu edelläkävijyyttä ja vähennetty päästöjä.

Suomalaisia ydinalueita ovat muun muassa:

1. Metsäteollisuus - energiatehokkuus, läheisyys raaka-aineisiin ja kiristynyt kilpailu ovat olleet ajureita urauurtaville ratkaisuille, kuten fossiilisia polttoaineita sisältävät tehtaat ja biopohjaiset materiaalit;
2. Biopolttoaineet - sääntelykysyntään vastaaminen ja uusien raaka-aineiden tutkimukseen perustuva hyödyntäminen;
3. Digitaaliset ratkaisut - Pohjoismaat ovat olleet muita edellä ja digitaalisten ratkaisujen rakentamisen perusta on ollut vahva erityisesti energiatehokkuuden edistämiseksi (Smart Grids, IoT).

Arvioinnin mukaan Business Finlandin pitkäjänteistä panostusta tarvitaan ja arvostetaan, jotta korkeamman riskin ja pitkän aikajänteiden aiheet (tulevaisuusteemat) pysyvät TKI-agendalla. Lisäksi on vaikuttavaa tukea veturiyrityksiä, joiden kautta päästöjen vähentyminen leviää arvoverkostossa. Erityispiirteenä todettiin, että vähähiilisyden kohdalla julkista panostusta tarvitaan vaikuttamaan markkinoiden muokkaantumiseen ja systeemimuutoksen vaatimien yhteistyörakenteiden kehittämiseen.

3.2.2 TAVOITE: KANSAINVÄLISTÄ KASVUA YRITYKSILLE

Suomen talouskasvu perustuu suurelta osin tavaroiden ja palveluiden vientiin. OECD:n mukaan Suomen tulisi laajentaa vientiyrittäjien määrää ja eritoten kasvattaa pk-yritysten vientiä. Pk-yritysten tavoitteena tulisi entistä hanakammin olla uusien korkean arvonlisän tuotteiden ja palveluiden tuotanto, joissa Suomella on kilpailuetua. Uusien ja nykyisten pk-yritysten innovaatiotoimintaa ja kansainvälisille markkinoille tuloa tulisi kannustaa. Uudentyyppisillä innovaatioilla voimme lisätä talouskasvua ja vientiä sekä korjata elinkeinoelämän rakenteita.

Kilpailukykyisiä ja kasvuhakuisia yrityksiä kumppaniverkostoineen

Tavoitteeseen liittyen ei tulossopimuksen mukaisesti tehty vaikuttavuusselvitystä vuonna 2020. Business Finland tilasi vuonna 2019 kasvuyrittäjiin liittyvän päämääräarvioinnin, jossa tutkittiin ekonometrisin menetelmin Business Finlandin (Finpron palvelut sekä viennin edistämiseen liittyvät t&k-rahoitusinstrumentit) vienninedistämispalveluiden käytön vaikutuksia pk-yrityksiin (liikevaihto, tavaravienti, työpaikat, arvonlisäys, tuottavuus) vuosina 2009-2017. Päättulos oli, että Finpron vienninedistämispalveluita käyttäneiden yritysten liikevaihto kasvoi muita yrityksiä enemmän. Lisäksi arvioitiin kehittyneille Euroopan ja USA:n markkinoille menevien yritysten markkinoillepääsyä. Suomalaisten pk-yritysten suurimmaksi kansainvälisen kasvun esteek-

si Business Finlandin työntekijät näkivät yritysten osamiseen ja paikallisia markkinoita koskevaan tietoon liittyvät puutteet. Kansainvälisille markkinoille tähtäävillä suomalaisyrityksillä on usein riittämätön ymmärrys paikallisten markkinoiden toiminnasta; ne eivät tunne sääntelyä tai lainsäädännön asettamia vaatimuksia tuotteille ja palveluille (esimerkiksi tuotteissa vaadittavia pakkaustekstejä) eivätkä tunnista yrityksen tuotteen keskeisiä kilpailijoita ja potentiaalisia asiakkaita.

Alkavat ja pk-yritykset.⁵

Suomen muutaman vuoden jatkunut talouskasvu taittui alkuvuonna alkaneeseen koronaepidemiaan. BKT laski valtiovarainministeriön arvion mukaan 3,3 %⁶. Koronaepidemia vaikutti vahvasti toimintaympäristöön ja aiheutti suoria tai välillisiä vaikutuksia koko pk-asiakaskunnassa. Työ- ja elinkeinoministeriö kanavoiki erilaisia tukia yritysten selviämiseen kriisin yli. Näistä ensimmäinen ja lopulta suurin paketti oli häiriötilanneavustukset. Alun perin maaliskuussa 2020 budjetoitu 30 milj. euroa kasvoi vuoden loppuun mennessä 994 milj. euroon. Business Finlandin häiriötilanneavustukset olivat vuonna 2020 ainoa valtion poikkeusrahoituskohde, jossa kaikki varattu rahoitus tarvittiin.

⁵ Pk-yrityksiin luetaan tässä poikkeuksellisesti myös ns. midcap-yritykset eli EU:n pk-yritysmääritelmää suuremmat yritykset, joiden liikevaihto on alle 300 milj. euroa.

⁶ Lähde: Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus 2020:85, talvi 2020.

Koko rahoitus saatiin sovitusti kohdistettua pk-yrityksille etätyönä toimien. Yritykset käyttivät rahoituksesta 79 milj. euroa esiselvityksiin ja 915 milj. euroa kehityshankkeisiin, joissa otettiin käyttöön uusia digitaalisia tuotteita ja palveluita sekä uusia toimintamalleja ja palvelukonsepteja kohti digiloikkaa. Pelätty konkurssiaalto onnistuttiin välttämään yhdessä muiden toimien kanssa. Ikävä ilmiö oli joidenkin asiakasyritysten joutuminen somemaalittamisen kohteeksi. Business Finlandin häiriötilanneavustuksen prosessista tehtiin loppukevällä 2020 työ- ja elinkeinoministeriön tilaama tarkastus, jossa toiminta todettiin asianmukaiseksi.

Häiriötilannerahoituksen vaikutukset näkyvät useamman vuoden aikajänteellä. Vaikuttavuutta tarkastellaan vuonna 2021 asiakastytyväisyysmittausten avulla. Lisäksi ainakin Valtiontalouden tarkastusvirastolla ja työ- ja elinkeinoministeriöllä on suunnitelmassa arvioinnin toteutus.

Business Finland osakeyhtiön kautta yrityksille suunnattu de minimis-rahoitus oli yhteensä 1029 milj. euroa, josta muuhun kuin häiriötilanneavustukseen suunnattiin 34,7 milj. euroa (vuonna 2019 45,7 milj. euroa). Vertailukelpoinen pk-yritysten rahoituksen kysyntä pieneni 6 %, kun häiriörahoitushakemuksia ei oteta huomioon. Eryteisesti innovaatioaseteli- ja exhibition explorer -hakemukset vähenivät alle puoleen.

Kansainvälisiä startup-tiimejä on houkuteltu Suomeen yhdessä kumppaneiden kanssa. Huolimatta koronatilanteesta Business Finlandin lausuntoa haki 180 tiimiä,

mikä on enemmän kuin vuonna 2019 (149). Ulkomaisien Venture Capital -sijoitusmäärä säilyi korkealla tasolla ja Business Finlandin ansiosta Suomeen tuli yhteensä kolme sijoitusta, n. 36 milj. euroa. Uusia startup-yrityksiä tuli Business Finlandin asiakkaaksi edellisiä vuosia vähemmän ja nuoria nopeasti kasvavia NIY-rahoitusta saavia yrityksiä tunnistettiin yhteensä 30 (2019: 36).

Ohjelmatoiminta

Vuonna 2020 Business Finlandin teemoja olivat bio- ja kiertotalous ja cleantech, digitalisaatio, terveys ja hyvinvointi, kuluttajaliiketoiminta ja matkailu. Teemojen alla toimii ohjelmia. Ohjelmat ovat rahoitus- ja asiantuntija-palveluiden kokonaisuuksia, joiden avulla Business Finland tarjoaa asiakkailleen verkostoja ja tietoa kansainvälisen liiketoiminnan kehittämisen tueksi.

Vuoden 2020 lopulla Business Finlandissa oli käynnissä 15 ohjelmaa tai kampanjaa.

Hallitusohjelmaan perustuen opetus- ja kulttuuriministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö käynnistivät tiekarttatyön tukemaan luovien alojen kasvua. Ohjelmallisen toimenpiteen koordinaatiovastuu ja osittainen toteutusvastuu siirtyivät Business Finlandille. Creative Business Finlandin tavoitteena on kehittää luovien alojen liiketoimintaa ja kansainvälistymistä sekä lisätä korkeaa arvonlisää tuottavien tuotteiden ja palvelujen liiketoiminnan kasvua hyödyntämällä luovaa osaamista. BEAM-ohjelman työtä jatkaa Developing markets platform -palvelukokonaisuus yhteistyössä ulkoministeriön

kanssa. HXIP-kampanja tuki hävittäjähankintojen teollista yhteistyötä.

Ohjelmat mahdollistavat toimialojen poikkialaisen uudistumisen ja niissä tarjottavat palvelut (esim. Market Match ja Joint Offering) tukevat asiakkaiden kansainvälistä kasvua. Ohjelmatoiminta kattaa toimintoja ja palveluita liittyen tulosten hyödyntämiseen lyhyemmällä ja pitemmällä aikajänteellä. Kaikissa ohjelmissa sparrataan ja rahoitetaan myös tutkimus- ja innovaatiohankkeita.

Vuonna 2020 Business Finlandin ohjelmien ja kampanjoiden kautta rahoitettiin n. 630 projektia 298 milj. eurolla eli 45 % myönnetystä innovaatorahoituksesta ohjautui ohjelmien tai kampanjoiden hankkeisiin (2019: 271 milj. euroa, 53 %). Avustusta myönnettiin yritysten hankkeisiin 179 milj. euroa, lainaa 41 milj. euroa ja pääomalainaa 16 milj. euroa. Tutkimushankkeille myönnettiin rahoitusta 60 milj. euroa ja EAKR-rahoitusta 2,5 milj. euroa. Rahoitettujen hankkeiden koko kasvoi vuodesta 2019: rahoitusmäärä kasvoi 46 % ja lukumäärä kasvoi 13 %. Tutkimuksen rahoitus laski edellisvuodesta 17 %.

Business Finlandin, yritysten ja tutkimuslaitosten yhteenslaskettu panostus ohjelmiin vuonna 2020 oli 705 milj. euroa (vuonna 2019: 557 milj. euroa). Rahoituksella mitattuna suurimpia ohjelmia olivat Smart Energy (47 milj. euroa), Smart Mobility (41 milj. euroa) ja Bio and Circular (40 milj. euroa).

Korona-epidemia vaikutti olennaisesti kaikkeen Business Finlandin toimintaan, myös ohjelmatoimintaan. Osa henkilöistä siirtyi häiriörahoituksen käsittelyyn, ja

muuta toimintaa oli supistettava. Ohjelmien verkottumistapahtumat muuttivat muotoaan ja siirtyivät verkkoon. Ohjelmien toimintaa suunnattiin syntyviin uusiin markkina-mahdollisuuksiin ja niihin yhteistarjoamien rakentamiseen sekä Finnish Supplier -sivustoon. Business Finlandissa käynnistettiin myös Corona Co-Creation -palvelu.

Tulosmittarit

Vaikeasta pandemiavuodesta huolimatta Business Finlandin asiakasyritykset pystyivät kasvattamaan vientään vuonna 2020, vaikka tulosmittareiden tavoitearvoista osin jäätiinkin. Parhaiten vientiä kasvattaneiden pk-yritysten vienti kasvoi 842 miljoonaa euroa (57 %). Prosentuaalinen kasvu ylitti tavoitetason ja euromääräinen kasvu jäi vain niukasti alle 900 miljoonan euron tavoitetason. Myös kaikkien Business Finlandin pk-asiakasyritysten vienti kasvoi 71 miljoonaa euroa (1%), mutta tavoitetasosta jäätiin selvästi. Joillakin toimialoilla (mm. matkailu, osa palveluviennistä) vienti laski pandemiasta johtuen merkittävästi, mikä vaikuttaa kokonaisuutena viennin kasvun jäämiseen näin vaatimattomaksi.

Business Finlandin pk-rahoitusasiakkaiden t&k&i-kokonaismenoja lisäävien hankkeiden suhteellinen osuus kaikista rahoitetuista hankkeista lisääntyi edellisvuoteen verrattuna, mutta jäi silti tavoitetasosta ja oli 27% vuonna 2020. Hankkeiden toteutuksen nopeutuminen ja soveltamisalan laajeneminen ovat edelleen olleet rahoituspäätöksiä tehtäessä tärkeämmässä roolissa kuin yrityksen t&k&i-kokonaismenojen lisääntyminen. Mittarin arvo on aiempina vuosina vaihdellut välillä 24 % - 34 %.

Rahoitettujen hankkeiden synnyttämä vuosittainen viennin ennuste (kerroin 39) lähes kaksinkertaistui edellisvuoteen ja on myös lähes kaksinkertainen tavoitetasoon verrattuna, mutta kasvua ja kansainvälistymistä hakevien Business Finland -asiakkaiden lukumäärä kasvoi vain niukasti (1 %) ja jäi 4 % tavoitetasosta. Vientikertoimen hyvä taso kertoo hankkeiden tulosten hyvistä hyödyntämisenäkymistä ja vientitoduksista; tämä näkyy erityisesti veturihankkeissa. Kun asiakasmäärän tarkastelusta rajataan pois t&k&i-asiakkaat, asiakasmäärä kasvoi 9,5% eli ylitti tavoitetason. Tätä selittää kansainvälistymiseen liittyvän neuvonnan sekä deminimis -tyyppisen rahoituksen asiakkuuksien määrän kasvu. T&k&i-rahoituksen asiakasmäärää laski vuoden 2020 aikana käytössä ollut rahoitus liiketoiminnan häiriötilanteissa, jota moni aiemmin t&k&i-rahoitusta käyttänyt asiakas käytti t&k&i-rahoituksen sijaan.

Vähähiilisyys ja kiertotalouteen panostavien t&k&i-rahoitusasiakkaiden lukumäärä pieneni valtaosin samoista syistä kuin muidenkin t&k&i-rahoitusasiakkaiden lukumäärä. Asiakasmäärän niukasta laskusta (-1,5%) huolimatta hankkeiden liikevaihto-odotukset kasvoivat merkittävästi ja ovat yli kolminkertaiset tavoitetasoon verrattuna. Merkittävä tekijä tässä ovat vuoden 2020 aikana käynnistyneet veturihankkeiden kokonaisuudet, joista monet osuvat kestävä kehityksen aihepiireihin.

TAULUKKO 2 TULOSSOPIMUKSEN TULOSMITTARIT, KANSAINVÄLISTÄ KASVUA YRITYKSILLE

KANSAINVÄLISTÄ KASVUA YRITYKSILLE				
Tunnusluku	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 toteutuma	2020 tavoite
Parhaiten vientiä (top 10%) kasvattaneiden pk-asiakasyri- tysten (sis. midcap) viennin kasvu, milj. euroa ja %.	1092 milj.€ 37 %	1043 milj. € 40%	842 milj. € 57%	900 milj. € > 45 %
Pk-asiakasyri- tysten (sis. midcap) viennin kasvu, milj. euroa ja %	500 milj. € 8,6 %	399 milj. € 6,5%	71 milj. €1% 10%	500 milj.€ 10 %
Business Finlandin t&k-rahoitusta saavien pk-yritys- ten (sis. midcap) t&k&i-panostusten kasvu (yritysten t&k&i-kokonaismenoja lisäävien hankkeiden suhteellinen osuus kaikista rahoitetuista hankkeista), % ⁷	32	22	27	> 31
Rahoitettujen hankkeiden synnyttämä vuosittainen vienti / Business Finlandin t&k&i-rahoitus (vientikerroin)	25	23	39	> 20
Kasvua ja kansainvälistymistä hakevien Business Fin- land -asiakkaiden lukumäärän kasvu, %, ja poisluettuna t&k&i-rahoitusasiakkaat, %	12 -	12 -	1 9,5	> 4 > 8
Vähähiilisyteen ja kiertotalouteen panostavien t&k&i-rahoi- tusasiakkaiden lukumäärän kasvu, % ja liikevaihto hankkeiden tavoitevuonna, milj. euroa (arvio)	- -	-10% 5467 milj. €	-1,5% 13262 milj. .€	2 % 4000 milj. €

⁷ Mittarin toteumassa on määrittelyn mukaisesti laskettu vain Business Finlandin rahoittamat hankkeet, joissa t&k&i on erityinen rahoitusperuste ja se on merkitty asiakkaan rahoitushakemusvaiheessa luokittelutiedoksi. Mittarissa ei lasketa kaikkia Business Finlandin rahoittamia hankkeita, joissa on mukana t&k&i-rahoitusta. Kaikkiin t&k&i-hankkeisiin ei ole merkitty t&k&i-luokittelutietoa.

TAULUKKO 3 TULOSSOPIMUKSEN SEURANTAMITTARIT, KANSAINVÄLISTÄ KASVUA YRITYKSILLE

Tunnusluku	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 toteutuma	2020 arvio
Kasvua ja kansainvälistymistä hakevien Business Finland -asiakkaiden jalostusarvon kasvu (euroa, %)	16	0,1	8	16
Tiivistä kansainvälistä yhteistyötä sisältävien hankkeiden osuus kaikista rahoitetuista hankkeista (%)	10	12	17	10
Startup-asiakkaiden viennin muutos, %	184	147	80	160
Uusien t&k&i-yritysten osuus kaikista t&k&i-rahoitusta saaneista yritysasiakkaista, %	-	36	34	30
Kansainvälistymispalveluja käyttäneiden pk- ja midcap-yritysten viennin kasvu (3 v. muutos) – Team Finland, % (arvio)	-	-	12	25
T&k&i-rahoituksen aikaansaamat työpaikat, lkm (arvio työpaikoista hankkeen tavoitevuonna)	34 000	24000	38800	35 000

Seurantamittarit

Kasvua ja kansainvälistymistä hakevien Business Finland -asiakkaiden jalostusarvon kasvu nousi selvästi (8 %) vuoteen 2019 verrattuna. Edellisvuoden poikkeuksellisen pienestä kasvusta on nyt palattu suunnilleen normaalitasolle, kun mittariin voimakkaasti vaikuttavien muutamien suurten yritysten jalostusarvo on parantunut.

Tiivistä kansainvälistä yhteistyötä sisältävien hankkeiden osuus kaikista hankkeista on kasvanut edellisvuodesta. Kasvuluvuissa näkyy suurten co-innovation, kasvumoottori- ja veturihankekokonaisuuksien vaikutus selvästi. Samoin Eureka-klusteriprojektit vaikuttavat tähän merkittävästi. Startup-asiakkaiden vienti on kasvanut koronapandemiasta huolimatta 80 % vuonna 2020. Ilman pandemiaa kasvuvauhti olisi ollut merkittävästi suurempi. Sama näkyy kansainvälistymispalveluja käyttäneiden pk-yritysten viennin kasvussa, joka oli 12 % vuonna 2020, mutta jää merkittävästi ennakkoon arvioidusta kasvusta. Uusien yritysten osuus kaikista t&k&i-rahoitusasiakkaista on pysynyt useita vuosia 30-40 % välillä; vuosi 2020 ei tee tähän poikkeusta 34 % lukemalla. Arvio t&k&i-rahoituksen aikaansaamista työpaikoista on kasvanut merkittävästi edellisvuodesta, veturihankkeilla on tässä suuri rooli.

3.2.3 TAVOITE: MAAILMANLUOKAN EKOSYSTEEMIT JA KILPAILUKYKYINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ KASVUA TUKESSA

Suomen innovaatioympäristön vahvuuksia ovat vahva osaaminen, laaja yhteistyö yritysten ja tutkimusmaailman välillä, monipuoliset verkostot ja toimiva infrastruktuuri. Innovaatioympäristömme keskeinen tavoite on, että kokeilualustat ja ekosysteemit houkuttelevat globaaleja toimijoita Suomeen ja suomalaiset yritykset ovat mukana globaaleissa ekosysteemeissä.

Ekosysteemikonseptilla Business Finland pyrkii tukemaan suomalaisyrityksiä globaalissa kilpailussa. Ekosysteemitoiminnan konkreettisia tavoitteina on mm. ajaa taloudellista kasvua, kasvattaa yrityssektorin tuotavuutta tutkimuksen, kehityksen ja innovaatiotoiminnan avulla sekä tuottaa ratkaisuita yhteiskunnallisiin haasteisiin.

Suomen kilpailukykyyn ylläpitäminen ja kirittäminen vaatii teollisuuden uudistumista, radikaaleja innovaatioita ja vahvaa kansainvälistä verkottumista. Ekosysteemisen toimintatavan piirteitä ovat korkea yhteistyön ja tiedonvaihdon taso sekä dynaaminen yhteistyö, joka mahdollistaa sekä yhteiskehittämisen että loppukäyttäjien integroimisen prosessiin. Ekosysteeminen toimintatapa ei ole poissulkeva - sillä voidaan täydentää olemassa olevia toimintatapoja.

Business Finland on asettanut tukemilleen ekosysteemeille ylätasoinen tavoitteeksi tuottaa vuoteen 2025 mennessä miljardi euroa uutta liikevaihtoa. Business Finlandin ekosysteemitoiminnan tavoitteita ja toimenpiteitä

on arvioitu vuonna 2020 toteutetussa ekosysteemien arvioinnissa.

Yli alue- ja toimialarajojen rakentuvat, kansainvälisesti kilpailukykyiset liiketoimintaekosysteemit, huippuosaaminen, kokeilualustat ja verkostot

Vuonna 2020 toteutetussa ekosysteemien arvioinnissa käytiin läpi koko Business Finlandin ekosysteemiportfolio, joka kattoi vuoden 2020 alussa yhteensä 34 ekosysteemiä. Näistä reilu kolmannes, yhteensä 13 erityyppistä ekosysteemiä, poimittiin tarkempaan tarkasteluun. Arvioinnin tavoitteina oli tuottaa havaintoja ja suosituksia Business Finlandin ekosysteemitoiminnan tueksi ja kehittämiseksi. Tähän tavoitteeseen pääsemiseksi aineistoa kerättiin useista eri lähteistä ja analysoitiin monipuolisin menetelmin. Ekosysteemeihin kuuluvien yritysten tilinpäätöksiä ja yrityksille osoitettua kyselyä analysoitiin tilastollisen analyysin keinoin. Näiden lisäksi arvioinnissa toteutettiin lähes 40 yrityshaastattelua, ekosysteemien kuvaus verkkokaavinnalla ja neljästä ekosysteemistä laadittiin tarkempi case-kuvaus. Lopulliset tulokset ja suositukset perustuvat aineiston kokonaisanalyysissä saatuihin tuloksiin. Epävarmuutta arvioinnin tuloksiin tuovat ekosysteemien nuoruus yhdistettynä jälkijättöiseen tilastotietoon sekä pandemian aiheuttama yleinen epävarmuus tulevista.

Arvioinnin mukaan Business Finlandin valinta tukea ekosysteemeitä on tarkoituksenmukainen. Se ajaa sille asetettuja tavoitteita liittyen mm. talouden kilpailuky-

kyyn ja uudistumiseen. Toimeenpanon osalta arvioitsijat katsovat, että ekosysteemeille asetettu tavoitevuosi 2025 on varsin kunnianhimoinen suhteessa ekosysteemien elinkaaren vaiheeseen: Valtaosa ekosysteemitöiden piteistä on käynnistetty vasta hiljattain, tyypillisesti vuonna 2018. Arvioitsijat suosittavat myös, että konseptia ja sen tavoiteasetantaa terävöitettäisiin entisestään, liittyen mm. talouden radikaalin uudistumisen tavoitteisiin.

Osana arviointia arvioitsijat rakensivat ekosysteemien tulevaa kasvua ennustavat kasvupotentiaalimallit. Mallit perustuvat ekosysteemien todennettuun kasvuun vuosina 2016-2018, yrityshaastatteluihin sekä kyselyn tuloksiin. Arvioitsijoiden yhteenvedon mukaan ekosysteemien kasvupotentiaalinen taso on yleisesti ottaen lupaava. Lisäksi arvioitsijat katsovat, että Business Finlandilla on hyvät mahdollisuudet tukea kasvun kiihtymistä entisestään.

Tulosten mukaan ekosysteemien liikevaihdon ennakoitu kasvupotentiaali on vuosina 2018-2028 noin 62 %. Euroiksi muunnettuna tämä tarkoittaa reilun 600 miljoonan tasonnousua. Tarkastelussa on huomioitu vain se osa yrityksen liikevaihdosta, joka liittyy tarkastelussa olleeseen ekosysteemiin (ns. ekosysteemirelevantti liikevaihto). Ekosysteemirelevantin viennin ja henkilöstömäärän arvioidaan kasvavan vastaavasti 52 % ja 42 % samalla aikavälillä. Arvonlisän kasvu on tulosten mukaan vauhdikkainta nuorissa ja kasvumoottori-instrumentilla tuetuissa ekosysteemeissä. Ekosysteemirelevantin liike-

vaihdon kasvu korreloi positiivisesti sen kanssa, miten aktiivisesti yritys hyödyntää ekosysteemin palveluita ja tarjontaa.

Koska liikevaihtoennuste jää jonkin verran asetetusta miljardin tavoitteesta, tulee ekosysteemeitä tukevia toimenpiteitä kiihdyttää asetetun tavoitetasoon saavuttamiseksi. Lisäksi pandemiatilanteen aiheuttama talouden taantuma tulee vaikeuttamaan tavoitteisiin pääsyä. Pandemiaan liittyvät vaikeudet näkyvät arvioinnissa kerätyssä haastattelu- ja kyselyaineistossa. Käytetyt tilinpäätöstilastoaineistot eivät ulotu pandemia-aikaan.

Haastatteluiden perusteella useat yritykset ovat kyenneet luomaan innovaatioita osana ekosysteemityötä ja niitä odotetaan myös syntyvän lisää. Sen sijaan uusille markkinoille, joko koti- tai ulkomailla, on osana ekosysteemityötä päässyt vain kourallinen yrityksiä.

Arvioinnin tulosten mukaan rahoitetut ekosysteemit ovat lähes kaikin tavoin hyvin heterogeeninen joukko sekä tavoitteiltaan, toimintatavoiltaan että rakenteiltaan. Kaikki ekosysteemit eivät esimerkiksi täytä perinteisen liiketoimintaekosysteemin kriteereitä. Sen sijaan, tyypillisessä Business Finlandin tukemassa ekosysteemissä on vahva tutkimus- ja kehityspainotus, ja tutkimusorganisaatiot ovat keskeisessä roolissa. Lisäksi ekosysteemien tiiviys vaihtelee huomattavasti. Tiiviit ekosysteemit joissa on sitoutuneita yrityksiä näyttävät palvelevan jäsentensä tarpeita kaikkein parhaiten: sitoutuneimmat jäsenet kokevat ekosysteemit ja niiden tarjoamat hyödyt suurimpina.

Business Finlandin rooli ekosysteemityössä nähdään tukevana ja mahdollistavana. Business Finlandin palveluista erityisesti rahoitus tunnetaan hyvin ekosysteemi-toimijoiden keskuudessa. Arvioitsijoiden mukaan ei-rahallisten ekosysteempalveluiden kokonaisuutta tulisikin vahvistaa ja käyttöä lisätä. Yritysten toivomia palveluita ovat mm. ekosysteemien välisen ja sisäisen koordinaation tukeminen sekä ekosysteemien poikkihallinnollinen edunvalvonta.

Yritysten, tutkimusorganisaatioiden ja julkisten toimijoiden kehittäminen yhteistyössä

Suuryritysten innostus uudistumiseen ja yhteistyön lisäämiseen on kasvanut edelleen. Business Finland on ruokkinut yhteistyötä tutkimusorganisaatioiden kanssa ja kannustanut haastavien, yritysten liiketoimintoja uudistavien yhteisprojektien rakentamiseen. Suurten yritysten verkottuminen tapahtuu yhä useammin yhteishankkeen muodossa, eikä alihankintana. Suuryrityksissä huolena on, kuten pk-yrityksissäkin, Suomen osaajapulan vaikutus yritysten uudistumiskykyyn.

Business Finlandissa julkisen tutkimuksen ja sen kaupallistamisen edistämisen rahoituspalveluita olivat Co-innovation ja TUTL. Co-innovation projekteissa julkiset tutkimusorganisaatiot ja yritykset kehittävät yhdessä uutta tietoa ja innovaatioita uuden kansainvälisen liiketoiminnan tarpeisiin. Tutkimustulosten kaupallistamiseen tähtäävissä TUTL-projekteissa etsitään tutkimustu-

loksille sovellusalue, missä ne voisivat olla kaupallisesti hyödynnettävissä.

Eurooppalainen ja muu kansainvälinen verkosto, osaaminen ja rahoitus

Business Finlandin tarjoamia tutkimus- ja innovaatioyhteistyön väyliä Eurooppaan ja maailmalle olivat erityisesti EU:n rahoittama Horisontti 2020 -ohjelma, Eurekan yhteistyöalustat (varsinkin Eurostars ja Eureka-klusterit), lähinnä tutkijoille tarkoitettu verkottumisalusta COST sekä Euroopan avaruusjärjestö ESA.

Kokonaisuudessaan Suomen tilanne EU:n tki-rahoituksen hyödyntämisessä on hyvä tai kohtuullinen. Vuoden 2020 aikana Suomi saavutti Tutkimus- ja innovaationeuvoston Suomelle asettaman tavoitteen (1,5 x 7. puiteohjelman saanto, joka oli 873 miljoonaa euroa) Horisontti 2020 -rahoituksen kotiuttamiselle. Lokakuun 2020 tilastotiedon valossa Suomen kokonaissaanto oli 1,32 miljardia euroa. Parannettavaa on silti paljon, erityisesti suurten yritysten osallistumisessa, jossa Suomi on Länsi-Euroopan viimeisellä sijalla. Tästäkin näkökulmasta on tärkeää, että Business Finland pyrkii (myös muun kuin suoran EU-rahoitusneuvonnan puitteissa) parantamaan suomalaistoimijoiden edellytyksiä ja kilpailukykyä kansainvälisten rahoituslähteiden hyödyntämisessä.

Yksi suomalaistoimijoiden osallistumisedellytyksiä tukeva tekijä on vaikuttaminen ohjelmiin ja niiden sisältöihin, jotta ne vastaisivat suomalaistoimijoiden tarpeita mahdollisimman hyvin. Vuonna 2020 Business Finland

osallistui aktiivisesti eurooppalaisen tki-yhteistyön kehittämiseen ja erityisesti työ- ja elinkeinoministeriön johdolla tapahtuneen Horisontti Eurooppa -ohjelman (2021-2027) sisältöjen ja käytännön toteutuksen valmisteluun. Tässä työssä Business Finlandin painopisteitä olivat elinkeinoelämälle tärkeiden viestien ja Suomelle strategisesti tärkeiden teemojen edistäminen sekä innovaationäkökulman tukeminen, josta erityisenä huomion kohteena on Euroopan Innovaationeuvoston (European Innovation Council, EIC) kehittäminen ja suunnittelu. Osana tätä työtä Business Finland edusti suomalaistojen etuja ja näkemyksiä käytännön osallistumiseen liittyvissä sopimus- ja kustannusasioissa.

EU:n tarjoamat rahoitus- ja verkottumismahdollisuudet otettiin hyvin huomioon Business Finlandin strategiatyössä ja sen mukaisessa sisäisessä uudelleenorganisoinnissa. EU-rahoitusmahdollisuuksien kartoittaminen integroitiin osaksi relevanttien ekosysteemien (mm. suuryritysten veturi-hankkeet) ja yhteishankkeiden sisältöä silloittamaan ja tehostamaan kansallisen ja EU-rahoituksen hyödyntämistä suurempien vaikutusten saavuttamiseksi.

Eureka on EU-ohjelmien lisäksi toinen merkittävä kansainvälisen innovaatioyhteistyön alusta. Sillä on yli 40 jäsenvaltiota, myös Euroopan ulkopuolella. Erityisen aktiivisesti Business Finland osallistui 2020 Eureka-klusteriohjelman toimintaan ja sen kehittämiseen. Klusteriohjelmilla tuetaan tehokkaasti pk- ja midcap-yritysten kytkeytymistä kansainvälisiin arvoketjuihin ja kumppa-

nuuksiin. Kehittämistyön tuloksena organisoitiin ensimmäistä kertaa viiden eri toimialan klusterien yhteinen haku tekoälyhankkeille. Suomessa painottui ohjelmistotekniikan klusteri ITEA:n hankkeet, joissa rahoitettiin yhteensä 20 suomalaisosallistumista kansainvälisiin tki-projekteihin 13,6 miljoonalla eurolla. Vastaava merkitys Business Finlandissa on EU:n kumppanuusohjelmista etenkin elektroniikkateollisuuden ECSEL:illä, jossa 10,1 miljoonan euron rahoitus Business Finlandilta kerääntäytyi 34 miljoonan euron tki-panostuksiksi suomalaisorganisaatioissa kohdistuen laajoihin kansainvälisiin yhteishankkeisiin. Vuoden aikana Business Finland myös osallistui aktiivisesti uuden Horisontti Eurooppa -puiteohjelman vastaavan Key Digital Technologies kumppanuusohjelman suunnitteluun.

Business Finlandin Brysselin toimisto (FiLi) jatkoi ennakkoivaa tiedonhankintaa ja välittämistä pääkonttoriin sekä tuki Business Finlandin johtoa tämän EU-vaikuttamistyössä. Selkeänä painopisteenä työssä oli Horisontti Eurooppa -puiteohjelman valmistelu ja tehoa informaation hankintaan ja vaikuttamiseen toimisto sai monipuolisista verkostoistaan. Ne toimivat aktiivisesti, vaikka tärkeät fyysiset tapaamiset jäivätkin pois pandemian vuoksi.

Ulkomaisten investointien edistäminen

Maaliskuun jälkipuoliskolla 2020, Covid-19-pandemian seurauksena, sekä ulkomaiset investoinnit että ulkomaisten investointien edistäminen kokivat dramaattisen

pysähdyksen. Maailmanlaajuisesti yritykset ryhtyivät puolustamaan nykyistä liiketoimintaansa ja laittoivat laajentumishankkeita jäihin. Mm. OECD ja Financial Times arvioivat, että ulkomaiset investoinnit vähentyivät globaalisti 30-50 % vuonna 2020 edellisvuoteen verrattuna. Rajojen sulkemisen ja matkustusrajoitusten myötä yritysten vierailut Suomeen muuttuivat lähes mahdottomiksi – isoja strategisia investointipäätöksiä ei tehdä käymättä kohdemaassa.

Invest in Finland laati jo huhtikuun 2020 alussa uuden toimintastrategian vastauksena muuttuneeseen markkinatilanteeseen. Asiakastyö ja markkinointi siirtyivät täysin digitaalisiksi, ja asiakkaita ryhdyttiin palvelemaan erilaisissa virtuaaliympäristöissä. Nopean sopeutumisen ja uskomattoman venymisen myötä – ja mukana ripaus onnea – oli vuosi 2020 menestyksenkäs vaikeassa markkinatilanteessa.

Covid-19-pandemiasta huolimatta, Invest in Finlandin 34 asiakasyritystä investoivat Suomeen vuonna 2020 yli 575 miljoonaa euroa (arvio 500 milj. euroa ylittyi 15 %). Näiden ulkomaisten yritysten Suomeen tekemien investointien seurauksena Suomeen on arvioitu syntyvän 916 uutta suoraa työpaikkaa vuonna 2020 (tavoite 730 työpaikkaa ylittyi 26 %). Vuoden 2020 aikana Business Finlandin Invest in Finland -vastualueella oli yli 900 uutta kansainvälisten asiakkaiden ensikontaktia. Yli 50 näistä yrityksistä joko vieraili Suomessa tai heille järjestettiin korkean tason virtuaalivierailu Suomeen. Arvioiden mukaan Invest in Finland -palvelut ovat lisänneet ja aikais-

taneet uusien suorien sijoitusten sijoittumista Suomeen.

Vuonna 2020 Invest in Finland voitti asiakkaita ennen kaikkea cleantech-sektorilta, mutta myös digitalisaation ja terveysteknologian alueilta. Maantieteellisesti Keski-Eurooppa oli erityisen vahva, perässään Japani ja Skandinavia.

Toimialayhteistyötä kehitettiin ekosysteemien teemojen kanssa vuoden 2020 aikana. 1.1.2021 voimaan astuneen uuden Business Finland organisaattiorakenteen myötä tämä yhteistyö suunnataan uudelleen. Resurssit investointien edistämistoiminnoille ovat niukat, mikä pakottaa tekemään jatkuvia valintoja ja priorisointia siitä, miten toimialasektoreita, kohdemarkkinoita ja asiakasprojekteja tuetaan.

Euroopan avaruusjärjestön hankkeet

Business Finland kannusti tuloksellisesti vuoden 2020 aikana suomalaisia tutkimus- ja innovaatiotoimijoita hyödyntämään Euroopan avaruusjärjestön (ESA) osaaamista, verkostoja ja rahoitusta. Työssä hyödynnettiin Business Finlandin New Space Economy -ohjelman toteuttamia tapahtumia ja palveluita sekä uutta Avaruusasiain neuvottelukunnan teollisuusjaoston toimintaa. Business Finland vastasi vuoden 2020 aikana Joint Finland / ESA Industrial Policy Task Force -työstä ja innovaatiotoiminnan asiantuntija jatkoi lähetettynä työntekijänä ESA:n päämajassa Pariisissa vuoden 2020 aikana. Tiivistyneen ESA:n yhteistyön myötä teollisten tilausten lukumäärä ja euromääräinen volyyymi ylitti jäsenmaille asetetut tavoit-

teet. Käynnissä oleva toimialan murros on kasvattanut suomalaisten yritysten osallistumista erityisesti tietoliikenteen ja avaruusteknologian soveltamista edistävissä ohjelmissa. Vuoden 2020 aikana Business Finlandin ja ESA:n yhteisesti rahoittaman Business Incubation Centre:n yritysten lukumäärä kasvoi yhdeksääntoista. Usealle Business Finlandin kasvumoottorille tarjoutui mahdollisuus osallistua ESA osaamisen hyödyntämiseen ja kansainvälisen verkoston toimintaan.

Business Finland osallistui Euroopan avaruusjärjestön Space19+ ministerikokouksessa käynnistettyjen ohjelmien toteutukseen ja kohdisti myöntövaltuudestaan yhteensä 27,4 milj. euroa järjestön ohjelmamaksuihin. Business Finland avusti työ- ja elinkeinoministeriötä kansallisen avaruusasiain hallinnon hoitamisessa ja osallistui avaruusasian neuvottelukunnan sihteeristön tehtävien hoitamiseen. Business Finlandin ESA delegaattityön resursointi heikkeni vuoden 2020 aikana Covid-19-poikkeustilanteesta johtuen.

Viennin ja kansainvälisen kasvun ohjelma

Yritykset olivat vuonna 2020 aktiivisia käynnistämään uusia ekosysteemihankkeita ja tähän liittyvä rahoituskysyntä oli korkealla tasolla. Vuonna 2020 käynnissä oli yli 40 yksittäistä miljardiluokan uuteen liiketoimintaan tähtäävää ekosysteemiä. Vuoden 2020 alussa Business Finland lanseerasi uuden rahoitusmallin veturiyritysten ympärille muodostuville ekosysteemeille. Veturiyrityksille suunnattuun haastekilpailuun tuli 25 hakemusta,

joihin sisältyi yhteensä 1,5 miljardin euron TKI-investointien kasvulupaus. Rahoitus myönnettiin kuuteen ekosysteemikokonaisuuteen ja seitsemälle veturiyritykselle. Business Finlandin rahoitus vivuttaa 3-kertaisesti veturiyritysten investointeja ja 5-kertaisesti, kun koko ekosysteemi lasketaan mukaan.

Vuonna 2020 Business Finland suuntasi kasvumoottori-pääomalinahaun datatalouden, kiertotalouden ja vähähiilisyiden aihealueille. Yritykset osallistuivat kilpailutukseen tekemällä tarjouksensa, joissa ne kuvasivat, miten ekosysteemin miljardiluokan kasvutavoite aiotaan saavuttaa, ja antoivat tuottolupauksen myönnettävälle pääomalinalle. Ehdotuksia tuli yhteensä 24 ja rahoitus myönnettiin neljälle alustayritykselle. Miljardikasvua odotetaan autonomisesta liikenteestä, digitaalisista alustoista ja muovin poistamisesta vesistöistä. Kasvumoottoreiden alustayhtiöt ovat kasvun katalyytteinä toimivia avainyrityksiä, joiden ympärille muut toimijat voivat rakentaa uutta liiketoimintaansa.

Business Finland osallistui aktiivisesti uuden kansallisessa TKI-tiekartassa esitetyn kumppanuusmallin suunnitteluun ja pilotointiin. Kumppanuusmallin tavoitteena on koota tutkimusta ja sitä hyödyntäviä verkostoja entistä isommiksi osaamiskeskittymiksi ja ekosysteemeiksi sekä vahvistaa korkeakoulujen, tutkimuslaitosten, yritysten ja muiden TKI-toimijoiden yhteistyötä. Rahoittajien kuten Suomen Akatemian ja Business Finlandin välinen yhteistyö linkittää nykyiset toimintamallit ja rahoituspalvelut uudella tavalla toimivaksi kokonaisuudek-

si ja varmistaa kumppanuusverkostona rahoitettavien toimijoiden sitoutumisen yhdensuuntaisiin tavoitteisiin. Kumppanuusmallin kehittäminen jatkuu vuonna 2021. Vuoden 2020 alussa Business Finland muutti julkisille tutkimusorganisaatioille myönnettävää rahoitusta siten, että kaikilta hankkeilta edellytetään kansainvälistä yhteistyötä. Tämä tukee ekosysteemien kansainvälistymistä ja EU-yhteistyön rakentamista. EU-rahoitusohjelmien hyödyntäminen oli vahvasti agendalla myös Business Finland -ohjelmissa.

Kiertotalouden edistäminen

Business Finlandilla oli vuoden 2020 aikana neljä bio- ja kiertotalous sekä cleantech-alueen ohjelmaa: Bio and Circular Finland, Smart Energy Finland, Sustainable Manufacturing Finland sekä Smart Mobility Finland. Näiden lisäksi Batteries from Finland oli erillinen akkutoimialaan kohdistunut aktivointikampanja. Ohjelmiamme kautta on edistetty yhteistyöverkostojen ja kansainvälisten kumppanuuksien syntymistä, tarjottu kansainvälistymispalveluja ja kohdistettu toimenpiteitä valituille markkinoille. Covid -19 pandemia haastoi ohjelmatoimintaamme mutta onnistuimme luomaan virtuaalisia verkottumistapahtumia, missä yrityksemme pääsivät esittelemään ratkaisujaan potentiaalisille asiakkaille ja kumppaneille. Tästä erinomaisena esimerkkinä bio- ja kiertotaloussektorin viikon mittainen virtuaalinen Japanin delegaatio-ohjelma. Vuoden 2020 erityisenä toimenpiteenä oli sisällyttää ohjelmiin yrityksille, tutkimus-

organisaatiolle ja julkisille toimijoille suunnattuja EU-palveluja, joissa tarjottiin informaatiota EU:n yhteistyö- ja rahoitusmahdollisuuksien hyödyntämiseen liittyen. Varsinkin Sustainable Manufacturing Finland ohjelman toimesta järjestettiin säännöllisiä EU-infotilaisuuksia, joihin osallistui parhaimmillaan yli 200 osallistujaa.

Yritysten innovaatioaktiivisuus bio- ja kiertotalous ja cleantech -sektorilla kasvoi vuoden aikana selvästi. Business Finland rahoitti 274 miljoonalla eurolla yhteensä 377 yrityshanketta ja 98 tutkimushanketta, joiden odotetaan luovan uutta liikevaihtoa ja vientiä miljardoilla euroilla sekä synnyttävän tuhansia uusia työpaikkoja. Näissä rahoitetuissa ekosysteemi- ja verkostohankkeissa kehitetään ratkaisuja mm. vesistöjen muovijätteen talteenottoon, muovien kierrätykseen, akkuminaalien kierrätykseen ja jäljitettävyyteen sekä elektroniikkajätteen kierrätykseen liittyen. Lisäksi veturiyrityksille suunnatun haastekilpailun kautta käynnistyneistä kuudesta ekosysteemikokonaisuudesta viisi kohdistui vahvasti bio- ja kiertotalous ja cleantech -alueelle.

Business Finland, yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa, on viimeisen kahden vuoden aikana haastanut suomalaisia yrityksiä kytkeytymään vahvemmin eurooppalaisiin akkuarvoketjuihin sekä Saksan ja Ranskan johdolla valmisteltaviin IPCEI (Important Projects for Common European Interest) -hankkeisiin. Loppu vuonna 2019 Euroopan komissio hyväksyi ensimmäisen akkualan yhteis-Eurooppalaisen tutkimus- ja innovaatiohankkeen, jossa on mukana neljä suomalaista yritystä.

Suomalaisyritysten osiot liittyvät raaka-aineisiin ja edistyneisiin materiaaleihin, akkujen sekä raaka-aineiden uudelleen käyttöön ja kierrätykseen. Business Finland teki rahoituspäätökset tähän ensimmäiseen IPCEI-kokonaisuuteen vuoden 2020 aikana.

Suomalais-Venäläisen kauppakamarin (SVKK) kanssa yhteistyössä on selvitetty jätesektoriin liittyviä mahdollisuuksia ja kohteita Venäjän markkinoilla. Samalla Business Finland ja SVKK ovat tunnistaneet potentiaalisia suomalaisia yrityksiä, jotka voisivat tarjota ratkaisuja jäte- ja kiertotalouden haasteisiin. Vuoden aikana on jatkettu vahvasti verkostojen rakentamista, järjestetty suuri määrä etätapahtumia, sitoutettu suomalaisia yrityksiä sekä valmistettu markkinointimateriaalia. Yritysverkostoon kuuluu kaikkiaan lähes 100 yritystä.

Talent-toiminta

Talent Boost -toiminnan painopisteitä olivat kansainvälinen maakuva, yritysten kannustaminen kansainvälisten osaajien palkkaamiseen, yritysten ja kansainvälisten osaajien palkkaaminen ja osaajien yhteen saattaminen, ulkomaisten investointien houkuttelun tukeminen ja kansainvälisten startup-yritysten perustajien houkuttelu sekä Talent Boost -ohjelman operatiivisen työn kansallinen koordinaatio.

Vuotta 2020 väritti koronaviruspandemia, joka heijastui monella tavalla koko ohjelman toimintaan. Koronaviruksen aiheuttamat hidasteet, rajoitukset ja muutokset heijastuivat merkittävästi mm. yritysten tarpeisiin, ha-

lukkuuteen ja mahdollisuuden rekrytoida ulkomaalaisia työntekijöitä sekä ulkomailta löydettyjen osaajien ja heidän läheistensä pääsemiseen Suomeen. Talent Boost -verkosto joutui sopeutumaan muuttuneeseen tilanteeseen eikä alkuperäisten tavoitteiden saavuttaminen ollut monessakaan tapauksessa mahdollista. Esimerkiksi markkinointitoimia ja rekrytointikampanjoita ja -tapahutumia jouduttiin peruuttamaan tai siirtämään myöhäisempään ajankohtaan.

Toisaalta pandemia-aika oli suotuisaa aikaa ohjelman toiminnan kehittämiseen ja systematisointiin. Work in Finland -verkkosivustoa ja digitaalisia palveluja kehitettiin tukemaan digitaalisiin toimintamalleihin ja työskentelytapoihin siirtymistä. Kansainvälisiin opiskelijoihin ja tutkijoihin kohdistuvaa Study and Work in Finland -konseptia kehitettiin yhteistyössä Talent-kumppaneiden kanssa. Yhteistyössä ulkoministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön kanssa toteutettiin Talent Boostille räätälöity Nation Branding Index -tutkimus, joka antoi arvokasta tietoa eri kohdemaiden vetovoimatekijöistä suhteessa Suomeen. Vuoden lopussa toteutettiin laaja Globaalit osaajat kotimaan kampanja, jossa kannustettiin suomalaisia yrityksiä palkkaamaan kansainvälisiä osaajia ja kannustettiin yrityksiä hyödyntämään Talent Explorer -rahoitusta. Samaan aikaan toteutettiin Working Wonders -kampanja, joka kertoi positiivisia kokemuksia yrityksistä. Business Finlandin Talent Boost -tiimin toimintaa lähdettiin kehittämään mm. tehtäväkuvien täsmentämisellä ja ottamalla käyttöön yhteinen Talent

Boost Planner -työkalu, jonka avulla seurataan projektien läpivientä. Yhteistyötä Business Finlandissa ja muiden Talent-toimijoiden kanssa on tarkoitus vahvistaa edelleen vuonna 2021.

Vuonna 2020 Talent Boost -ohjelman Business Finland -osuudesta tehtiin ennakoiva arviointi. Arvioinnin mukaan Business Finland on ohjelman pilottivaiheessa vuosina 2018-2020 onnistunut toteuttamaan merkittävän määrän erilaisia toimenpiteitä kansainvälisesti ja Suomessa. Kaikissa Business Finlandille osoitetuissa tehtävissä on edistytty ja kyetty näin luomaan rakenteita toiminnan vakiinnuttamiselle ja laajentamiselle. Toiminta sai kiitoksia erityisesti kansainvälisen viestinnän kehittämisestä ja yhtenäisestä materiaalista, jota Talent-verkoston toimijat hyödyntävät. Arvioinnin yhteydessä tunnistettiin myös kehittämiskohteita, joita olivat mm. Talent-toiminnan omistajuuden vahvistaminen, kansainväliseen maakuvaan ja viestintään systemaattinen panostaminen sekä Talent-palvelujen kehittäminen edelleen osana ja osaksi kaikkia yrityksille suunnattuja palveluja. Arviointi on hyvä lähtökohta Talent Boost -ohjelman seurantamallin rakentamiselle, jota aloitellaan vuonna 2021.

Toimialojen kasvun edistäminen

Ulkomaisen matkailun edistäminen Suomeen

Matkailuteollisuus on ollut koronapandemian suurimpia kärsijöitä. Suomen matkailuviennin kehitys on seurannut

globaalia trendiä, jossa matkailukysyntä on dramaattisesti laskenut ja jopa pysähtynyt matkustusrajoitusten ollessa voimassa kaikilla päämarkkinoilla. Lisäksi Suomi on myös itse rajoittanut maahantuloa pyrkiessään hallitsemaan pandemian leviämistä. Epävarmuus matkailun elpymisen ajankohdasta on edelleen suuri ja on sidoksissa rokotekattavuuden kehitykseen Suomessa ja päämarkkinoillamme.

Rekisteröityjen ulkomaisten yöpymisten määrä Suomessa laski ennakkotietojen mukaan vuonna 2020 68 prosenttia eli edellisen vuoden 7 miljoonasta 2,3 miljoonaan. Kansainväliset matkailutulot laskivat 3,3 miljardista reiluun 1,1 miljardiin. Suomen markkinaosuus ulkomaisten matkailijoiden yöpymisistä suhteessa muihin Pohjoismaihin on alustavien tietojen perusteella pysynyt edellisvuosien 14 % tasolla.

Kriisivuoden aikana Visit Finland käynnisti useita toimialan elpymistä tukevia toimenpiteitä. Matkailuelinkeinolle järjestettiin lukuisia webinaareja, jotka sisälsivät tietoja matkailun kehityksestä ja kuluttajatrendien muutoksesta. Kriisin alkuvaiheessa käynnistettiin myös projektiryhmä valmistelevaan matkailun jälleen käynnistymiseen liittyviä toimenpiteitä. Terveysturvallisen matkailun kehitystyö yhdessä kotimaisen matkailuelinkeinon kanssa lähti käyntiin keväällä 2020. Visit Finland panosti virtuaalisten palveluiden kehitystyöhön. Esimerkiksi kansainvälisten ostajien tapaamisia ja kohtauttamisia kotimaisen elinkeinon kanssa alettiin tehdä virtuaalisten työkalujen avulla. Näistä tapahtumista Visit

Finland on saanut erinomaista asiakaspalautetta. Sidosryhmäytyvyisyys on 4,4:n ennätystasolla ja suositteluluku +73.

Kansainvälinen matkailumarkkinointi keskittyi ”Dream now, travel later” hengessä ylläpitämään mielikuvaa Suomesta houkuttelevana matkailumaana. Suurimmat kampanjat olivat vuoden 2019 kansainväliseksi hitiksi nousseen Rent a Finn kampanjaa jatkanut Rent a Finn goes virtual-kamppis ja Say it with Santa. PR-työ toi Suomelle loistavat tulokset näkyvyydessä kansainvälisessä mediassa. Laskettu julkisuuden arvo on jopa suurempi mitä matkailun ennätysvuonna 2019, sillä PR-työn kehittämällä päästiin entistä laadukkaampiin medioihin.

Creative Business Finland

Suomen hallitusohjelmaan perustuen opetus- ja kulttuuriministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö käynnistivät tiekarttatyön tukemaan luovien alojen kasvua. Ohjelmallisen toimenpiteen koordinaatiovastuu ja osittainen toteutusvastuu siirtyivät Business Finlandille. Creative Business Finlandin tavoitteena on kehittää luovien alojen liiketoimintaa ja kansainvälistymistä sekä lisätä korkeaa arvonlisää tuottavien tuotteiden ja palvelujen liiketoiminnan kasvua hyödyntämällä luovaa osaamista.

Audiovisuaalisen alan tuotantokannustin

Business Finland saavutti audiovisuaalisen alan tuotantokannustimelle asetetut tavoitteet. Rahoituspäätöksiä tehtiin yhteensä 18, joista 7 ulkomaiselle ja 11 kotimai-

selle hakijalle. Ulkomaisten tuotantojen Suomessa kulluttama osuus oli korkein rahoituspalvelun historiassa. Ulkomaisten tuotantojen Suomessa toteutunut kulutus vuonna 2020 oli yhteensä 9,8 milj. euroa (v. 2019: 6,5 milj. euroa, v. 2018: 8,6 milj. euroa, v. 2017: 2,1 milj. euroa).

Ulkomaisen rahoituksen osuus suomalaisissa tuotannoissa oli odotetun mukainen 28 %. Ennen kannustimen käynnistymistä, ulkomaisen rahoituksen prosenttiosuus oli alle kaksi. Hyödyntämisoikeuksien näkökulmasta korkean ulkomaisen rahoituksen vaatimus saattaa vaikuttaa siihen, että hyödyntämisoikeuksia on luovutettava ulkomaiselle rahoittajalle, jolloin tulovirrat saattavat jäädä ohjautumatta Suomeen. Kuitenkaan, ilman ulkomaista yksityistä rahoitusta suomalaiset tuotannot eivät saavuta vientimarkkinoita riittävällä tasolla.

Kannustimella rahoitetut tuotannot työllistivät vajaat 1000 työntekijää. Ala on raportoinut työvoimapulasta. Riskinä on, että kaikkia ammattinimikkeitä ei ole saatavilla, jos Suomessa toteutetaan yhtä aikaa kolmea ulkomaista ja muutamaa kotimaista tuotantoa. Suomeen on syntynyt muutamia uusia tuotantopalvelu- ja jälkituotantoyrityksiä, mutta osaajia tarvitaan lisää.

Tuotantoja on toteutettu ympäri Suomen. Ulkomaiset tuotannot ovat edistäneet kotimaisten tekijöiden kansainvälistymistä ja osaamista teknisesti, taiteellisesti sekä liiketoimintaosaamisen saralla. Ulkomaisten asiakkaiden raportoima palaute rahoituspalvelun toimivuudesta oli 9 ja 10++ välillä asteikolla 1 – 10.

Palaute Suomen toimivuudesta tuotantolokaationa on saanut hyvää palautetta keskiarvon ollessa noin 8. Kriittikkiä on tullut lähinnä majoitus- ja catering-palveluista muutamissa maakunnissa.

Riskeinä nähdään ulkomaisten tuotantojen saaminen Suomeen kuluvinä vuosina sekä pandemian aiheuttamat vaikutukset. Kilpailu ulkomaisista tuotannoista eri maiden kesken on kova. Suomen kiinteä enimmäisprosentti ja budjettikatto aiheuttaa edelleen epävarmuutta erityisesti suurten ulkomaisten tuotantojen saamisessa Suomeen.

Vuoden 2020 tuotantojen osalta kansainvälinen markkinointi oli tehty aiempina vuosina. Kyseisen vuoden kansainväliseen markkinointiin saadut resurssit olivat vähäiset. Tämä voi näkyä alkaen vuoden 2021 hakemusten määrässä ulkomaisten tuotantojen osalta.

Pandemia on vaikuttanut monin tavoin. Tuotantoja on keskeytetty, siirretty ja peruttu. Osa tuotannoista on myös toteutettu loppuun saakka. Tuotantojen kustannukset ovat nousseet hygieniavaatimusten vuoksi jopa yli 100 000 euron yksittäisen tuotannon osalta. Matkustusrajoitukset ovat muuttaneet käytäntöjä esimerkiksi jälkituotantotöiden osalta. Ulkomaisten rahoittajien kiinnostus suomalaisiin tuotantoihin on laskenut pandemian aiheuttaman epävarman markkinatilanteen vuoksi ja pitkittänyt rahoitusneuvotteluja huomattavasti.

Food from Finland- ja Wood from Finland -ohjelmat

Food from Finland ohjelma jatkui suunnitelman mukaisesti yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Delegaatioita ja vienninedistämistoimenpiteitä ryhdyttiin tekemään virtuaalisesti koronakriisin vuoksi. Puutuotealan toimintoja toteutettiin läheisessä yhteistyössä Bio- ja Circular -ohjelman kanssa. Vienninedistämistä tuettiin erityisesti Kiinan markkinoilla.

Ohjelmatoiminnan painotuksia

Ohjelmat mahdollistavat toimialojen poikkialaisen uudistumisen ja niissä tarjottavat palvelut (esim. Market Match ja Joint Offering) tukevat asiakkaiden kansainvälistä kasvua. Ohjelmatoiminta kattaa toimintoja ja palveluita liittyen tulosten hyödyntämiseen lyhyemmällä ja pitemmällä aikajänteellä. Kaikissa ohjelmissa sparrataan ja rahoitetaan myös tutkimus- ja innovaatiohankkeita.

Smart mobility -ohjelmalla on tuettu ohjelman tavoitteen mukaisesti liikennealan kansallisen kasvuohjelman toteutumista ja edistetty liikennemarkkinoiden globaalia yhteistyötä. Ohjelmasta on julkaistu kolme yhteistarjoomaa: Smart Ships, Safe and clean ships and ports ja Smart ports and logistics, joilla edistettiin yritysten yhteistyötä ja mahdollisuuksia päästä mukaan merkittävään globaaleihin markkinamahdollisuuksiin.

Hyvinvoinnin ja terveyden teeman ohjelmat Smart Life Finland ja Yksilöllistetty terveys tukevat kansallisen terveysalan tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kasvustrategian toteutumista suunnitelman mukaisesti. Ohjelmissa on edistetty erityisesti datan ja digitaalisten ratkaisujen hyödyntämistä hyvinvoinnin ja terveyden sovelluksissa ja verkotettu yrityksiä ja toimijoita tiiviimpään yhteistyöhön.

Smart Energy Finland ja Batteries from Finland -ohjelmissa on tuettu suomalaisten alan toimijoiden kansainvälistä verkottumista, houkuteltu Suomeen merkittäviä akku- ja energia-alan kansainvälisiä investointeja sekä tuettu akkuklusterin ja älykkäiden energiaratkaisujen kehittymistä.

Business Finland jatkoi vuonna 2020 Agenda 2030 -strategiatyötä jalkauttaen kestävän liiketoiminnan tavoitteet osaksi toimintoja ja osallistumalla hallituksen SDG-tiekartan valmisteluun. BEAM-ohjelman työtä jatkoi Developing markets platform palvelukokonaisuus, jossa kestävän kehityksen tavoitteita tukevaa työtä jatkettiin yhteistyössä ulkoministeriön kanssa. Osana ohjelmatoimintoja Business Finland on edistänyt myös UNTIL- ja muun YK-toiminnan kautta avautuvia markkinamahdollisuuksia.

Vuoden 2020 aikana HXIP-projekti on tukenut epäsuoran teollisen yhteistyön rakentamista osana HX-hanketta. Työssä on monipuolisesti tuettu suomalaista

teollisuutta ja tutkimusta teollisen yhteistyön hankkeiden edistämiseksi mm. kertomalla teollisen yhteistyön mahdollisuuksista ja auttamalla suomalaisia osapuolia pääsemään mukaan hävittäjätarjouksiin. Projektin aikana on tavattu yli 500 yritystä ja muuta osapuolta, joista lähes sataa on sparrattu käymällä keskusteluja mahdollisista teollisen yhteistyön projekteista.

Ulkomaisten yritysostojen seuranta

Aikaisempien vuosien tapaan Business Finlandin Invest in Finland -yksikkö toteutti myös vuonna 2020 työ- ja elinkeinoministeriölle seurannan uusista ulkomaisista yritysostoista. Yritysostojen lisäksi Invest in Finland seurasi vuoden aikana myös ulkomaisten yritysten Suomeen tperustamia uusia yrityksiä, jatkoinvestointeja sekä muutoksia emoyritysten omistussuhteiden välillä. Covid-19-pandemian takia seurantaa tiivistettiin kahdesta kuukaudesta kahden viikon sykliin ja erityisesti terveys- ja hyvinvointialalle suuntautuvia ulkomaisia yritysostoja seurattiin vuoden aikana tarkasti. Tavoite toteutui hyvin nopeammastakin seurantatahdista huolimatta. Toimintaa pystyttiin myös vuoden aikana kehittämään ja tehostamaan muun muassa raportointijärjestelmän automatisoinnilla.

Tulosmittarit

Rahoitettujen ekosysteemialoitteiden määrä oli yli kaksinkertainen tavoitetasoon verrattuna. Uusien ekosys-

teemien synnyttämiseen on panostettu kasvumoottori-, veturihanke- ja co-innovation -rahoituksilla sekä Business Finlandin tarkalla seurannalla ja tukipalveluilla. Jatkossa vastaaviin kasvulukuihin on vaikeampi päästä, koska Suomen kokoisessa maassa laajojen yritysekosysteemien mahdollinen määrä on väistämättä rajallinen.

Suurten yritysten verkottuneisuusaste t&k&i -projekteissa pysyi edelleen hyvänä ja ylitti asetetun tavoitetason. Aiempaa suurempi osa verkottumisesta tapahtuu rinnakkaishankemallin kautta, jossa myös pk-yrityksillä on omat rinnakkaiset projektit suurten yritysten ja tutkimusorganisaatioiden kanssa. Tämä on lisännyt osallistuvien pk-yritysten määrää rinnakkaishankekokonaisuuksissa.

Uusien suomalaisten yritysten osuus Horisontti 2020-ohjelman hauissa pieneni odotettua vähemmän ohjelman viimeisenä toimintavuonna. Suomalaisyritykset ottivat menestyksekkään loppukirin ohjelman loppuvaiheen hauissa ja uusien suomalaisyritysten osuus kasvoi 37 prosenttiin, kun tavoitearvo oli 15%.

Rahoitus vähähiilisyttä ja kiertotaloutta edistäviin ratkaisuihin kasvoi selvästi ja ylitti tavoitetason. Tähän ovat vaikuttaneet aihepiiriin osuvat suuret veturi- ja kasvumoottorihankkeet sekä ohjelmanpanostukset (Smart Energy Finland sekä Bio and Circular Finland).

Koronapandemian ja sitä seuranneiden matkustusrajoitusten vuoksi rekisteröityjen ulkomaisten yöpymisten määrä romahti vuonna 2020. Pudotusta edellisvuoteen kertyi noin -70 %. Rekisteröityjen ulkomaisten yöpymis-

ten määrä on ennakkotieto; lopullinen tieto saadaan Tilastokeskuksesta myöhemmin keväällä vuonna 2021.

Ulkomaisten investointien arvioitu työllistävyys on pysynyt hyvällä, selvästi tavoitearvon ylittävällä tasolla. Ulkomaisten yritysten Suomeen tekemien investointien seurauksena Suomeen on arvioitu syntyvän 916 uutta suoraa työpaikkaa vuonna 2020, kerrannaisvaikutuksineen. Työpaikkojen määrän arvio perustuu sijoittajien suunnitteluvaiheessa käyttämiin tietoihin. Suomen vahvuuksia ovat olleet muun muassa ennustettava toimintaympäristö, korkeasti koulutettu työvoima, teknologiavalmius ja innovaatiokapasiteetti. Suomen vetovoimaa vähentävät markkinoiden pieni koko, työvoiman korkeat kustannukset ja palkkojen joustamattomuus. Suomi on kuitenkin aktiivisten toimenpiteiden ansiosta noussut Pohjoismaiden suosituimmaksi ulkomaisten investointien kohdemaaksi. Koronapandemian vaikutukset näkyvät ulkomaisissa investoinneissa kunnolla vasta vuonna 2021-22, koska investointineuvottelut ja siihen liittyvät päätöksentekoprosessit vievät tyypillisesti useita vuosia.

TAULUKKO 4 TULOSSOPIMUKSEN TULOSSMITTARIT, MAAILMANLUOKAN EKOSYSTEEMIT JA KILPAILUKYKYINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ KASVUA TUKEMASSA

Tunnusluku	2018	2019	2020	2020
	toteutuma	toteutuma	toteutuma	tavoite
Rahoitetut ekosysteemialoitteet, joissa tavoitteena yli 1 mrd. euron kokonaisuus, kpl	5	28	12	5
Suurten yritysten verkottuneisuusaste t&k&i-projekteissa (t&k&i-rahoitus), %	170	224	228	>200
Uusien suomalaisten yritysten osuus Horisontti 2020 -ohjelman hauissa, %	-	29	37	15
Rahoitus vähähiilisyttä ja kiertotaloutta edistäviin ratkaisuihin, milj. euroa	191	189	305	200
Rekisteröidyt ulkomaiset yöpymiset, 1 000 vrk ⁸	6810	7056	2292 (ennakkotieto)	7400
Ulkomaisten investointien työllistävyys (työpaikkojen lukumäärä, arvio)	1180	921	916	730

⁸ Visit Finlandin toimenpiteillä on vain osittainen vaikutus.

Seurantamittarit

Yritysten arvio tutkimustulosten ja osaamisten kaupallisen hyödyntämisen todennäköisyydestä pysyi suunnitteen samalla tasolla verrattuna vuoteen 2019. Tehdyn kyselyn perusteella yrityksistä 78 % piti todennäköisenä, että he voivat hyödyntää omassa työssään projekteissa syntyneitä tutkimustuloksia ja osaamista. Tähän vaikuttaa se, että yritykset ovat aktiivisesti mukana suunnittelemassa projekteja sekä ohjaamassa tekemistä ohjausryhmätyöskentelyn kautta. Usein myös yritykset toimittavat omia tutkimusaineistoja tai -laitteita tutkimusprojektien käyttöön.

Business Finlandin rahoitus puhtaan energian t&k&i-toimintaan lähes kaksinkertaistui verrattuna edellisvuoteen. Osittain tämä johtuu siitä, että mukana on myös vedyn ja hiilidioksidin talteenottoon liittyvä rahoitus – tämä uusi luokitus ei ollut vielä tiedossa eikä käytössä tulossopimusta allekirjoitettaessa.

Pk-rahoitusasiakkaiden t&k-menojen toteutunut muutos on kääntynyt laskuun ja oli nyt -26%. Pudotus on suurin 100-249 henkilöä työllistävissä yrityksissä, eli Pk-yrityskentässä kehittämisen painopiste on siirtymässä pienempiin ja tyypillisesti myös nuorempiin yrityksiin. Pk-yritysten osuus yritysrahoituksesta oli 58% tasolla, trendi näyttää olevan edelleen lievästi laskeva. Tähän on osaltaan vaikuttanut suurten veturihankekokonaisuuksien käynnistyminen vuoden 2020 aikana.

TAULUKKO 5 TULOSSOPIMUKSEN SEURANTAMITTARIT, MAAILMANLUOKAN EKOSYSTEEMIT JA KILPAILUKYKYINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ KASVUA TUKESSA

Tunnusluku	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 toteutuma	2020 arvio
Yritysten arvio tutkimustulosten ja osaamisen kaupallisen hyödyntämisen todennäköisyydestä, %	79	83	78	75
Business Finlandin rahoitus puhtaan energian t&k-toimintaan (milj.euroa) ⁹	38	38	66	35
Business Finlandin pk-rahoitusasiakkaiden t&k-menojen toteutunut muutos (%)	3	19	-26	4
Pk-yritysten osuus yritysrahoituksesta (%)	72	68	58	70
Innovatiiviset julkiset hankinnat: lukumäärä ja rahoitus	14 3,6 milj. €	12 2 milj. €	2 0,33 milj. €	10 4 milj.€
Johtaminen ja työn muutos: työelämän kehittämistä sisältävien hankkeiden lukumäärä ja rahoitus	132 9,5 milj. €	94 4,3 milj. €	78 2,7 milj. €	110 8 milj.€
Ulkomaisten investointien määrä (milj. euroa)	478	1557	575	500
Suomen markkinaosuus ulkomaisten matkailijoiden yöpymisistä suhteessa muihin Pohjoismaihin (%)	14	14	14	14
Kansainväliset matkailutulot (matkailutase, milj. euroa) ¹⁰	3025 (arvio)	3166 (arvio)	1000 (arvio)	3400
Talent Explorer -rahoitus, milj. euroa	-	0,7	1,3	1,5

⁹ V. 2020 toteumassa on uusina luokitustekijöinä mukana myös vety ja CO₂ -talteenotto, jotka eivät ole mukana aikaisempien vuosien toteuma-tiedoissa eikä vuodelle 2020 asetetussa arviossa.

¹⁰ Ulkomaisesta matkailusta saatavat vientiin rinnastettavat tulot (ilman kuljetustuloja).

Rahoitettujen innovatiivisia julkisia hankintoja valmistelevien hankkeiden volyyymi ja lukumäärä jäivät selvästi odotetusta. Hankkeita käynnistyi vain kaksi. Tavoitteena on ollut käynnistää suurempia ja vaikuttavampia kokonaisuuksia, mikä näkyy sekä hankemäärässä että volyyymissa – rima on ollut korkealla. Työorganisaatioiden kehittämiseen merkittävästi panostavien hankkeiden määrä ja rahoitusvolyyymi pienenevät edelleen aiempiin vuosiin verrattuna, tässä näkyy selvästi se, ettei Liideri-ohjelmaa korvaavaa panostusta ole ollut käynnissä.

Ulkomaisten investointien määrässä on palattu normaalitasolle poikkeusvuoden 2019 jälkeen. Suomen markkinaosuus ulkomaisten matkailijoiden yöpymisistä suhteessa muihin Pohjoismaihin pysyi ennakkotiedon mukaan aiempien vuosien tasolla (14 %). Koronapandemiasta johtuen kansainväliset matkailutulot putosivat yli 70% (arvioitu matkailutulo v. 2020 oli n. 1000 milj euroa). Tilastokeskus julkistaa tiedon v. 2020 matkailutulosta maaliskuussa 2021.

Talent Explorer -rahoitus lähes kaksinkertaistui 1,3 miljoonaan euroon edellisvuoteen verrattuna. Vuosi 2020 oli rahoitusmuodolle ensimmäinen kokonainen toimintavuosi ja volyyymi vastaa hyvin suunniteltua.

Tulos- ja seurantamittarit alkavien yritysten pääomasijoitustoimintaan

Business Finlandin pääomasijoitustoiminnan toteuttamisesta vastaa Business Finland Venture Capital Oy (BFVC), joka on valtion kokonaan omistama ja rahoituskeskuksen omistajaohjauksessa oleva osakeyhtiö.

Valtion pääomasijoittajien työnjaon mukaan BFVC kohdistaa toimintansa alkavan vaiheen venture capital -rahastoihin. Yhtiö voi tarvittaessa käyttää epäsymmetristä voitonjakoa yksityisen pääoman kanavoimiseksi alkuvaiheen riskirahoitukseen. Yhtiön sijoitukset rahastoihin voivat sisältää valtioneutua ja yhtiön riskirahoitusohjelma on ilmoitettu Euroopan komissiolle.

Business Finland Venture Capital Oy päivitti pääomarahastojen sijoituspolitiikan ja riskirahoitusohjelman joulukuussa 2020. Uusi riskirahoitusohjelma on voimassa vuoden 2025 loppuun. Päivitysten myötä yhtiön mahdollisuus edistää Suomen pääomasijoitusmarkkinan ja alkavien yritysten rahoituksen monipuolistumista on aikaisempaa parempi.

Vuonna 2020 toteutui yksi uusi rahastosijoitus. Business Finland Venture Capital Oy antoi 17,5 milj. euron sitoumuksen NFT.VC Fund I Ky -rahastoon, joka sijoittaa uuden ruoka- ja ravintoteknologian alkaviin yrityksiin. Yhtiö on tehnyt yhden ehdollisen päätöksen rahastosijoituksesta joulukuussa 2020, ja tämän sijoituksen ennakoidaan toteutuvan loppuvuonna 2021. Rahastohankevirrassa on vuoden aikana ollut useita hankkeita, joiden edistämistä jatketaan edelleen.

Riskirahoitusohjelman mukaisten rahastojen määrä vuoden 2020 lopussa oli kuusi ja niiden yhteenlaskettu koko oli 124,1 miljoonaa euroa ja rahastojen varoista oli kutsuttu 52,5 prosenttia. Yhtiöllä oli vuoden lopussa osuudet 13 pääomarahastossa, joiden yhteenlaskettu koko oli 194,3 miljoonaa euroa. Yhtiön rahastoille antamat sijoitussitoumukset olivat yhteensä 69,9 miljoonaa euroa. Ensisijoituksia tekevien rahastojen toiminta oli aktiivista ja vuoden aikana yhtiön kohderahastot tekivät ensisijoituksia 27 yhtiöön. Vuoden lopussa rahastojen kohdeyhtiöiden lukumäärä oli 270 kpl.

Vuoden 2020 aikana Superhero Capital Oy ja Icebreaker Fund Management Oy, joiden ensimmäisissä rahastoissa yhtiö on sijoittajana, saivat kerättyä toisen pääomarahastonsa. Tämä on esimerkki BFVC:n toiminnan vaikuttavuudesta tuomalla pääomasijoitusmarkkinaan uusia, laadukkaita hallinnointiyhtiöitä, joilla on kyky kerätä uusia rahastosukupolvia.

EAF Finland -bisnesenkelirahasto teki kaksi uutta kansasijoitusopimusta suomalaisten bisnesenkeleiden kanssa tilikauden aikana. Kansasijoitusopimuksia on nyt kuuden bisnesenkelin kanssa ja rahaston varoista on sidottu kansasijoitussopimukseen 40 prosenttia.

Yhtiö on koronaviruspandemian aikana ollut aktiivisessa vuorovaikutuksessa kohderahastojensa hoitajien kanssa, kuullut näiden tilannekatsauksia ja kysynyt mahdollisesti yhtiöltä tarvittavista uusista toimenpiteistä tässä tilanteessa. Uusiin toimenpiteisiin ei toistaiseksi ole ollut tarvetta. Koronaviruspandemian pitkittyminen

TAULUKKO 6 TULOSSOPIMUKSEN SEURANTAMITTARIT, ALKAVIEN YRITYSTEN PÄÄOMASIIJOITUSTOIMINTA

TULOSMITTARIT	2018 TOTEUTUMA	2019 TOTEUMA	2020 TOTEUMA	2020 TAVOITE
Vuoden aikana tehtyjen uusien rahastositoumusten lukumäärä (kpl)	0	0	1	2-3
Yksityisen pääoman osuus Business Finland pääomasijoitusyhtiön rahastosijoituskohteissa, %	50	50	50	50
SEURANTAMITTARIT	2018 TOTEUTUMA	2019 TOTEUMA	2020 TOTEUMA	2020 ARVIO
Vuoden aikana tehdyt sijoitussitoumukset rahastoihin (milj. €)	0	0	17,5	29
Business Finland Venture Capital Oy:n rahastositoumukset yhteensä (milj. €, kumulatiivinen)	52,4	52,4	69,9	93,4
Rahastojen uusien kohdeyritysten lukumäärä (kpl)	41	34	27	
Business Finland pääomasijoitusyhtiön maksamat rahastojen rahakutsut, milj. e	5,9	7,3	5,8	
Pääomat yhteensä Business Finland pääomasijoitusyhtiön rahastosijoituskohteissa, milj. e	159,3	159,3	194,3	259,3
Yksityisen pääoman osuus Business Finland pääomasijoitusyhtiön rahastosijoituskohteissa, milj. euroa (kumulatiivinen)	79,1	79,1	96,6	140,4
Ulkomaisen pääoman määrä rahastoissa, milj. euroa	16,9	16,9	16,9	
Sijoitussitoumukset rahastojen tutkimustautisiin yrityksiin, milj. euroa (kumulatiivinen)	3,9	3,9	7,4	
Kohderahastojen keräämät uudet rahastot, kpl	0	1	2	

voi kuitenkin haitata yhtiön kohderahastojen sijoitusten kohteina olevien yritysten liiketoimintaa. Tämä voi aiheuttaa arvonalennuksia tai tappioita yhtiön rahastosijoituksiin.

Yhtiö raportoi Business Finlandille yhteiskuntavastuutavoitteidensa toteutumisesta ja yritys vastuutavoitteistaan vuodelle 2021 varsinaisessa yhtiökokouksessaan.

BFVC laatii oman tilinpäätöksensä ja sen yhtiökokous järjestetään Business Finlandin tilinpäätöksen hyväksymisen jälkeen. Jos ilmenisi, että yhtiökokouksella on vaikutusta Business Finlandin tilinpäätöksen sisältöön, BFVC toimittaa Business Finlandille tarvittavat lisätiedot.

Taulukon 6 lukuihin on sisällytetty Finnvera Oyj:ltä ostettujen Vigo-rahasto-osuuksien tiedot. Rahastositoumuspäätökset tehdään ehdollisina rahaston vähimmäispääoman saavuttamiselle.

4 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

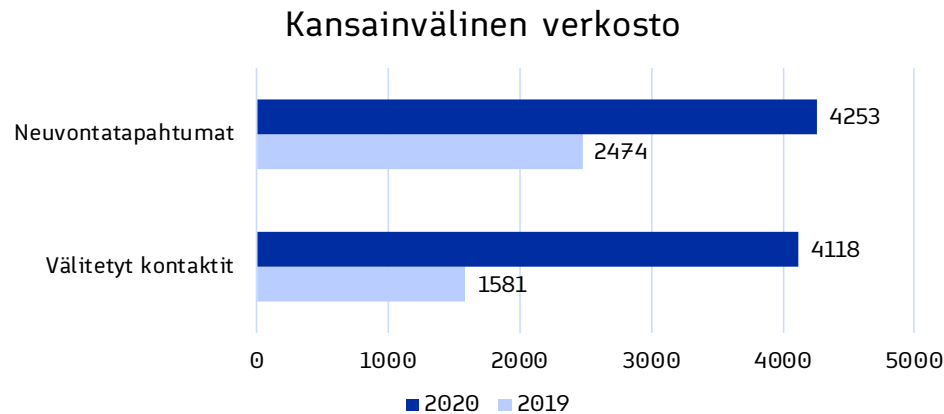
TAVOITE: BUSINESS FINLANDIN SIIRTYMÄ- VAIHEEN TAVOITTEET VUODELLE 2020

INTEGRAATION TIIVISTÄMINEN JA PALVELUKOKONAISUUS

Innovaatiorahoituskeskus Tekes ja kansainvälistymis-, investointi- ja matkailunedistämispalveluita tarjonnut Finpro yhdistyivät Business Finland -kokonaisuudeksi v. 2018 alussa. Vuonna 2020 integraatio on tiivistynyt suunnitellusti ja kokonaispalvelun tarjoaminen asiakkaille on edennyt.

Vuonna 2020 hyväksyttiin Business Finlandin uudistettu strategia ja sen myötä ryhdyttiin toteuttamaan useampaa asiakaskokemusta parantavaa hanketta. Ensin teetettiin ulkopuolisella toimijalla organisaation asiakaskokemuksen johtamisen kypsyysarvio. Tämän pohjalta laadittiin toimenpidesuunnitelma, jonka perusteella ryhdyttiin mm. mallintamaan systemaattisesti Business Finlandin asiakaspolkuja. Lisäksi vietiin käytäntöön yhteistä palvelutarjoamaa sekä valmisteltiin keskitettyä asiakkuusjohtamista.

KUVA 1 KANSAINVÄLISEN VERKOSTON NEUVONTATAPAHTUMAT KASVOIVAT 72 % JA VÄLITETYT KONTAKTIT MAAILMALLA KASVOIVAT 260 %

ULKOMAAN VERKOSTO

Business Finlandin ulkomaan verkoston kasvu jatkui vuonna 2020. Business Finland toimi ulkomailla 34:ssä asemamaassa ja 40 toimipaikassa, joissa työskenteli noin 160 henkilöä. Yhteistyö ulkoasiainministeriön kanssa on myös edelleen tärkeää.

Vuonna 2020 Covid-19-pandemia teki mahdottomaksi toteuttaa suunniteltuja tapahtumia, kuten Team Finland -vierailuja tai meet-the-buyer-tapaamisia yritysryhmille. Sen sijaan fyysiset tapaamiset ja tapahtumat muutettiin virtuaalisiksi heti pandemian alkumetreillä. Kansainvälinen verkosto teki vuoden aikana maakohtaisia analyysejä ja toimintasuunnitelmia tilanteeseen, jolloin pandemia loppuu ja matkustaminen mahdollistuu. Näitä suunnitelmia on päivitetty vuoden aikana. Vaikeasta Covid-19-tilanteesta huolimatta yritysten kiinnostus Business Finlandin vienninedistämispalveluihin kasvoi.

Suomalaisyrietykset tarvitsevat tukea erityisesti tilannekuvan selkeyteen, uusien ensikohtaamisten järjestämiseen ja uusien markkinamahdollisuuksien löytämiseen. Vienti ei ole helppoa maailmassa, jossa matkustaminen on erittäin vaikeaa tai jopa mahdotonta.

TAVOITE: DIGITAALISUUDEN EDISTÄMINEN

Business Finland toteuttaa yhteisen dTEM-ohjelman tavoitteita. Ohjelman toteutumista mittaava digikypsyysaste oli Business Finlandilla itsearviona 3,4 ja ulkopuolisena asiantuntija-arviona 2,9. Asiantuntija-arvio jää hieman alle ministeriön asettaman tavoitteen ja sijoittuu työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan toimijoiden keskiarvoon parhaan asiantuntija-arvion ollessa 3,4. Suurimmat erot itsearvion ja asiantuntija-arvion välillä olivat alueilla ”Organisaatio ja kulttuuri”, ”Asiakaslähtöisyys” ja ”Tieto”.

Alimmat arviot johtunevat ainakin osittain vielä kesken olleesta Business Finland -organisaatioiden yhdistymisprosessista. Toiminnan kehittämistä tukevien yhteisten tietojärjestelmien hankinta ja käyttöönotto olivat vielä vuonna 2020 käynnissä. Vuonna 2020 päivitetty Business Finlandin strategia ja sen mukaiset, käynnistetyt kehittämistoimenpiteet luovat pohjaa digitalisaation kehittämiselle.

Digitalisaation edistämisen toteutumista on kuvattu alla dTEM-ohjelman kehittämiskokonaisuuksittain.

1. Tehokkaat prosessit ja asiakaslähtöiset ja sujuvat digitaaliset julkiset palvelut

Business Finlandissa kuvattiin asiakkaille tarjottavat palvelut vuoden 2020 aikana. Palvelut ja niiden tuottamisprosessit luovat pohjan niissä käsiteltävien tietojen ja digitalisoitavien osien tunnistamiselle sekä järjestelmien kehitykselle.

Yhdistymisen seurauksena syntyi tarve erilaisille yhteisille järjestelmille, jotka ovat kokonaan uusia tai korvaavat vanhan, usein vain toisessa organisaatiossa käytössä olleen järjestelmän. Yksi niistä on koko Business Finlandin laajuisen M-Files -asian- ja dokumenttinhallinnan käyttöönotto. Digitaalinen asiantuntijahallinta on varsinkin rahoitusprosessin keskeistä ydintä niin asiakkaiden asiointipalveluiden kuin omien työntekijöiden päivittäisessä työssä. Yhteinen dokumenttinhallinta helpottaa myös koko organisaation tiedonvaihtoa. M-Files -järjestelmä oli vuoden 2020 lopussa otettu käyttöön muualla paitsi rahoituksessa, johon liittyvät integraatioprojektit valmistuvat vuoden 2021 keväällä, ja käyttöönoton viimeinen vaihe tapahtuu.

Työ- ja elinkeinoministeriön toimijoiden yhteinen KasvuCRM on vakiintunut käyttöön, ja asiakastyöhön haetaan tehokkuutta mm. kansainvälisen verkoston GlobalCRM-laajennuksella sekä vuonna 2021 alussa käyttöön tulevalle, CRM-järjestelmään tiiviisti kytkeytyvällä Customer Analysis Tool -työkalulla. Rahoituksen asiointipalvelussa kustannustilityksen uudistettu toiminnallisuus laajennettiin uusille asiakasryhmille.

2. Korkeatasoinen digiosaaminen ja tuloksekas toimintakulttuuri

Koronaepidemia ja siitä seurannut nopea etätyöhön siirtyminen asettivat kovia vaatimuksia henkilöstön digiosaamiselle. Taidot karttuivat pakon sanelemana äkkiä, ja juuri päivitetty työasemat VPN-yhteyksineen sekä etätyön mahdollistavia välineitä kuten Teams opittiin käyttämään tehostetulla tuella. Dokumenttien digitaalinen allekirjoitus sisäisesti ja ulkopuolisten kanssa vähensivät tulostamisen, skannaamisen ja toimistolla käynnin tarvetta.

3. Luotettavat ja toimintavarmat digitaaliset julkiset palvelut

Business Finlandille osoitetun häiriörahoituksen myöntäminen edellytti digitaalisten palveluiden kykyä vastata nopeasti räjähdysmäisesti kasvavaan tarpeeseen. Uudet rahoituspalvelut lanseerattiin erittäin nopeasti. Kahdessa kuukaudessa asiakkailta vastaanotettiin noin 30 000 hakemusta, mikä vastaa normaalia yli kolmen vuoden hakemusmäärää.

Kapasiteettia nostettiin, ja palvelut kestivät kasvaneen kuormituksen. Suurin paine kohdistui seuraavaksi asiakaspalveluun, kun yhtäkkiä tuli tuhansia kysymyksiä. Palveluiden kehittämissuunnitelmat vaihtuivat hetkessä, kun jouduttiin mm. automatisoimaan toimintoja, jotka uusilla tietomassoilla muodostuivat hakemusten käsittelyyn pullonkauloiksi. Lisäksi asiantuntijoille kehi-

tettiin ja otettiin käyttöön mm. koneoppimista hyödyntäviä aputyökaluja kuten Tempo-rahoitushakemuksen läpikäynnin ensiaskeleisiin lisättiin tekoälypohjainen toiminnallisuus, jonka tarkoituksena on nopeuttaa käsittelijän kuvaa hakemuksen rahoituskelpoisuudesta. Toiminnallisuuden tavoitteena on osaltaan lyhentää Tempo-rahoitushakemusten kokonaiskäsittelyaikaa, erityisesti osavaihetta hankeryhmän valmistumisesta päätösreitin valintaan.

Digipalvelulain toimeenpanona Business Finland koki projektiryhmän toteuttamaan saavutettavuusdirektiivin vaatimuksia. Nykytilanteesta teetettiin analyysi, jonka perusteella saatiin raportti toimenpide-ehdotuksista. Toimenpiteet priorisoitiin, ja niitä aloitettiin toteuttaa. Laadittiin saavutettavuusseloste sekä luotiin talon sisälle prosessi tukemaan mahdollisia saavutettavuuteen liittyviä palvelupyyntöjä.

Verkkopalvelujen saavutettavuuden valvontaan ja automatisointiin hankittiin järjestelmä. Kaikkiin verkkopalvelujen kehittämiseen liittyvissä toimitussopimuksissa on kumppaneilla velvoite saavutettavuusdirektiivin toteuttamisesta.

Suunnitelmissa on edelleen uusi kokonaisvaltainen näkymä asiakkaille omiin tietoihin ja Business Finlandin palveluihin MyBusinessFinland -konseptin mukaisesti. Toteutustyö siirtyi koronan takia eteenpäin. Lisäksi on selvitetty Digital Twin -teknologiaa, joka tähtää vielä syvällisempään digitaaliseen asiakasymmärrykseen.

4. Yhtenäinen arkkitehtuuri ja yhteinen tietopohja sekä sujuva vuorovaikutus ja yhteistyö

Business Finland osallistuu työ- ja elinkeinoministeriön toimijoiden yhteiseen arkkitehtuurityöhön. Business Finland on ollut kuluneena vuonna myös aktiivinen ja johtava toimija KasvuCRM:n käytössä ja kehittämisessä sekä yhteisen asiakastietovarannon kehittämisessä ja siihen integroitumisessa.

Oma tiedonhallintamallin kuvaaminen aloitettiin ja työ jatkuu vuonna 2021.

5. Selkeä johtaminen ja ohjaus sekä riittävät resurssit

Business Finlandin organisaatiomuutos on vaikuttanut kehittämistyön johtamiseen ja resursointiin. Tämä näkyy myös digikypsyysarvion tuloksessa (asiantuntija-ar-

vio 2,33 vs. koko työ- ja elinkeinoministeriön keskiarvo 2,93). Uusi organisaatio aloitti vuoden 2021 alussa, ja esim. digitalisaation ja tiedolla johtamisen mallia sekä vastuita ei vahvistettu vielä vuonna 2020. Käynnistymässä on mm. projektitoimisto (PMO-toiminto), jolla haetaan tehokkuutta ja yhtenäisiä toimintatapoja kehitystyöhön ja jonka odotetaan tukevan myös digitalisatiokehitystä.

Business Finlandin järjestelmäarkkitehtuuri on murrosvaiheessa, jossa osa järjestelmistä on perinteisiä on-premises -ratkaisuja ja osa pilviympäristöstä toteutettuja. Joudutaan tukemaan hybridimaailmaa, josta aiheutuu uudenlaisia osaamis- ja resurssitarpeita. Nykyisellä henkilöstöllä ei jää riittävästi aikaa perehtyä uuden teknologian mahdollisuuksiin, joita väistämättä yhä enemmän kannattaa hyödyntää myös digitaalisten palveluiden tuottamiseksi asiakkaille.

TAVOITE: TEAM FINLAND -YHTEISTYÖ

Team Finland -verkoston ohjaus kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle sekä ulkoministeriölle Business Finlandin vastatessa verkoston operatiivisesta koordinoinnista kansallisella tasolla ja ELY-keskusten koordinoimissa alueellisen tason toimintaa. Vuonna 2020 Team Finland -yhteistyö painottui verkoston uuden strategian käyttäntöön viemiseen. Team Finland johtoryhmä hyväksyi lokakuussa 2019 uudistetun strategian. Strategiassa verkoston perustehtäväksi on määritelty kansainvälistyvien yritysten palveluohjaus sekä Suomen tekeminen tunnetuksi korkeatasoisen osaamisen keskittymänä ja ulkomaisten osaajien ja investointien kytkemisen Suomeen. Strategiassa on määritelty 15 toimenpidettä, joilla asiakaskokemusta ja palvelutuotannon tehokkuutta kehitetään edelleen. Palvelukokonaisuuden kehittäminen on kytköksissä moneen muuhun työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan johtamaan prosessiin ja ohjelmiin.

Team Finland -verkostolla on tärkeä rooli Viennin ja kansainvälisen kasvun -ohjelman toteuttamisessa. Vuoteen 2023 ulottuvan ohjelman tarkoituksena on yritysten kasvun ja kansainvälistymisen laaja-alainen edistä-

minen sekä miljardiluokan liiketoimintaekosysteemien synnyn ja kehittymisen tukeminen. Ohjelmassa on neljä teemakokonaisuutta, jonka alle on koottu yhteensä 17 toimenpidettä. Teemat ovat kysyntävetoiset ekosysteemit, kansainvälistymispalveluiden kehittäminen, rahoitustarjonta ja ilmastoratkaisut.

Team Finland-verkoston rahoitusta myöntävät organisaatiot työskentelivät yhdessä yritysten auttamiseksi koronavuosiin yli. Organisaatiot sopivat myös koronarahoitettujen yritysten jatko-ohjauksesta muihin Team Finland -verkoston toimijoiden palveluihin. Team Finland -verkoston jäsenet tekivät tiivistä asiakastyötä ja palvelivat yhdessä yli 10 000 asiakasta sisältäen asiakasneuvontaa, TF-yhteydenottoja, rahoitusta ja yhteisiä tapahtumia. Alueellisia vientitapahtumia järjestettiin 34, joissa oli yli 1500 osallistujaa. Marketopportunities.fi -sivuston kävijämäärät kasvoivat huomattavasti edellisvuodesta keskimäärin 5330 kävijään kuukaudessa. Aktivoituneita yrityksiä sivustolla julkaistuihin liiketoimintamahdollisuuksiin ja myyntiliideihin oli yli 2000 kpl. Verkosto järjesti lisäksi Team Finland -päivän ja useita webinaareja virtuaalisesti.

TIEDOLLA JOHTAMINEN

Vuonna 2020 työ- ja elinkeinoministeriön ja Business Finlandin tavoitejohtaminen (KPI-seuranta) on toteutettu digitaalisena ns. dashboardin tukemana, mikä on mahdollistanut tavoitteiden seurannan lähes reaaliaikaisesti. Dashboardit ovat myös näkyvissä koko henkilökunnalle intranetissä. Business Finlandin strategian jalkautamista tukeva tavoiteohjaus tullaan implementoimaan myös vuonna 2021 dashboardiin.

Tekesin ja Finpron vuoden 2018 yhdistymisen jälkeen tietoa on ollut hajautettuna useissa järjestelmissä. Tiedon yhtenäisyyden ja saatavuuden parantamiseksi on vuoden mittaan ollut käynnissä useampia laajoja kehityshankkeita tärkeimpinä uuden sisällön-, asian- ja dokumenttihakinnon järjestelmähankinta sekä yhteisen asiakastietojärjestelmän (Kasvu CRM) vaiheittainen käyttöönotto. Kehitysprojekteissa on myös päivitetty yksikkökohtaiset tiedonohjaussuunnitelmat. Syksyllä 2019 kilpailutettu tiedolla johtamisen ympäristön hankinta käynnistyi alkuvuodesta 2020. Hankinnan tavoitteena on luoda tiedolla johtamisen ympäristö, joka tukee tehokasta tiedon hyödyntämistä ja analysointia, mahdollistaen entistä paremmin tietoprosessien automatisoinnin ja AI-ratkaisut. Lisäksi haetaan uudenlaisia mahdollisuuksia sekä tiedon hankintaan, että jakamiseen API-pohjaisilla ratkaisuilla niin sisäisesti kuin ulkoisesti. Ratkaisulla saadaan yhtenäinen kuva asiakkaiden eri tarpeista ja tilanteesta lähes reaaliaikaisesti, joten suunnittelu ja päätöksenteko nojaavat vankkaan ja laajaan tietopoh-

jaan. Tietoarkkitehtuurisesti ollaan ratkaisun myötä siirtymässä ketterään ja skaalautuvaan malliin tietopääoman käytössä. Projektin partneriksi valittiin kilpailutuksen tuloksena Solita Oy ja se käynnistyi tammikuussa 2020.

Vuonna 2020 toteutettu strategiaprosessi hyödynsi monipuolisesti Business Finlandin sisäisen raportoinnin tuottamaa operatiivisen toiminnan analyysia, toimintaympäristön seurannan tietopohjaa sekä ennakkointiprosessin synnyttämää, partnereidemme kanssa co-creation -prosessissa rakennettua näkemystä markkinoiden ja asiakastarpeiden muutoksista. Syksyllä tuotetut skenaariot päivitettiin kevään ja syksyn aikana huomioimaan koronaviruksen vauhdittamat muutokset ja niiden vaikutukset asiakkaiden tarpeisiin. Tiedon hyödyntämisen prosessikehityksestä kertoo myös ostopalveluiden käyttäjämäärien sekä raporttilatausten kasvu. Tiedolla johtamisen tueksi Business Finland on hankkinut käyttöönsä useita ulkoisia tietolähteitä, mm. yritysten tilinpäätösaineistoa, yritysten saamia kasvusijoituksia sekä Verohallinnolta saatuja yrityskohtaisia tietoja yritysten viennin kehittymisestä. Päivitämme vuosittain tietopalveluitamme. Vuonna 2020 Business Finland pilotoi kahta uutta tietopalvelukantaa (Market Line, Omdia).

Sisäisen tiedon hyödyntämisen rinnalla, Business Finland pyrkii tunnistamaan mahdollisuuksia tuotteistaa syntyvää tietoa asiakkaiden ja sidosryhmien käyttöön. Tästä esimerkkeinä ovat jatkuva markkinatiedon tuotto Markkinoiden mahdollisuudet-palveluna, suomalais-

ten startup-yritysten kokonaisuutta käsittelevä www-sivusto, sekä laaja matkailun tietopalvelukokonaisuuden systemaattinen kehittäminen koko elinkeinoa palvelevaksi matkailun tietoaalustaksi.

Business Finlandin matkailun edistämisestä vastaava yksikkö Visit Finland on viime vuosien aikana kehittänyt tiedolla johtamisen kansallisen tason työkaluja ja toimintamalleja. Matkailu-destinaatioiden toimintaympäristö on murroksessa alustatalouden tullessa matkailupalveluiden tarjontaan ja asiakashallintaan. Matkakohteiden rooli on muuttumassa perinteisestä markkinointiorganisaatiosta kohti laajempaa tehtäväkenttää. Visit Finland tukee matkakohteita tiedolla johtamisen työkalujen ja toimintamallien alueellisen ja yritystason yhteiskehittämisessä ja jalkauttamisessa.

Matkailusta vastaavassa yksikössä on tuotettu aiheeseen liittyviä oppaita ja suosituksia sekä järjestetty mm. koulutuspolku Visit Finland Akatemiassa, jonka kautta matkailuyritykset ja alueet voivat hankkia koulutusta keskeisistä tiedolla johtamisen osa-alueista. Visit Finland on kehittänyt myös Menestyvä matkakohde palvelupolkua (smart destination project), jossa toimialan digitalisaation ja tiedolla johtamisen haasteisiin vastataan tarjoamalla matkakohteille viitekehys ja työkalut analysoida ja kehittää kilpailukykyään ja toiminnan kestävyyttä.

EU:N TUTKIMUS- JA INNOVAATORAHOITUS JA OHJELMATOIMINTA

Horisontti 2020 -rahoituksen tukipalveluja on kehitetty ja kohdistettu erityisesti valituille asiakasryhmille kuten pk-yrityksille ja kansallisille ekosysteemeille, mutta niitä on tarjottu kaikille potentiaalisille hakijoille osana Business Finlandin palvelutarjoamaa. Hankevalmistelun helpottamiseksi Business Finland tarjoaa rahoitusta suurien hankkeiden valmisteluun, joissa suomalaiset osallistujat ovat merkittävässä roolissa, joko osana Business Finlandin rahoittamaa kansallista hanketta tai erillisenä valmisteluhankkeena.

Vuonna 2020 Business Finlandin EU-työ kohdistui suoran asiakastyön ja sisältövaikuttamisen lisäksi tulevaan puiteohjelmaan Horisontti Eurooppaan valmistautumiseen käytännön tasolla. Alkuvuonna Business Finlandissa toimiva Horisontti 2020 -ohjelman kansallinen toimisto EUTI yhdessä NCP-yhteyshenkilöiden kanssa on tarjonnut koulutusta ja neuvontaa edellisen puiteohjelman, Horisontti 2020, rahoitusmahdollisuuksien hyödyntämiseen. Palvelu on kattanut EU-hankkeen elinkaaren kokonaisuudessaan, mutta erityisesti asiakkaille tarjottu tuki on keskittynyt valmisteluvaiheeseen, jotta suomalaiset hakemukset pärjäisivät paremmin kovassa kilpailussa. Lisäksi EUTI on ylläpitänyt suomenkielistä Horisontti 2020 -verkkosivustoa ja viestinyt EU-rahoitusmahdollisuuksista ja siihen liittyvistä ajankohtaisista asioista suomalaisille sidosryhmille.

Loppuvuonna EUTI järjesti useita Horisontti Eurooppa-aiheisia webinaareja sekä rakensi tammikuussa 2021 julkistetun suomenkielisen Horisontti Eurooppa -verkkosivuston. Paremman suomalaisosallistumista koskevan tilannekuvan muodostamiseksi sekä jatkotoimien kartoittamiseksi EUTI teki laajan **Horisontti 2020 -ohjelman tilastoraportin**, jonka pohjalta tehtyjä analyysejä ja huomioita käytiin läpi relevanttien ministeriöiden ja sidosryhmien kanssa.

Osana Horisontti Eurooppa -ohjelmaan valmistautumista Business Finland osallistui uuden kumppanuuskokonaisuuden valmisteluun ja seurantaan. Temaattinen priorisointi tehtiin laajasti eri toimialojen asiantuntijoita kuulemalla ja tämän perusteella tehtiin alustavat päätökset Business Finlandin osallistumisista ja alustavista budjettiallokaatioista neljään eri kumppanuuteen kansallisena rahoittajana.

SEURANTAMITTARIT

Asiakastyötä tekevien osuus Business Finlandin henkilömäärästä pysyi edellisvuosien tasolla olleen 80 %. Asiakastyötä tekevien osuuden kasvattaminen ja hallinnon pienentäminen ovat olleet Business Finlandin henkilöstötavoitteina sen perustamisesta lähtien. Virastoa ja yhtiötä koskevan sääntelyn erilaisuus tulevat kuitenkin aiheuttamaan jatkossakin ylimääräistä hallintotyötä.

Business Finlandin henkilöstön liikkuvuudelle asetettu tavoite ylittyi. Henkilöstön liikkuvuus Business Finlandin sisällä yhtiön ja viraston kesken oli erityisen suurta vuoden 2020 aikana johtuen mm. koronatilanteen edellyttämistä resurssitarpeista häiriörahoitushakemusten käsittelyyn yhtiön puolella. Myös sisarorganisaatioiden välillä toteutettiin henkilökiertoa jonkin verran.

Uuden t&k&i-rahoitushakemuksen käsittelyaika pk-yrityksille oli nyt 50 päivää, mikä on hyvin lähellä n. 45 päivän normaalitasoa. Business Finland -asiakkaan kokemus Team Finland -palveluiden tiedonsaannista parani selvästi vuodesta 2019 ja on nyt tasolla 3,6. Asiakkaiden ohjaamiseen sopivien Team Finland -kumppaneiden palvelujen piiriin on panostettu ja yhteistyömallit ovat alkaneet vakiintua.

Business Finland kysyi Fokus- ja Key-asiakkailta vuonna 2020 heidän kokemustaan Team Finland -toimijoiden palveluista tiedottamisesta. Team Finland -palveluista tiedottaminen koettiin hyväksi (keskiarvo 3,6, v. 2019: 3,3) ja Team Finland -palveluista saatu liiketoimintahyöty vastaavasti hyväksi (keskiarvo 3,5). Yleistyytyväisyys oli Fokus-asiakkaiden parissa 4,3 ja Key-asiakkaiden parissa 4,2 asteikolla 1-5, suositteluhaluuden ollessa vastaavasti +56 ja +55 (asteikko -100 - +100).

TAULUKKO 7 TULOSSOPIMUKSEN SEURANTAMITTARIT, TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

Tunnusluku	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 toteutuma	2020 arvio
Asiakastyötä tekevien osuus Business Finlandin henkilömäärästä, %	80	80	80	80
Business Finlandin henkilöstön liikkuvuus, %	-	-	8,7	4
Uuden t&k&i-rahoitushakemuksen käsittelyaika pk-yrityksille, vrk	45	61	50	45
Business Finland -asiakkaan kokemus Team Finland -palveluiden tiedonsaannista (asteikko 1-5)	3,3	3,3	3,6	3,4

TAULUKKO 8 TYÖAJAN SEURANTAJÄRJESTELMÄSTÄ SAATU TYÖPANOKSEN KOHDISTUMINEN ERI YDINTOIMINNOILLE

YDINPROSESSI	2018 *)		2019 *)		2020	
	Työaika	Htv	Työaika	Htv	Työaika	Htv
Rahoitus	82,1 %	226	94,8 %	121	95,3 %	123
Ohjaus ja kehittäminen	9,9 %	27	2,6 %	3	2,6 %	3
Strategiset ohjelmat	8,0 %	22	2,6 %	3	2,6 %	3
Yhteensä	100 %	275	100 %	128	100 %	129

* Innovaatorahoituskeskus Business Finlandista siirtynyt liikkeenluovutuksella henkilöstöä Business Finland Oy:n palvelukseen.

TAULUKKO 9 TOIMINTOLASKENNAN TULOSENA SAATU KUSTANNUSTEN KOHDISTUMINEN ERI YDINTOIMINNOILLE

YDINPROSESSI	2018 *)		2019 *)		2020	
	1000 €	%	1000 €	%	1000 €	%
Rahoitus	29 144	69,6 %	14 919	86,1 %	14 460	89,9 %
Ohjaus ja kehittäminen	4 836	11,5 %	1 811	10,4 %	1 283	8,0 %
Strategiset ohjelmat	7 916	18,9 %	603	3,5 %	350	2,2 %
Yhteensä	41 896	100 %	17 333	100 %	16 093	100 %

* Innovaatorahoituskeskus Business Finlandista siirtynyt liikkeenluovutuksella henkilöstöä Business Finland Oy:n palvelukseen.

4.1 TOIMINNAN TUOTTAVUUS

Työpanoksen kokonaismäärä Rahoituskeskuksessa pysyi lähes ennallaan edellisvuoteen verrattuna. Vuoden 2019 alussa toteutettu liikkeenluovutus selittää muutoksia työpanosten kokonaismäärissä ja kohdistumisissa 2018 vuoteen verrattaessa. Liikkeenluovutuksessa 123 henkilöä siirtyi Business Finland Oy:n palvelukseen.

4.2 TOIMINNAN TALOUDELLISUUS

Toiminnan kustannusjakauma selvitetiin toimintolaskennan ja sen taustalla olevan työajan kohdentamisen avulla. Rahoituskeskuksen toimintoihin sisältyy tehtäviä, joiden osalta tehokkuuden tunnusluvut ovat vain suuntaa antavia. Toiminnallisen tehokkuuden mittaus ja raportointi toteutetaan sijaissuureiden avulla. Kehitystä seurataan kohdistamalla kustannukset ja työpanokset ydinprosesseille.

Laskennassa ei ole huomioitu toimintamomentin alajaottelulta 4.18.32.20.06.2 ja 32.01.05.2 palvelusopimuksella tehtyjä ostoja (83,2 milj. euroa) Business Finland Oy:ltä. Tällä on pyritty siihen, että ydinprosessien toiminta olisi vertailtavissa edellisvuosiin. Toiminnan kokonaiskustannuksissa ei ollut merkittävää muutosta 2019 vuoteen verrattuna. Yhteensä ne vähenivät noin 7 %. Kokonaiskustannusten vähenemistä selittää koronapandemia, jonka vuoksi palvelujen ostot ja matkustuskustannukset jäivät ennakoitua pienemmiksi.

TAULUKKO 10 TULOSSOPIMUKSEN TULOSMITTARI, TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS				
Tunnusluku	2018	2019	2020	2020
	toteutuma	toteutuma	toteutuma	tavoite
Rahoitustyön kokonaiskustannus / myönnetty rahoitus, %	3,5	2,7	1,0	<3,5
Häiriörahoitustyön kokonaiskustannus/myönnetty häiriörahoitus, %			0,6	

TAVOITE: BUSINESS FINLAND TOIMII KUSTANNUSTEHOKKAASTI

Tulosmittari

Toiminnan tehokkuutta kuvataan rahoitustyön kustannusten prosenttiosuutena myönnetystä rahoituksesta. Mittarin arvo oli 1,0 %. Myönnetyn rahoituksen määrä oli kaikkiaan 1 731,5 milj. euroa (2019: 588,7 milj. euroa). Rahoitukseen on laskettu mukaan innovaatorahoitus (643,1 milj. euroa) että elinkeinorahoitus (1 088,4 milj. euroa). Luvut sisältävät myönnetyn häiriötilannerahoituksen (1 052,6 milj. euroa). Laskennassa on huomioitu sekä Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin että Business Finland Oy:n suoraan rahoitustyölle kohdistetut kustannukset.

Vuonna 2020 on laskettu erikseen häiriötilannerahoituksen osalta toiminnallisen tehokkuuden arvo. Häiriötilannerahoituksen käsittelyn kustannukset koko Business Finlandin osalta olivat 6,2 milj. euroa. Myönnetystä häiriötilannerahoituksesta lainoja oli 58,2 milj. euroa ja avustusta 994,4 milj. euroa.

Toiminnan tehokkuuden parantumisesta selittää muun muassa se, että viime vuonna asiantuntijatyössä korostui rahoitushakemusten käsittely, eikä asiakastapaamisia järjestetty tai neuvontatyötä tehty kuten normaalisti. Koronarahoitushakemusten käsittelyprosessista pyrittiin tekemään mahdollisimman tehokas. Henkilöstön työkuorma oli suuri ja hakemuskäsittelyä tehtiin paljon ylitöinä.

4.3 MAKSULLISEN TOIMINNAN TULOS JA KANNATTAVUUS

Maksullisen palvelutoiminnan tuottoja ei ollut vuonna 2020 lainkaan, joten maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmaa ei esitetä.

4.4 YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUS

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat niin vähäiset, että kustannusvastaavuuslaskelmaa ei esitetä.

5 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

5.1 SUORITTEIDEN MÄÄRÄT JA AIKAANSAADUT JULKISHYÖDYKKEET

Tässä luvussa Business Finlandin toimintaa vuonna 2020 kuvataan Business Finlandin keskeisten kokonaisuuksien näkökulmista. Tarkasteltavat kokonaisuudet ovat:

- Rahoitustoiminta
- Asiantuntijapalvelut
- Strategia, ohjaus ja kehittäminen

5.1.1 RAHOITUSTOIMINTA

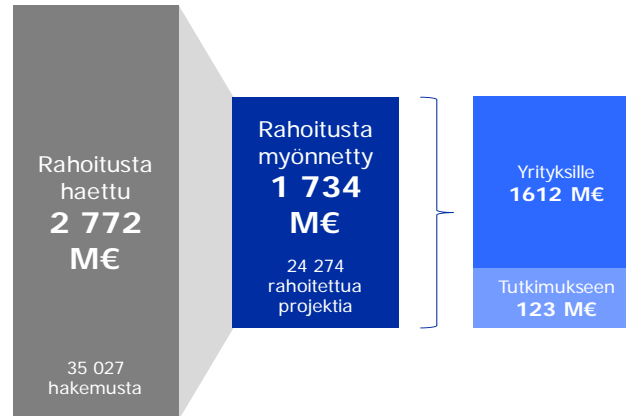
Business Finland tarjoaa rahoitusta tutkimukseen, tuotekehitykseen ja monenlaisiin liiketoiminnan kehittämisen tarpeisiin. Business Finlandin rahoitus on joko innovaatio- tai elinkeinorahoitusta.

Vuonna 2020, koronapandemian alkaessa jyllätä, Business Finlandille myönnettiin ns. häiriötilannerahoitusta, jolla Business Finland pystyi tukemaan yrityksiä kohtaamaan koronaepidemian negatiivisia vaikutuksia.

Moni yritys tavoitteli häiriötilannerahoituksella kansainvälisen liiketoiminnan aloittamista tai kasvattamista. Joissakin projekteissa tavoitteena oli siirtää tuotantoa maailmalta Suomeen, koska pandemia vaikutti alihankkijoiden toimitusvarmuuteen. Arviolta noin puolet yrityksistä suunnitteli digiloikkaa ja kriisin johdosta uusien toimintamallien ja tuotteiden kehittämistä hyödyntäen digitaalisia alustoja, mobiiliyhteyksiä, etäteknologioita ja tekoälyä.

Häiriötilannerahoituksen myötä Business Finlandilla oli käytössä kaikkien aikojen suurimmat rahoitusvaltuudet. Häiriötilanneavustuksesta on kerrottu tarkemmin seuraavassa luvussa elinkeinorahoituksen ja tilapäisestä häiriötilannelainasta innovaatorahoituksen yhteydessä.

KUVA 2 BUSINESS FINLANDIN KOKO RAHOITUSTOIMINNAN VOLYYMI 2020 (SIS. HÄIRIÖTILANNERAHOITUS)

*) Myönnetystä rahoituksesta 1029 milj. e, 22 321 kpl, on Business Finland Osakeyhtiön tekemiä. Tästä innovaatorahoitusta on 24,6 milj. ja elinkeinorahoitusta 1 005 milj. Näistä häiriörahoitusta on 994 milj. joka on kaikki elinkeinorahoitusta.

***) Haetun ja myönnetyn rahoituksen määrät sisältävät jäsenmaksuja. Vuonna 2020 myönnetystä rahoituksesta 28,0 milj. euroa oli jäsenmaksuja.

KUVA 3 BUSINESS FINLANDIN HÄIRIÖTILANNERAHOITUKSEN VOLYYMI 2020

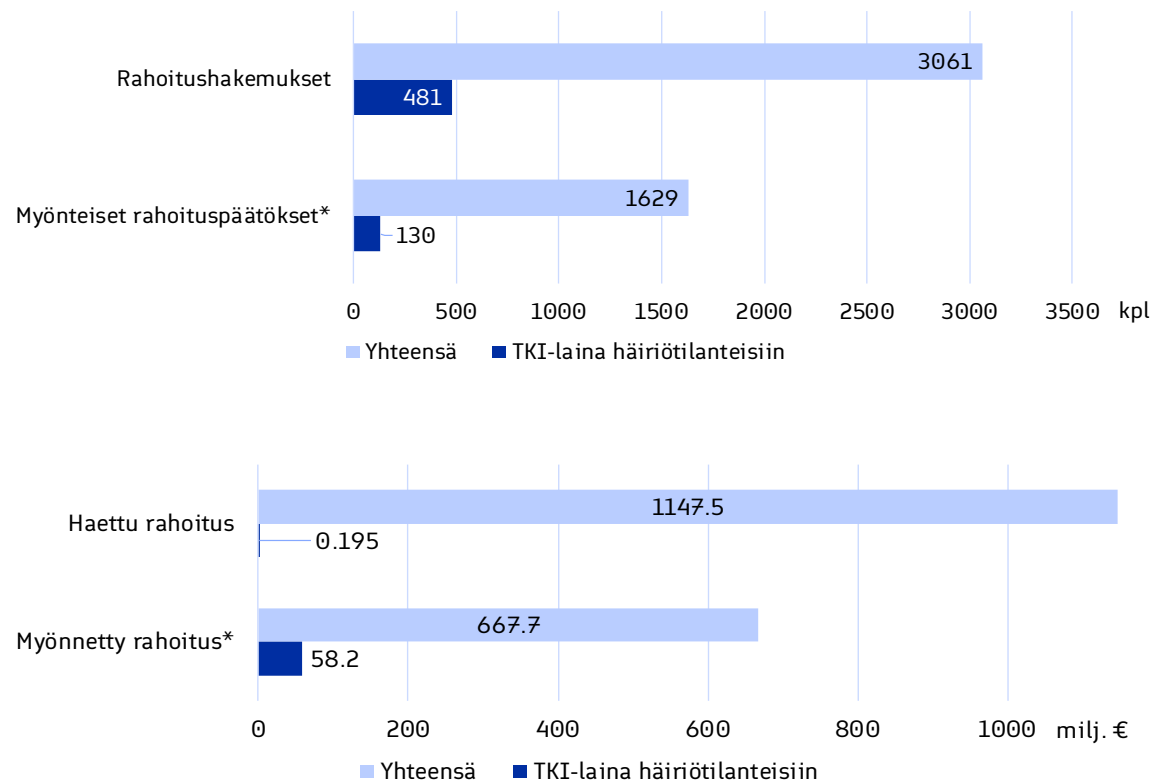

KUVA 4 TUNNUSLUKUJA BUSINESS FINLANDIN VAIKUTTAVUUDESTA VUONNA 2020

Vuonna 2020 päättyneissä Business Finlandin rahoittamissa projekteissa syntyi 2044 (v. 2019: 2400) uutta Parannettujen prosessien, palveluiden, tuotteiden ja sovellusten määrä väheni 14 % ja patenttien määrä 50 % vuoteen 2019 verrattuna. Viime vuosina Business Finlandin rahoituksen painopiste on siirtynyt aikataullisesti monivuotisista tutkimus- ja t&k-projekteista lyhyisiin, esim. Tempo-projekteihin, joissa ei useinkaan synny patenteja. Suurin osa patenteista tulee julkisen tutkimuksen ja t&k-rahoituksen projekteista, joita päättyi vuonna 2020 selkeästi vähemmän kuin aiempina vuosina. Parannettujen prosessien, palveluiden, tuotteiden, sovellusten ja patenttien määrän vähenemistä voi selittää myös pienten de minimis -projektien loppuraportoinnin keventäminen, jolloin näitä asioita selvittäviä erillisiä seurantakysymyksiä poistettiin.

Vienti kasvoi Business Finlandin rahoittamissa pk-yrityksissä 23 % vuosina 2016-2019, ja niiden liikevaihto samalla ajanjaksolla 22 % (yritykset, joiden projekti päättyi vuosina 2012-2016). Pk-yritysasiakkaamme odottavat vuoden 2020 projekteista 8,1 Mrd. euron arvosta liikevaihtoa ja 7 Mrd. euron arvosta vientiä (mukana häiriörahoitus).

KUVA 5 TUNNUSLUKUJA BUSINESS FINLANDIN INNOVAATORAHOITUKSESTA 2020

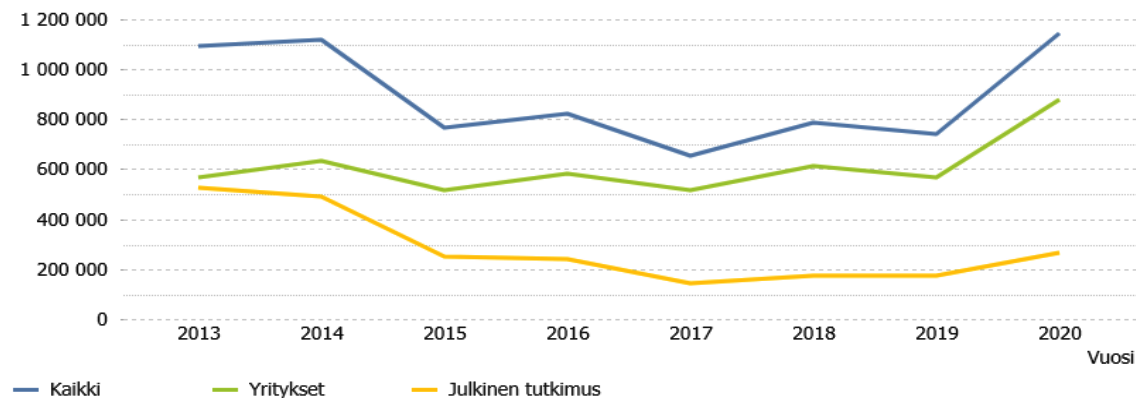
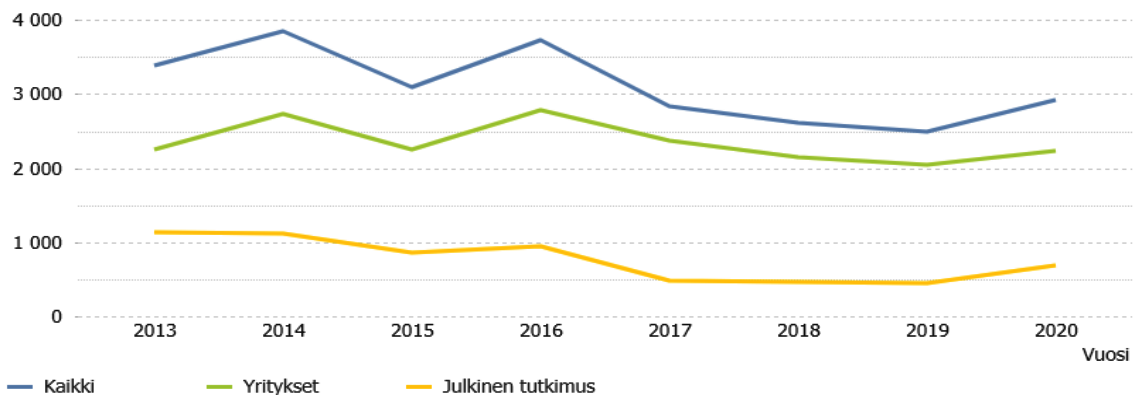
*Myönnetystä innovaatorahoituksesta 24,6 milj. e, 503 kpl, on Business Finland Osakeyhtiön tekemiä.

5.1.1.1 Innovaatorahoitus

Haetun rahoituksen yhteismäärä nousi 55 % (Kuva 6), ollen 1 148 milj. euroa. Pitkän tasaisen jakson jälkeen haettu rahoitus nousi huomattavasti. Nousu tapahtui selvemmin yritysprojekteissa, mutta myös julkisen tutkimuksen haettu rahoitus kasvoi.

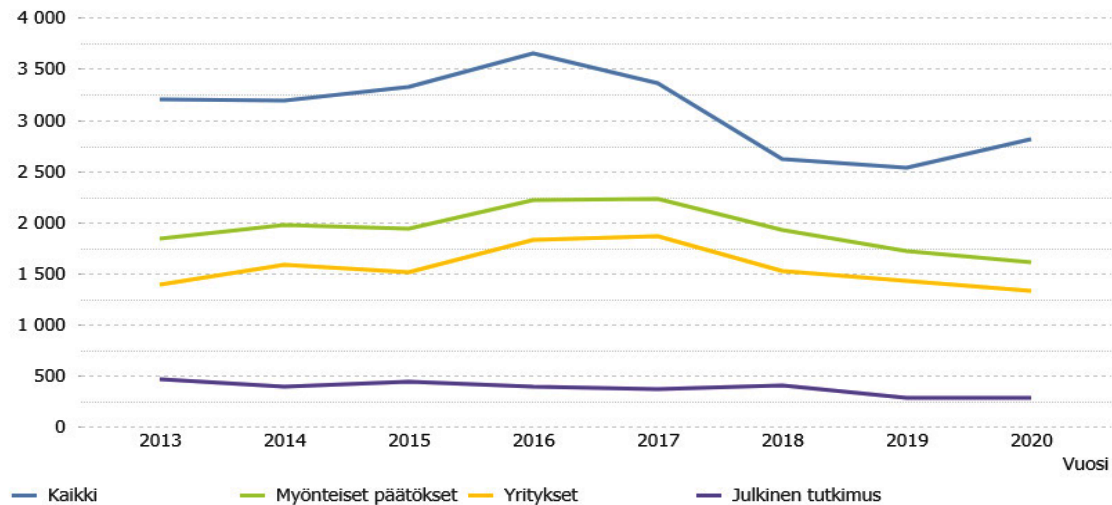
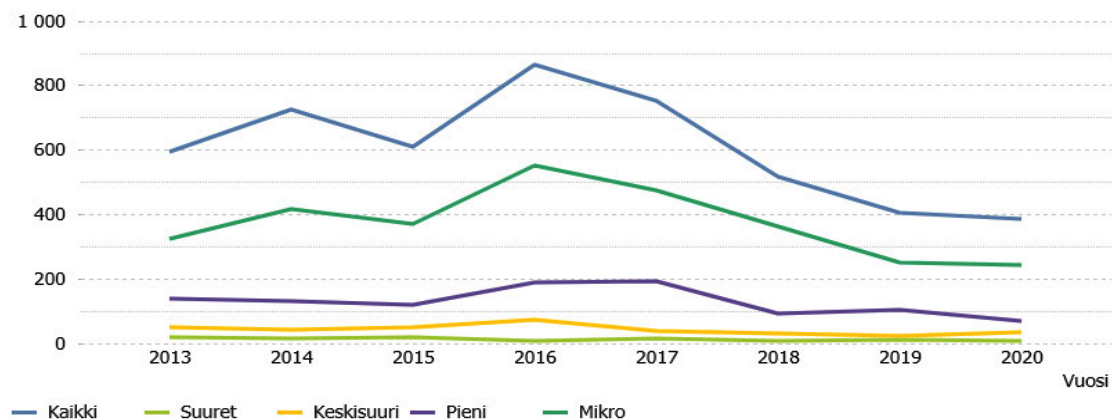
Myös haettu rahoitus projektia kohti nousi yritysprojekteissa edellisen vuoden tasosta 91 145 euroa eli 32 %. Keskimääräinen haettu rahoitus oli 374 877 euroa/projekti. (2019 keskimäärin 283 732 euroa/hanke ja 2018 vastaavasti 284 043 euroa/hanke). Luvuissa ja kuvissa on mukana TKI-laina häiriötilanteisiin.

Rahoitushakemuksia (uusia hakemuksia ja jaksopäätöksiä) tuli yhteensä 3 061 kpl (Kuva 7), joista yritysten tutkimus- ja tuotekehityshankkeita 2 373 kpl ja tutkimushankkeita 688 kpl. Tutkimus- ja tuotekehityshankkeiden osuudessa on varsinaiseen t&k:n keskittyvien projektien lisäksi sekä t&k-projekteja valmistelevia, että niiden tulosten hyödyntämistä edistäviä projekteja. Sekä yritysten että julkisen tutkimuksen hakemusmäärä kääntyi nousuun, yritysten hakemusmäärä nousi 9,2 % ja yritysten hakema rahoitus 54,2 % vuodesta 2019. Hakemusmäärän nousussa TKI-laina häiriötilanteeseen on merkittävässä osuudessa. Julkisen tutkimuksen puolella hakemusmäärä nousi 52,9 % ja haettu rahoitus 56,2 % edellisestä vuodesta.

KUVA 6 HAETTU RAHOITUS 2013-2020

KUVA 7 HAKEMUSTEN LUKUMÄÄRÄ 2013-2020

Uusista hakemuksista tehtiin päätöksiä yhteensä 2 815 kpl, joista häiriötilannerahoitusta oli 236. Päätösten määrä nousi edellisestä vuodesta 11,0 % (Kuva 8). Myönteisiä päätöksiä tehtiin 1 629 kpl, joista 130 oli häiriötilannerahoitusta. Myönteisten päätösten määrä laski ja kielteisten päätösten määrä nousi. Rahoituspäätösten määrä ilman TKI-lainaa häiriörahoitukseen pysyi edellisen vuoden tasolla. Rahoituspäätöksen saaneiden yritysten lukumäärä laski edelleen. Laskua oli 7,9 % vuodesta 2019. Vuonna 2020 rahoituspäätöksen sai 1 187 yritystä. Hankkeille myönnetty keskimääräinen rahoitus nousi edelleen. Vuonna 2020 se oli noin 449 883 euroa. (2019: 296 881 euroa).

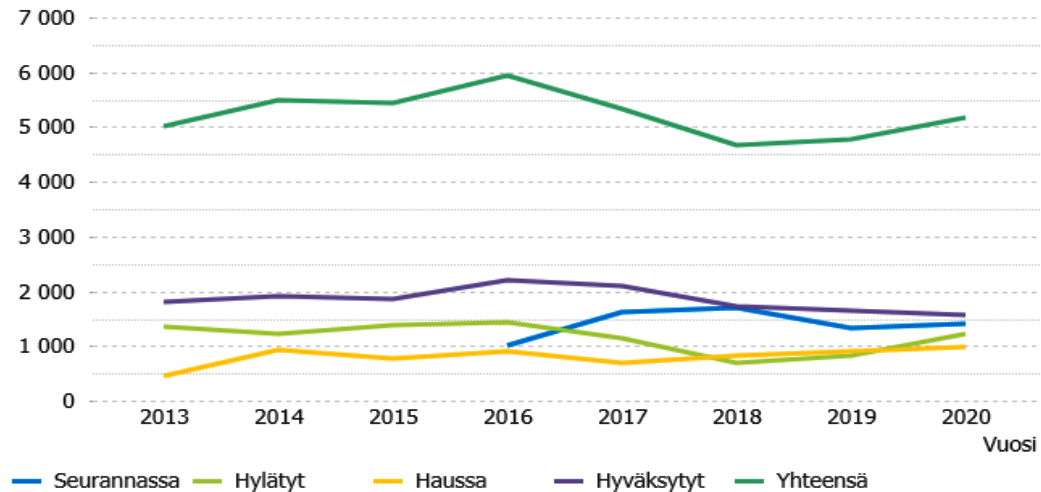
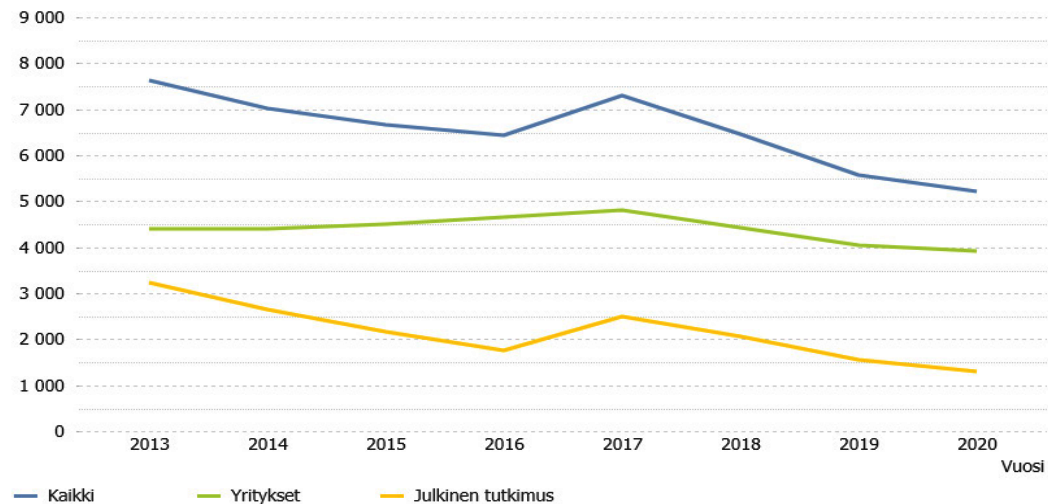
Volyymiltaan ylivoimaisesti tärkeimpänä yritysten rahoitusinstrumenttina säilyi edelleen rahoitus tutkimus- ja kehittämissuunnitelmiin. T&k-rahoitusta myönnettiin 505 projektiin yhteensä 382 milj. euroa, josta lainojen osuus oli 120 milj. euroa (31 %). Edelliseen vuoteen verrattuna avustusten osuus ja projektien keskimääräinen rahoitus nousivat. Tutkimushankkeiden, sisältäen tutkimuksesta liiketoimintaa (TUTL), elinkeinoelämän kanssa verkottuneen tutkimuksen (EVET), Co-creation ja Co-innovation - instrumentit, rahoitus oli noin 123 milj. euroa 282 hankkeeseen (vuonna 2019 kokonaissumma oli 112 milj. euroa 285 hankkeeseen). Julkisen tutkimuksen projektien määrä ja rahoitus on siis pysynyt edellisen vuoden tasolla. Volyymiltaan eniten myönnettiin yritysten avustusta 325 215 miljoonaa. Lainaa (sisältää pääomalainan) myönnettiin 199 miljoonaa, josta tilapäi-

KUVA 8 RAHOITUSPÄÄTÖSTEN LUKUMÄÄRÄ 2013-2020

KUVA 9 UUSIEN INNOVAATORAHOITUKSEN YRITYSASIAKKAIDEN LUKUMÄÄRÄ 2013-2020

sen TKI-lainan häiriötilanteisiin osuus oli 58 miljoonaa, julkisen tutkimuksen rahoitusta 117 miljoonaa ja EAKR rahoitusta 5,2 miljoonaa euroa. Vuoteen 2019 verrattuna avustuksen osuus on kasvanut selvästi.

Innovaatorahoitusta saaneiden uusien asiakkaiden lukumäärä jatkoi laskuaan, mutta vuonna 2020 lasku oli vain 4,7 % vuodesta 2019. Suurinta lasku oli pienten yritysten kohdalla, mutta esim. uusien keskisuurten yritysten määrä nousi 23 % vuodesta 2018 (Kuva 9). Vuonna 2020 uusia innovaatorahoituksen asiakkaita oli 385, kun vuonna 2019 niitä oli 404. Lukumääräisesti eniten laski pienten yritysten lukumäärä. Uusille yrityksille myönnetty rahoitus sen sijaan nousi, eli myös uusille yrityksille myönnetyn rahoituksen keskikoko nousi. Uusille yrityksille myönnettiin 70 miljoonaa euroa (vuonna 2019: 39 milj. euroa, vuonna 2018: 53 milj. euroa). Uusista asiakkaista tilapäistä tki-lainaa häiriötilanteisiin sai 34 kpl eli noin 10 % uusista asiakkaista. Rahoituksesta näille meni 20 % uusille myönnetystä rahoituksesta.

Innovaatorahoituksen hakemusten hylkäysprosentti oli 44 %. Hylkäysprosentti nousi sekä yritysten että julkisen tutkimuksen projekteissa selvästi vuodesta 2019, jolloin se oli 33 %. Yritysten projekteissa hylkäysprosentti nousi yhdeksän prosenttiyksikköä 40 %:iin (Tki-lainaa häiriötilanteessa 46 % ja innovaatorahoitus ilman häiriötilanne lainaa 39 %) ja julkisen tutkimuksen hylkäysprosentti nousi 16 prosenttiyksikköä 57 %:iin.

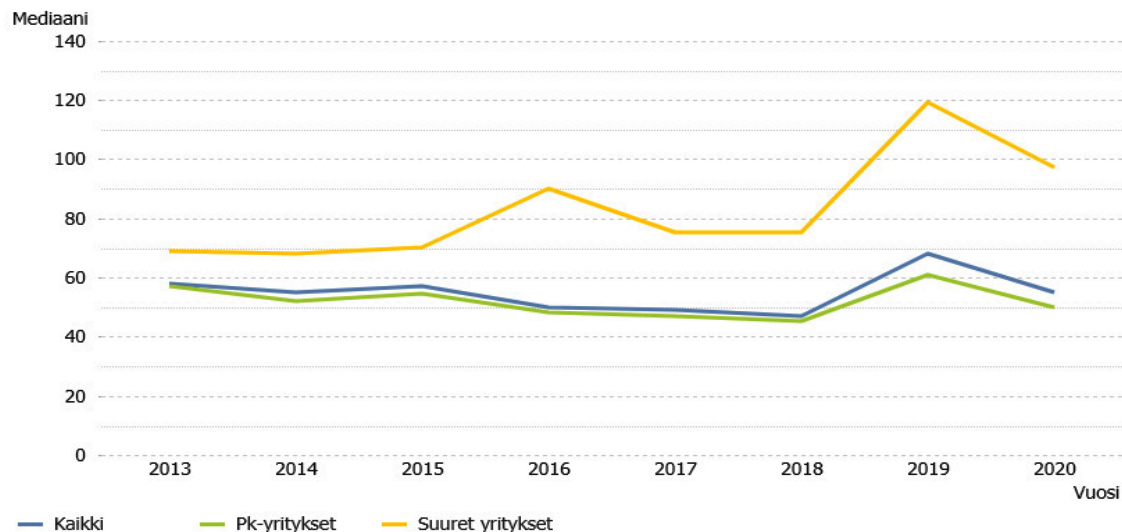
KUVA 10 BUSINESS FINLANDIN AKTIIVINEN PROJEKTISALKKU**KUVA 11** MAKSATUSPÄÄTÖSTEN LUKUMÄÄRÄ 2013-2020

Oikaisuvaatimusten osuus muutoksenhakukelpoisista päätöksistä nousi selvästi ja oli 0,58 %, (vuonna 2019 luku oli 0,32 %). Osin nousua selittää tilapäisen TKI-lain häiriötilanteissa -projektien korkeampi prosentti eli 0,83 %, mutta myös ilman näitä projekteja osuus nousi ja oli 0,48 %.

Vuonna 2020 projektisalkussa oli 5169 projektia, joista 536 oli häiriötilannerahoitusta (kuva 10). Käsiteltyjen ja seurattavien hankkeiden kokonaismäärään lasketaan mukaan kaikki vuonna 2020 hylkäävän tai hyväksyvän rahoituspäätöksen saaneet projektit sekä ne aiemmin rahoitetut hankkeet, joiden seuranta oli kesken vuoden lopussa. Kun häiriötilannerahoitus jätetään pois, pysyi projektisalkku edellisen vuoden tasolla. Häiriötilannerahoitus siis kasvatti projektisalkkua hieman.

Innovaatorahoituksen maksatuspäätösten yhteismäärä laski sekä yritysten että julkisen tutkimuksen puolella selvästi. Yritysmaksatuksia oli vuonna 2020 yhteensä 3907 kappaletta, joka on 3,0 % vähemmän kuin vuonna 2019 (Kuva 11).

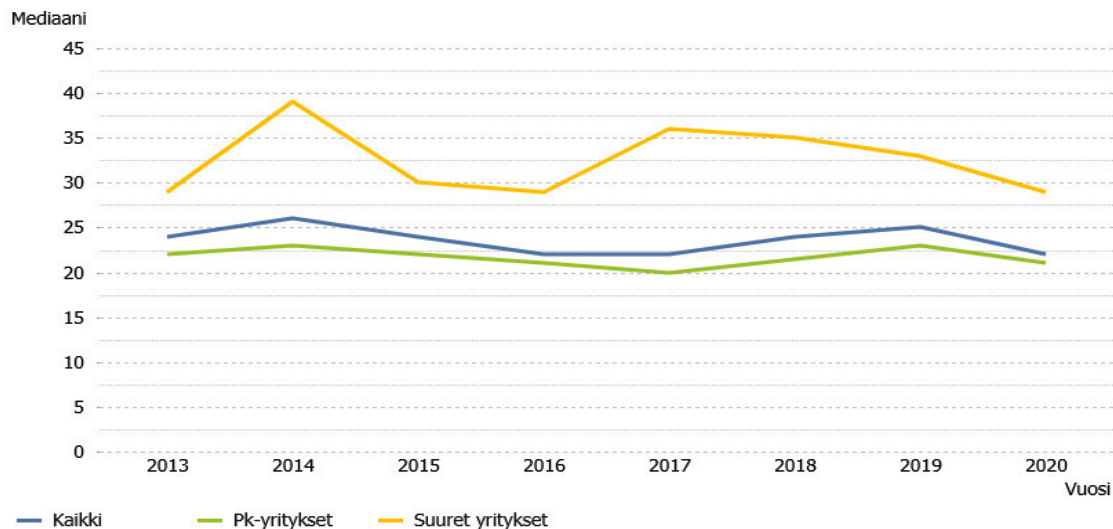
KUVA 12 YRITYSTEN HAKEMUSTEN KÄSITTELYAIKA

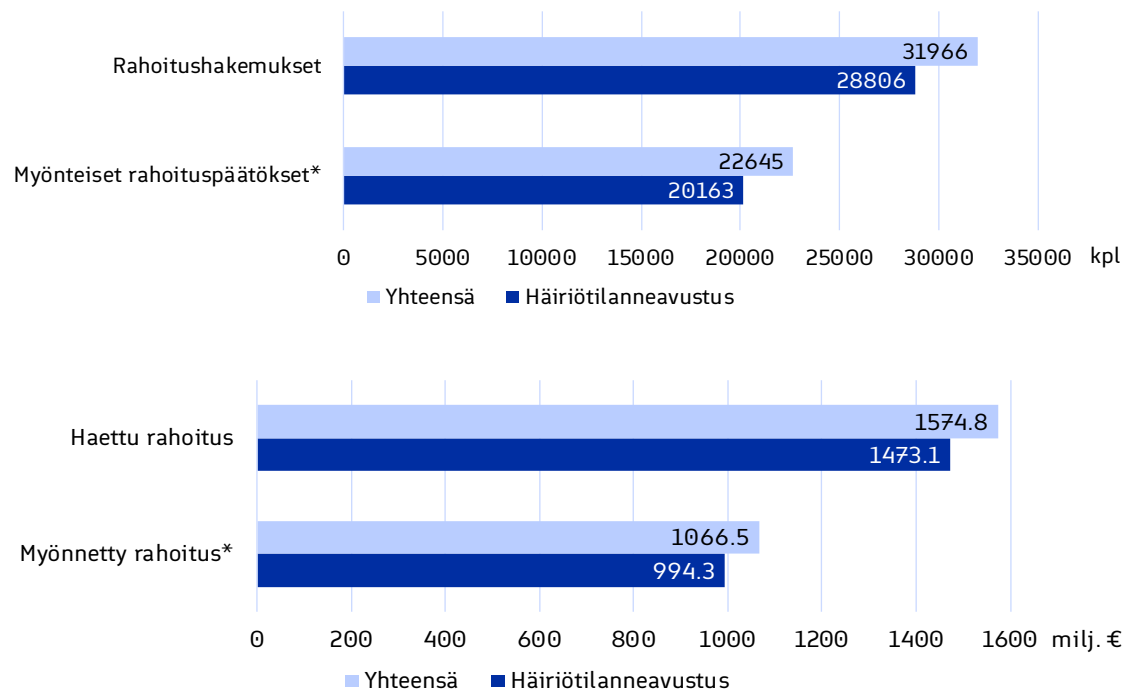
Vuonna 2019 käsittelyaika nousi pitkän tasaisen jakson jälkeen, mutta vuonna 2020 palattiin taas kahden vuoden takaiselle tasolle (Kuva 12). Käsittelyajan mediaani pk-yrityksillä oli 50 vrk (vuonna 2019: 61 vrk). Myös suuryritysten uuden hakemuksen käsittelyajan mediaani laski ja oli viime vuonna 97 vrk (vuonna 2018: 119 vrk).

Maksupyynnön ja raportin käsittelyaika laski pk-yrityksillä kahdella vuorokaudella ja oli nyt 21 vrk. Suurilla yrityksillä käsittelyaika laski neljällä vuorokaudella ja oli nyt 29 vrk (Kuva 13).

KUVA 13 YRITYSTEN MAKSUJEN KÄSITTELYAIKA

KUVA 14 TUNNUSLUKUJA BUSINESS FINLANDIN ELINKEINORAHOITUKSESTA 2020

* Myönnetystä elinkeinorahoituksesta 1004,1 milj. e, 21 578 kpl, on Business Finland Osakeyhtiön tekemiä.

5.1.1.2 Elinkeinorahoitus

Innovaatorahoituspalvelujen lisäksi Business Finlandin tarjoama on vuodesta 2016 kattanut myös elinkeinorahoituspalveluja. Näitä olivat viime vuonna Exhibiton Explorer, Group Explorer, Market Explorer, Talent Explorer, energiatuki, innovaatioaseteli, AV-tuotantokannustin, laivanrakennuksen innovaatiotuki sekä esiselvitys liiketoiminnan häiriötilanteissa ja kehitysrahoitus liiketoiminnan häiriötilanteissa

Business Finland myönsi elinkeinorahoitusta vuonna 2020 kaikkiaan 1066,5 milj. euroa, josta muuta kuin häiriötilannerahoitusta oli 72,2 (76,7 milj. vuonna 2019). Rahoitushakemuksia elinkeinorahoituksen palveluihin saatiin 31 965 kpl, joista häiriötilannehakemuksia oli 28 805 ja muita 3 160 (2019: 4 306 kpl) Myönteisiä rahoituspäätöksiä tehtiin 22 645 kpl, joista häiriörahoitusta oli 20 163 kpl ja muita 2 482 kpl (Vuonna 2019: 3 230 kpl). Hakemusten hylkyprosentti muissa kuin häiriörahoituksessa laski hieman vuodesta 2019 ja oli nyt 22 % (Vuonna 2019: 25 %). Häiriörahoituksen hylkyprosentti oli 30 %. Elinkeinorahoituksen päätöksiin tuli oikaisuvaatimuksia 355 kpl, joka vastaa 0,92 % kaikista elinkeinorahoituksen muutoksenhakukelpoisista päätöksistä. Jos häiriötilannerahoitus jätetään pois, tuli oikaisuvaatimuksia 16 kpl, joka puolestaan vastaa 0,3 % muutoksenhakukelpoisista päätöksistä. (Vuonna 2019 luvut olivat 31 kpl, joka vastaa 0,4 % kaikista muutoksenhakukelpoisista päätöksistä.) Häiriörahoitushakemuksia on siis sekä hylätty enemmän kuin muita elinkeinorahoituksen

päätöksiä, että niistä on tullut enemmän oikaisuvaatimuksia kuin muista. Ilman häiriörahoitusta oikaisuvaatimusten osuus ja hylkyprosentti ovat laskeneet.

Elinkeinorahoitusta saaneita yrityksiä siirtyi innovaattorahoituksen asiakkaiksi. Business Finlandin elinkeinorahoitusta saaneista yrityksistä, jotka eivät olleet aikaisemmin olleet Business Finlandin asiakkaita, 97 sai sen jälkeen hyväksytyyn innovaattorahoituspäätöksen vuonna 2020. Suurimpana ryhmänä innovaattorasiakkaat, joita siirtyi 51. Tyypillisesti näille uusille tehtiin ensimmäisenä Tempo-rahoituspäätös.

Konkurssiin asetettujen innovaatio- ja elinkeinorahoitusasiakkaiden määrä laski edellisvuodesta. Asiakasyrityksiä asetettiin vuonna 2020 konkurssiin 46 (2019: 74, 2018: 74). Luvussa on mukana ne yritykset, joille on maksettu rahoitusta viiden vuoden aikana ennen konkurssia (yht. 14,4 milj. euroa) tai joilla on vielä lainaa maksamatta takaisin (yht. 10,0 milj. euroa).

Elinkeinorahoituksessa uuden hakemuksen käsittelyaika nousi 28 vrk:een. Käsittelyajan mediaani oli huomattavasti pidempi häiriörahoituksessa (31 vrk) kuin muussa elinkeinorahoituksessa (8 vrk) (vuonna 2019: 11 vrk). Elinkeinorahoituksen maksatusten käsittelyajan mediaani nousi yhdellä vuorokaudella ja oli 21 vrk. Tämä sisältää myös häiriörahoituksen maksatukset, joissa myös maksatuksen käsittelyaika on pidempi kuin muussa elinkeinorahoituksessa. Muun kuin häiriörahoituksen maksatuksen käsittelyajan mediaani laski neljällä vrk:lla ja oli 16 vrk.

5.1.2 ASIANTUNTIJAPALVELUT

Vuoden 2020 aikana Business Finlandissa oli yhteensä 23070 Suomessa toimivaa yritysasiakkuutta (v. 2019: 7800), joista 18290 koronarahoitusasiakasta. Vuotta 2019 vastaava asiakkaiden määrä oli 6900 (ilman koronarahoitusasiakkaita). Luvuissa ei ole mukana Invest in Finlandin eikä Visit Finlandin asiakkaita. Vuonna 2019 Business Finlandin asiakkaina oli 37 tutkimuslaitosta (v. 2019: 34).

Suurin osa Business Finlandin rahoitus- ja asiantuntijapalveluiden asiakkaista (muut kuin korona-asiakkaat) oli mikro- ja pienyrityksiä (n. 80 %). Ko. asiakkaista eniten tulee Uudenmaan maakunnasta (50 %), sitten Pirkanmaalta (9 %), Varsinais-Suomesta (8 %) ja Pohjois-Pohjanmaalta (6 %). Asiakkaiden toimialoista eniten oli edustettuna informaatio ja viestintä (22 %), teollisuus (21 %) sekä ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta (18 %).

Korona-asiakkaista 93% oli mikro- ja pienyrityksiä. Ko. asiakkaita tuli eniten Uudenmaan maakunnasta (41 %), sitten Pirkanmaalta (9 %), Varsinais-Suomesta (9 %) ja Pohjois-Pohjanmaalta (7 %). Korona-asiakkaiden toimialoista eniten oli edustettuna Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta (17 %), Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus (16 %), Teollisuus (13 %), Informaatio ja viestintä (10 %), Rakentaminen (9 %) ja Majoitus- ja ravitsemistoiminta (9 %).

Ekosysteemien rakentaminen

Ekosysteemit parantavat yritysten mahdollisuuksia innovoida, kasvaa ja menestyä kansainvälisessä kilpailussa. Erityisesti pk-yritykset saavat eväitä kasvuun ja suuret, usein veturiyrityksinä toimivat, vauhtia uudistumiseen. Business Finland auttaa ekosysteemejä kehittymään tarjoamalla verkostoitumis-, kansainvälistymis- ja rahoituspalveluja. Business Finlandin ohjelmat tarjoavat palvelukokonaisuuksia verkostoitumiseen ja vertaistukeen. Business Finlandin kansainvälinen verkosto auttaa verkostoitumaan potentiaalisten ostajien ja päätöksentekijöiden kanssa. Business Finland voi rahoittaa yritysryhmien ja tutkimusorganisaatioiden yhteishankkeita, veturiyrityksen projektia, joka hyödyttää laajaa verkostoa sekä miljardiluokan uuteen liiketoimintaan tähtääviä ekosysteemejä eli kasvumoottoreita.

Ohjelmatoiminta

Business Finlandin ohjelmat ovat rahoitus- ja asiantuntijapalveluiden kokonaisuuksia, joiden avulla yrityksille tarjotaan verkostoja ja tietoa kansainvälisen liiketoiminnan kehittämisen tueksi. Ohjelmat toimivat teemojen alla. Ohjelmatoiminnan sisällölliset painopisteet, teemat, olivat bio-, kiertotalous ja cleantech, digitalisaatio, terveys ja hyvinvointi, kuluttajaliiketoiminta ja matkailu.

Ohjelmatoiminnan tuotoksista on kerrottu lisää esimerkiksi luvuissa 3.2.2 ja 3.2.3.

Kansainvälisen verkoston palvelut

Business Finlandin kansainvälinen verkosto auttaa Business Finlandin asiakkaita tunnistamaan lupaavia liiketoimintamahdollisuuksia ja löytämään sopivia kumppaneita ja kontakteja globaaleilta markkinoilta järjestämällä mm. delegaatiomatkoja ja vierailuja, joilla yritykset pääsevät tapaamaan potentiaalisia asiakkaita.

Kansainvälisen verkoston tuotoksista on kerrottu lisää esimerkiksi luvussa 4.

Kasvumoottorit

Valtion talousarviossa suunnattiin vuonna 2020 Business Finlandille 20 miljoonaa euroa lainamuotoista pääomarahoitusta ns. kasvumoottoreiden rahoitukseen. Kasvumoottoreilla tarkoitetaan yli miljardin euron uuteen liiketoimintaan, vientiin tai Suomeen kohdistuviin investointeihin tähtääviä liiketoimintaekosysteemejä. Kasvumoottoreita toteutetaan yritysveloitetulla yritys-, tutkimusorganisaatioiden ja julkisten toimijoiden kumppanuusmallilla.

Business Finland on rakentanut kasvumoottoreiden pääomallainan myöntämistä varten ainutlaatuisen toimintamallin, jossa pääomallainaa myönnetään kahdella tavalla: 1) tukihakemusmenettelyllä kasvumoottorihankkeiden valmisteluun (käynnistystuki) sekä 2) julkisten hankintojen menettelyä mukaillen kilpailulla kasvumoottoreiden alustayhtiöiden liiketoiminnan rakentamiseen sekä laajojen verkostovaikutusten synnyttämiseen.

Kilpailumenettelyllä haetaan markkinahinta tarvittavalle valtion rahoitukselle. Alustayhtiön toiminnan tulee olla kasvuhakuista, jotta laina pystytään aikanaan maksamaan takaisin kohtuullisella tuotolla valtiolle.

Kilpailumenettely on osoittautunut menestykseksi. Vuonna 2020 järjestettyyn kolmanteen kasvumoottorikilpailutukseen tuli 23 ideaehdotusta, joista neljää rahoitettiin. Neljälle alustayhtiölle myönnettiin yhteensä 21 miljoonaa euroa pääomallinaa. Rahoitetut alustayhtiöt toimivat digitaalisten yhteistyöalustojen, autonomisten ajoneuvojen, ympäristön suojelun ja luovien alojen aloilla. Kasvumoottorin käynnistystukea ei myönnetty vuonna 2020. Alustayhtiöiden pääomittamisen lisäksi Business Finland tarjoaa kasvumoottoreille rahoitusta ekosysteemien orkestrointiin.

Visit Finland

Business Finlandin osana toimiva Visit Finland on vastannut valtakunnallisena matkailualan asiantuntijana ja aktiivisena toimijana ulkomailta Suomeen suuntautuvan matkailun edistämisestä. Visit Finlandin päätehtävä on ollut Suomen matkailullisen imagon kehittäminen sekä myynnin edistäminen maailmalla. Visit Finland on myös kerännyt ja analysoinut markkinatietoa matkailuteollisuuden tarpeisiin sekä tukenut matkailualan yritysten ja alueiden kansainvälistymistä, tuotekehitystä ja tuotteistamista.

Visit Finlandin tuotoksista on kerrottu lisää esimerkiksi luvussa 3.2.3.

Invest In Finland

Business Finlandin osana toimiva Invest in Finland on auttanut ulkomaisia yrityksiä liiketoimintamahdollisuuksien löytämiseen Suomessa, tuottanut tietoa Suomesta investointikohteena sekä koordinoinut kansallista investointien hankintatyötä.

Suomi on aktiivisten toimenpiteiden ansiosta noussut kappalemäärältään Pohjoismaiden suosituimmaksi ulkomaisten investointien kohdemaaksi (lähde: EY). Tämä edistää suomalaisten yritysten mahdollisuuksia integroitua globaaleihin arvoketjuihin ja innovaatioverkostoihin sekä houkuttelee Suomeen ulkomaista osaamista ja pääomaa. Suorat sijoitukset ulkomailta ovat tärkeä osa Suomen talouden kasvua ja elinkeinoelämän kehitystä. Ne tarjoavat kotimaisille yrityksille mahdollisuuksia integroitua globaaleihin arvoketjuihin ja innovaatioverkostoihin sekä osaamisen leviämisen spill-over-vaikutuksia.

Invest In Finland -toiminnan tuotoksista on kerrottu lisää esimerkiksi luvussa 3.2.3.

5.1.3 STRATEGIA, OHJAUS JA KEHITTÄMINEN

Vuoden 2020 aikana Business Finland laati uuden strategian vuosille 2021-2025. Strategiapäivityksen valmistelu oli aloitettu jo syksyllä 2019. Strategiapäivityksen tavoitteena oli Business Finlandin kahden toimintavuoden jälkeen arvioida, olivatko organisaatio-integraatiossa tavoitellut synergiat lähteneet tuottamaan uudenlaista arvoa, ja samalla etsiä parhaat keinot, joilla Business Finland lisää asiakkaiden kokemaa arvoa ja parantaa työntekijöiden kokemusta Business Finlandista työpaikkana. Strategiaa määriteltäessä otettiin huomioon hallitusohjelman keskeisten tavoitteiden, ohjelmien ja strategioiden toimeenpano, erityisesti kasvu- ja kilpailukykytavoitteet sekä elinkeino- ja innovaatiopoliittiset tavoitteet. Strategiaprosessiin osallistui aktiivisesti Business Finlandin johtoryhmän ja johtokunnan lisäksi henkilöstöstä valittu Future Force-ryhmä, joka toi näkökulmia organisaation eri osista. Koko henkilöstöä osallistettiin ja kuultiin laajasti useamman strategiatyöpajan ja muiden keinojen avulla, minkä lisäksi haastateltiin Business Finlandin sidosryhmiä ja eri teema-alueiden yrityksiä edustavia asiantuntijoita (Advisory Boards).

Strategian laadintaa pohjustettiin paitsi erilaisin benchmark-analyysin myös laajemmalla skenaariotyöllä, jossa huomioitiin toimintaympäristön muutokset ja epävarmuudet. Skenaariotyössä tarkasteltiin, miten vaihtoehdot globaalit kehityskulut vaikuttavat suomalaisten yritysten kilpailukykyyn, miten niihin pitäisi vastata ja

mikä on Business Finlandin kaltaisen julkisen toimijan rooli kilpailukyvyyn ylläpitämisessä ja kasvattamisessa. Skenaariotyö tehtiin laajasti sidosryhmiä osallistaen ja myös kumppanit pääsevät niitä hyödyntämään omissa strategiatoissaan. Skenaariot tarkasteltiin uudelleen ja päivitettiin kevään ja alkusyksyn aikana koronaepidemian vaikutukset huomioon ottaen.

Uudessa strategiassa painottuu taloudellisen kasvun ja kilpailukyvyyn edistämisen lisäksi myös kestävyys ja resilienssin tehostaminen, jotka tekevät pitkäaikaisen taloudellisen kasvun mahdolliseksi. Strategiapäivityksen yhteydessä Business Finland päivitti myös organisaatorakenteensa, toimintamallinsa ja johtamisjärjestelmänsä tukemaan uuden strategian toteuttamista. Syksyllä 2020 toteutetun vuoden 2021 vuosisuunnittelun yhteydessä erityistä huomiota kiinnitettiin palvelualueiden suunnitelmien strategialähtöisyyteen, ristiin tarkistukseen ja ohjaukseen Business Finland -kokonaisuuden näkökulmasta. Myös Business Finlandin ja työ- ja elinkeinoministeriön välistä tulossopimusta sekä Business Finlandin kehittämishankekokonaisuuden ja projektijohtamisen toimintamalleja päivitettiin uuden strategian mukaisiksi.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen 19.3.2019 antaman päätöksen (EOK/883/2018) selvittämiseksi, vuoden 2020 aikana valmisteltiin yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa täsmennyksiä Business Finlandia koskevaan lainsäädäntöön. Valmistelutyö jatkuu edelleen vuoden 2021 aikana. Pääpaino valmis-

telussa on ollut selkiyttää rahoituskeskuksen ja yhtiön tehtäviä. Lainsäädännön tarkennus perustuu Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen 19.3.2019 päätökseen (EOAK/883/2018).

Business Finland otti vuoden 2020 kuluessa käyttöön uusia toimintatapoja digitaalisen palvelukehittämisen osa-alueella. Laadittiin ns. Business Finland Playbook, joka sisältää suositeltuja käytäntöjä muun muassa ketterän kehityksen, tuotepäällikyyden (tai tuoteomistamisen), vaatimusten hallinnan ja määrittelyn, hallitun tuotantoonvientiprosessin (ns. DevOps) ja salkunhallinnan osalta. Salkunhallinnalla tarkoitetaan kehityshankkeiden jakamista kolmeen eri salkkuun (idea-, kehitys- ja tuotannossa olevien palvelujen salkut) niiden valmiuden ja kehitysvaiheen mukaan. Business Finland Playbookin avulla pystytään myös yhtenäistämään toimittajille ja alihankkijoille annettavat ohjeet ja vaatimukset Business Finlandille kehitettävien digitaalisten ratkaisujen suhteen.

Kehittämistoimien tuotoksista on kerrottu lisää esimerkiksi luvussa 4.

5.2 PALVELUKYKY SEKÄ SUORITTEIDEN JA JULKISHYÖDYKKEIDEN LAATU

TAVOITE: BUSINESS FINLANDIN PALVELUIDEN LAATU SÄILYY KORKEANA

Palveluiden kattavuuden alueellinen saavutettavuus

Business Finlandilla on laaja kotimaan ja ulkomaan verkosto. Vuonna 2020 Suomen toimipisteitä oli 16, joiden lisäksi Business Finland toimi 34:ssä asemamaassa. Useimmissa toimipisteissä Business Finland toimii yhteistiloissa ELY-keskuksen, Finnveran, Suomen teollisuussijoituksen ja/tai ulkoministeriön kanssa. Yhteistila-järjestelyillä helpotetaan osaltaan asiakasyritysten pääsyä niille sopiviin palveluihin. Business Finland kannustaa t&k&i-rahoituksella ja ohjelmatoiminnalla eri kokoisia yrityksiä ja toimijoita kehittämään yhteistyössä vahvuksiinsa perustuvia ratkaisuja.

Paikkariippumaton ja monipaikkainen työskentely

Lähes koko Business Finlandin henkilöstö on tehnyt paikkariippumatonta ja monipaikkaista työtä korona-aikana. Poikkeusaika on osoittanut, että pääosa työstä onnistuu etätyönä. Vuonna 2020 toteutetuista määräaikaisista rekrytoinneista osa onkin toteutettu paikkariippumattomasti. Vallitseva etätyösuositus on mahdollistanut

tämän. Vakituisten rekrytointien suhteen tilanne on haastavampi, koska viraston käytössä olevat toimitilat rajoittavat käytännössä monipaikkaisen työskentelyn mahdollisuuksia. Monipaikkaisuus onkin käytännössä helpommin toteutettavissa etätyönä.

Business Finlandin palveluiden laatu säilyy korkeana

Business Finlandin palveluiden laatu oli pääosin erinomaisella tasolla.

Business Finlandin rahoitusasiakkaiden antama kokonaisarvosana palvelun laadusta vuonna 2020 oli 4,2 asteikolla 1-5, jossa 1 = erittäin huono ja 5 = erittäin hyvä. Palaute jatkui edellisvuosien tapaan hyvällä tasolla (v. 2019: 4,1). Erityisesti Business Finlandin asiantuntijoiden tavoitettavuuden, asiakaspalveluasenteen, toimintatapojen sujuvuuden sekä reiluuden ja läpinäkyvyyden arvioitiin olevan erinomaisella tasolla. Muut ovat hyvällä tasolla. Arvosanat ovat pysyneet lähes samoina vuoden 2019 arvoihin nähden.

Kielteisen rahoituspäätöksen saaneet olivat kautta linjan merkittävästi tyytymättömämpiä kuin myönteisen päätöksen saaneet. Kielteisen päätöksen saaneet antoivat palvelun laadun keskiarvoksi 3,4 (v. 2019: 2,9) ja suositteluhaluudeksi +11 (v. 2019: -19), kun myönteisen päätöksen saaneet antoivat vastaavista 4,3 ja +75 (v. 2019: 4,3 ja +69). Suositteluhaluudesta lisää alempana.

Rahoituspalveluiden osalta asiakastyytyväisyyttä mitataan kahdessa eri vaiheessa. Ensimmäinen asiakastyytyväisyyskysely lähtee asiakkaalle sen jälkeen, kun rahoituspäätös (myönteinen tai kielteinen) on tehty. Toinen asiakastyytyväisyyskysely lähtee asiakkaalle sen jälkeen, kun päätös loppumaksatuksesta on tehty. Rahoitusasiakkaiden asiakastyytyväisyyskyselyä uudistettiin vuodenvaihteessa 2020-2021. Rahoituspäätöksen jälkeen lähtevä kysely keskittyy rahoituksen hakuprosessiin, kun taas loppumaksatuspäätöksen jälkeen lähtevä kysely keskittyy projektin aikaiseen toimintaan. Jos asiakas antaa kyselyssä hyvin alhaiset arvosanat, menee siitä tieto hankeryhmälle niin kuin aiemminkin on mennyt.

Ekosysteemipalveluissa toteutetuissa ohjelma-aktiiviteeteissa asiakkaiden antama palaute oli hyvällä tasolla; keskiarvo 4,3 asteikolla 1-5 (v. 2019: 4,2) ja suositteluhaluus +66 (asteikko -100 - +100). Business Finlandin järjestämien korkeatasoisten yritysvaltuuskuntavierailuiden kokonaispalautteen arvosana oli erittäin hyvä 4,3 (v. 2019: 4,2, asteikko 1-5) ja suositteluhaluus hyvä +45 (asteikko -100 - +100). Yritysvaltuuskuntavierailuissa siirryttiin täysin virtuaaliseen toimintaan erittäin nopealla aikajänteellä Covid-19-pandemian vuoksi.

Business Finlandin kansainvälistymispalveluita käyttäneet asiakkaat olivat erittäin tyytyväisiä saamaansa palveluun; kokonaisarvosana oli 4,5 asteikolla 1-5 ja suositteluhaluus +70 (asteikko -100 - +100). Myös Invest in Finlandin asiakkaat olivat tyytyväisiä saamaansa palveluun; yleistyytyväisyys oli 4,6 asteikolla 1-5 ja

suositteluhaluus +50 (asteikko -100 - +100). Elinkeinorahoituksenkin asiakkaat olivat erittäin tyytyväisiä saamaansa palveluun yleistyytyväisyyden ollessa 4,5 asteikolla 1-5 ja suositteluhaluuden ollessa +74 (asteikko -100 - +100).

Business Finlandin Fokus- ja Key-asiakkailta kysyttiin vuonna 2020 ensimmäistä kertaa heidän tyytyväisyytään Business Finlandiin asiakkuustasolla. Yleistyytyväisyys oli Fokus-asiakkaiden parissa 4,3 ja Key-asiakkaiden parissa 4,2 asteikolla 1-5, suositteluhaluuden ollessa vastaavasti +56 ja +55 (asteikko -100 - +100). Fokus- ja Key-asiakkailta kysyttiin myös heidän kokemustaan Team Finland -toimijoiden palveluista tiedottamisesta; Team Finland -palveluista tiedottaminen koettiin hyväksi (keskiarvo 3,6) ja Team Finland -palveluista saatu liiketoimintahyöty vastaavasti hyväksi (keskiarvo 3,5).

Covid-19-pandemiaan liittyvän häiriörahoituksen osalta vuonna 2020 lähetettiin hylkypäätöksen saaneiden palautekysely. Esiselvitys- ja kehittämisrahoituksen saaneille kyselyt lähetetään projektien päättymisen myötä vuoden 2021 kuluessa. Hylkypäätöksen saaneet olivat erittäin tyytymättömiä saamaansa palveluun yleistyytyväisyyden ollessa 2,0 asteikolla 1-5 ja suositteluhaluuden ollessa -68 (asteikko -100 - +100). Eniten tyytymättömyyttä aiheutti rahoituskriteerien epäselvyys, kun taas tyytyväisyyttä toi Business Finlandin www-sivujen informaatio rahoituksen hakemiseen.

Yritysten asiakastytyväisyys alueellisesti maakuntatasolla

Yleistyytyväisyys vaihtelee maakuntatasolla 3,7 ja 4,7 välillä (asteikko 1-5) ja suositteluhaluus +39:n ja +83:n välillä (asteikko -100 - +100). Ääripäissä vastaajien lukumäärät (N) ovat kuitenkin matalia, joten pitkälle meneviä johtopäätöksiä yksittäisten maakuntien luvuista ei voi vetää.

Tulosmittarit

Business Finland -asiakkaiden ja -pk-asiakkaiden suositteluhaluudet (NPS) olivat vuonna 2020 erittäin hyvällä tasolla; +66 pysyen miltei samana kuin vuonna 2019 (+67). Tunnusluku koostuu Business Finlandin asiakkaiden halukkuudesta suositella Business Finlandin tarjoamia palveluita. Laskennassa ovat mukana ohjelmatoimintaan liittyviin tapahtumiin osallistuneet asiakkaat, Invest in Finlandin, Visit Finlandin, yritysvaltuuskuntien, kansainvälisen verkoston, elinkeinorahoituksen ja innovaatorahoituksen asiakkaat. Häiriörahoituksen asiakkaat eivät sisälly tunnuslukuun, sillä häiriörahoitus on Business Finlandin normaalista toiminnasta poikkeava erillistehtävä. Jos tunnuslukuun lasketaan mukaan häiriörahoituksen hylkypäätöksen saaneet asiakkaat, laskee suositteluhaluus +48:aan.

Suositteluhaluus eli NPS lasketaan vähentämällä suosittelijoiden (ne, jotka antavat arvosanan 9 tai 10 kysymykseen ”kuinka todennäköisesti voisit suositella palveluitamme?” asteikolla 0-10) prosentuaalisesta osuudesta kriittisten vastaajien (ne, jotka antavat arvosanan 0-6) prosentuaalinen osuus. NPS-arvo on kokonaisluku, joka sijoittuu välille -100 - +100. Yleisesti arvoa, joka ylittää +40 pidetään hyvänä ja arvoa, joka ylittää +50 pidetään erinomaisena.

Visit Finlandin sidosryhmätytyväisyys pysyi edelleen samana korkeana 4,4-tasolla kuin vuonna 2019 ja ylitti sille vuodelle 2020 asetetun tavoitteen. Covid-19-kriisivuoden aikana Visit Finland panosti virtuaalisten palveluiden kehitystyöhön. Esimerkiksi kansainvälisten ostajien tapaamisia ja kohtauttamisia kotimaisen elinkeinon kanssa alettiin tehdä virtuaalisten työkalujen avulla. Näistä tapahtumista Visit Finland on saanut erinomaista asiakaspalautetta.

Sidosryhmätytyväisyys Business Finlandin Talent Boost -toimintoihin ylitti tavoitetason (3,5) ja oli 3,9 vuonna 2020. Kysely tehtiin loka-marraskuussa 2020 Talent Boostin Business Finlandin osuuksien ennakoivan arvioinnin yhteydessä ja se kattoi laajasti Talent Boost -palveluita käyttäneet Business Finlandin asiakkaat ja sidosryhmät.

TAULUKKO 11 TULOSSOPIMUKSEN TULOSMITTARIT, PALVELUIDEN LAATU

PALVELUKYKY JA LAATU				
Tunnusluku	2018	2019	2020	2020
	toteutuma	toteutuma	toteutuma	tavoite
Business Finland asiakkaiden suositteluhaluus (NPS) (asteikko -100 - +100)	+66	+67	+66	> +56
Business Finland pk-yrityksiä suositteluhaluus (asteikko -100 - +100)	+69	+66	+65	> +60
Sidosryhmytyvyys Business Finlandin Visit Finland -toimintoon (asteikko 1-5)	4,2	4,4	4,4	4,0
Sidosryhmytyvyys Business Finlandin Talent Boost -toimintoihin (asteikko 1-5)	-	3,9	3,9	3,5

6 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

TAVOITE: HENKILÖSTÖN TYÖHYVINVOINTI SEKÄ JOHTAMINEN PARANEE

Vuonna 2020 luotiin uusi strategia ja sitä tukeva organisaatorakenne, joka tuli täysimittaisena voimaan 1.1.2021. Strategiaprosessin ytimessä toimi henkilöstöstä valittu Future Force-ryhmä, joka tuki myös organisaation päälinjojen luomisessa. Organisaatorakenteen täsmennys tapahtui henkilöstöä eri tavoin osallistaen. Henkilöstö pyrittiin sijoittamaan uuteen organisaatioon ja uusiin rooleihin kunkin uraunelmaa mahdollisimman hyvin huomioiden. Johdon ja keskijohdon valinnoissa painotettiin Business Finlandin johtamisperiaatteiden mukaisia johtamisosaamisia, joista valmentavan johtamisen osaaminen on keskeisin. Koko Business Finlandin johto ja esimiehet on koulutettu valmentavan johtamisen periaatteisiin viime vuosien aikana.

Organisaatiomuutos ja siihen liittyvä yt-neuvottelu-prosessi aiheutti henkilöstön keskuudessa epävarmuutta. Työroolien kirkastaminen oli yksi organisaatiomuutoksen keskeinen tavoite, joka oli noussut kehittämiskohteeksi jo vuoden 2019 henkilöstökyselyssä. Henkilöstöä pyrittiin myös tukemaan muutoksessa järjestämällä erilaisia

valmennuksia. Myös Auntie-verkkopalvelu ja työterveys-huollon palvelut olivat käytössä tukea tarvitseville.

Koronatilanteen vuoksi koko organisaatio siirtyi lähes täysin virtuaalisiin työtapoihin, mikä onnistui yllättävän hyvin. Henkilöstön hyvinvointia tuettiin valmennuksin ja työskentelytapoja kehittämällä. Yhteisöllisyyttä pyrittiin pitämään yllä mm. yksiköiden ja tiimien virtuaalikahtauoilla.

Business Finlandin (Rahoituskeskus ja Yhtiö) Suomen toimipisteissä toteutettiin syksyllä 2020 työterveys-huollon palveluntarjoajan toimesta työpaikkaselvitys. Selvitys tehtiin ensimmäisen kerran Business Finlandin organisaation aikana. Selvityksen esitietokyselyyn vastasi yhteensä 381 työntekijää eli 66 %:a Suomen henkilöstöstä. Selvityksen perusteella suurimmiksi työn kuormittavuuteen vaikuttaviksi tekijöiksi koettiin pitkäkestoisen istumisen aiheuttama kuormitus ja suuri työmäärä. Vuosi 2020 kului pääosin etätöissä, ja kotitoimiston ergonomia koettiin odotetusti heikommaksi kuin toimistolla. Toisaalta kyselyn vastausten perusteella osalle työntekijöistä etätö on vaikuttanut positiivisesti työssä jaksamiseen.

TULOSMITTARIT

Kokonaistyytyväisyys. Business Finland (Rahoituskeskus ja Yhtiö) toteutti maaliskuussa Signi-henkilöstökyselyn, jonka tarkoituksena oli selvittää henkilöstölle merkityksellisimmät asiat ja niiden toteutuminen työpaikalla. Kyselyn tulokset raportoitiin asteikolla 0-100, yli 80 tulos on hyvä ja alle 60 heikko. Vastausaktiivisuus kyselyssä oli erittäin korkea, 88 % henkilöstöstä. Henkilöstöllä on siis selkeä halu vaikuttaa asioihin työpaikallaan.

Kyselyn mukaan henkilöstölle viisi merkityksellisintä asiaa ovat

4. mielekkäät työtehtävät
5. mahdollisuus käyttää omaa osaamistaan
6. mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön
7. luotettava johto
8. työn ja vapaa-ajan tasapaino

Tulosten perusteella henkilöstö koki näiden kaikkien parantuneen vuoden 2019 kyselystä. Myös kokonaistyytyväisyys parantui tasolle 66 (2019: 61).

Mikään merkityksellisimmistä asioista ei kuitenkaan toteutunut kyselyn tulosten mukaan työpaikalla hyvällä tasolla. Roolien ja päätöksenteon epäselvyys nousi kyselyssä esiin melko vahvasti. Tämän asian parantaminen nostettiin yhdeksi keskeiseksi lähtökohdaksi syksyn 2020 organisaatiouudistuksessa. Koko talon yhteiseksi kehittämisteemaksi valittiin osaamisen kehittäminen. Tätä tukemaan lanseerattiin learning day -konsepti, joka mahdollistaa henkilöstölle päivän kuukaudessa vapaa- valintaiseen oppimiseen.

Johtamisindeksi on laskettu em. Signi-kyselyyn sisältyvän kysymyksen ”Oikeudenmukainen ja pätevä lähiesimies” vastausten perusteella. Henkilöstöstä 77 % oli tyytyväinen lähiesimiehen esimiestyöhön. Tulos on sama kuin edellisvuoden valmentavan johtamisen CLP-kyselyn kautta saatu tulos. Lisäksi esimiestyössä oppimisen tukemiseksi tehtiin ”johtamisen huoneentaulu”- kysely. Sen tavoitteena oli kerätä esimiehille esimiestyötä koskevaa palautetta suoraan johdettavilta tiimiläisiltä.

TAULUKKO 12 TULOSSOPIMUKSEN TULOSMITTARIT, HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN				
Tunnusluku	2018	2019	2020	2020
	toteutuma	toteutuma	toteutuma	tavoite
Kokonaistyötyytyväisyys (asteikko 1-5)*	3,1	3,1	3,3	>3,5
Johtamisindeksi (asteikko 1-5)	-	3,9	3,9	3,9

* Eri vuosien tunnusluvut eivät ole suoraan verrannollisia, koska kyselytavat ovat vaihdelleet pulssikyselyistä laajempaan henkilöstökyselyyn. Myös johtamisindeksin taustalla olevat kyselyt ovat olleet erilaisia. Kaikkien kyselyjen tulokset on muunnettu 1-5 asteikolle vertailua varten.

MUITA HENKILÖSTÖÖN LIITTYVIÄ TUNNUSLUKUJA

Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin henkilötyövuosikertymä vuonna 2020 oli 128,8 (2019: 128,0 ja 2018: 275,4) eli htv-määrä säilyi miltei ennallaan edellisvuoteen verrattuna, vaikka myös rahoituskeskuksen puolelle jouduttiin palkkaamaan jonkin verran määräaikaista henkilöstöä häiriörahoitukseen liittyen.

Koko Business Finlandin henkilöstömäärä 31.12.2020 oli 680 henkilöä, joista Rahoituskeskuksessa 133 ja Yhtiössä 547 henkilöä (2019: 644 henkilöä, josta Rahoituskeskuksessa oli 125 henkilöä ja Yhtiössä 519 henkilöä). Yhtiön henkilömäärään on laskettu työsuhteiset Suomessa ja ulkomailla.

Rahoituskeskuksen henkilöstöstä vähintään ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus oli 69,2 % (2019: 71,3 %). Henkilöstöstä 7,5 % työskenteli johto- ja esimiestehtävissä, 86,5 % asiantuntijatehtävissä ja 6,0 % toimihenkilötehtävissä. Henkilöstöstä 88,7 % (2019: 96,8 %) oli vakinaisessa palvelussuhteessa. Määräaikaisten määrä lisääntyi häiriörahoituksen tarvitsemien lisäresurssien vuoksi.

Naisten osuus Rahoituskeskuksen henkilöstöstä oli 55,6 % (2019: 56,8 %). Johdossa naisten osuus oli 50,0 % (2019: 50,0 %), keskijohdossa 66,7 % (2019: 66,7 %), asiantuntijatehtävissä 53,9 % (2019: 50,5 %) ja toimihenkilötehtävissä 75 % (2019: 93,8 %).

Rahoituskeskuksen henkilöstö oli vuonna 2020 keskimäärin 4,9 työpäivää sairaana henkilötyövuotta kohden (2019: 6,3 pv) eli sairastavuus väheni selkeästi.

TAULUKKO 13 MUITA TUNNUSLUKUJA, HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Tunnusluku	2018	2019	2020
	toteutuma	toteutuma	toteutuma
HENKILÖSTMÄÄRÄ JA HENKILÖSTRÄKENNE			
Henkilöstön lukumäärä	266	125	133
Henkilöstön lukumäärän muutosprosentti	-23	-53	+6,4
Keski-ikä (n/m)	50,5/53,4	51,1/52,7	50,5/53,1
Koulutustaso, indeksiluku (n/m)	6,2/6,9	6,2/6,9	6,2/6,8
Vakinaiset, määräaikaiset prosenttiosuus	97,3	96,0	88,7
Kokoaikaiset, prosenttiosuus	96,5	97,6	98,5
TYÖHYVINVOINTI			
Lähtö- ja tulovaihtuvuus (% henkilöstöstä, n/m)	3,8/0,9	3,6/7,3	4,8/14,4
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen (% henkilöstöstä)	0	0	0
Sairauspoissaolot, pv/htv	6,6	6,3	4,9
Työterveyshuolto (euroa/htv)	604	414	433
Työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen (euroa/htv)	404	435	238
OSAAMINEN JA MUU AINEETON PÄÄOMA			
Koulutus ja kehittäminen (euroa/htv)	721	761	113
Koulutus ja kehittäminen (työpäivät/htv)	2,4	2,0	1,5

7 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

7.1 RAHOITUKSEN RAKENNE

Rahoituskeskuksen käytössä oli vuonna 2020 talousarvion toteumalaskelman mukaisesti menoarviomäärärahoja 1 716,6 milj. euroa sekä aiemmilta vuosilta siirtyneitä määrärahoja 47,5 milj. euroa, yhteensä 1 764,1 milj. euroa. Nousua edelliseen vuoteen oli 142 %. Vuonna 2020 eduskunta myönsi lisää sekä valtuuksia, että määrärahoja avustuksiin ja lainoihin useissa lisätalousarvioissa koronapandemian vuoksi.

Rahoituskeskuksella oli käytettävissään em. rahoituksen lisäksi UM:n myöntämiä määrärahoja yhteensä 5,8 milj. euroa (sis. aiemmilta vuosilta siirtyneitä määrärahoja 4,7 milj. euroa).

Suurin osa rahoituksesta myönnetään 1-vuotisena arviomäärärahana ja osa myönnetään 3-vuotisina siirtomäärärahoina. Vuonna 2020 käytössä olleista määrärahoista 1 586,7 milj. euroa oli avustus- ja lainamäärärahoja. Koska rahoitettavat projektit ovat usein pitkäkestoisia, rahoituspäätöksen teosta menee tyypillisesti pitkä aika maksatusvaiheeseen.

7.2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

7.2.1 VALTUUDET

Rahoituskeskuksen käytössä oli valtuuksia yhteensä 1 920 milj. euroa (Taulukko 14). Kasvua 2019 vuoteen verrattuna oli 237%. Koronapandemian vuoksi eduskunta lisäsi sekä avustus- että lainavaltuutta merkittävästi. Momentin 32.20.40 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen -valtuutta oli käytössä yhteensä 1 383 milj. euroa, josta tilapäistä liiketoiminnan kehitysrahoitusta häiriötilanteisiin oli 980 milj. euroa. Avustusvaltuus käytettiin lähes kokonaan.

Momentin 32.20.83 Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan valtuutta oli käytössä yhteensä 447 milj. euroa, josta 300 milj. euroa oli tilapäistä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiolainaa. Tämä niin sanottu häiriötilannelaina oli tarkoitettu kotimarkkinayrityksille, joiden liiketoimintaan koronaviruksen aiheuttama epidemia on vaikuttanut negatiivisesti.

TAULUKKO 14 MYÖNTÄMISVALTUUDET JA NIIDEN KÄYTTÖASTE 2016–2020 (MILJ. EUROA)

Momentti	2016 milj.€	2017 milj.€	2018 milj.€	2019 milj.€	2020 milj.€	Käytetty 31.12.20	Jäljellä	Käyttö-% 2020	Käyttö-% 2016	Käyttö-% 2017	Käyttö-% 2018	Käyttö-% 2019
Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen, julkinen tutkimus	32.20.40	78	79	89	109	117	117	0	100 %	100 %	100 %	100 %
Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen, yritysten avustus	32.20.40	163	161	182	235	1 266	1 263	3	100 %	100 %	100 %	100 %
Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan	32.20.83	183	173	163	155	447	199	248	45 %	91 %	100 %	100 %
Pääomaehtoiset ekosysteemien alustayhtiöiden lainat	32.20.87			30	30	22	21	1	98 %	0 %	0 %	99 %
Valtuudet yhteensä		424	413	464	530	1 851	1 599	251	86 %	96 %	100 %	100 %
Laivanrakennuksen innovaatiotuki	32.20.46					34	23	11	68 %			
Energiatuki	32.60.40		24	23	32	30	29	1	95 %			
Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin	32.20.43		1									
EU:n rakemmerahastot	32.30.64	12	12	4	8	5	5		100 %			
Varsinainen kehitys yhteistyö (BEAM)	24.30.66		4	3								
Valtuudet yhteensä		12	40	29	40	69	57	12	82 %			
Yhteensä		436	453	493	569	1 920	1 657	264	86 %			

v.2020 tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiovaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 0,018568 milj. e.
v.2020 lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan-valtuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 0,031132 milj. e.
v.2020 pääomaehtoiset ekosysteemien alustayhtiöiden lainat-valtuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 1,531250 milj. e.
v.2020 EU-rakemmerahastot valtuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 5,265509 milj. e.
v.2020 EU-rakemmerahastot momentti muuttui 32.30.64, aikaisemmin 32.50.64
v.2019 lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan-valtuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 0,041296 milj. e.
v.2019 pääomaehtoiset ekosysteemien alustayhtiöiden lainat-valtuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 0,360250 milj. e.
v.2019 EU-rakemmerahastot valtuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 2,320 milj. e.
v.2018 tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiovaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 0,00211374 milj. e.
v.2018 lainavaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 0,009985 milj. e.
v.2018 EU-rakemmerahastot valtuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 3,520 milj. e.
v.2017 lainavaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 16,112 milj. e.
v.2017 EU-rakemmerahastot valtuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 5,884 milj. e.
v.2016 tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiovaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 0,005 milj. e. ja lainavaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta
v.2016 EU-rakemmerahastot valtuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 6,024 milj. e.

TAULUKKO 15 RAHOITUSKESKUKSEN MYÖNTÄMISVALTUUKSIEN KÄYTTÄMÄTTÄ JÄTÖT 2016-2020

Valtuusmomentti	Alkuperäinen valtuus 2015-2020	Sitoumukset 31.12.20 asti	Maksettu 31.12.20 mennessä						
	milj. €	milj. €	milj. €	2015	2016	2017	2018	2019	2020
32.20.40 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen	2 840	2 780	1 925	4,1 %	4,0 %	3,8 %	3,3 %	3,4 %	2,1 %
32.20.83 Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan ¹⁾	1 326	966	800	17,3 %	17,7 %	16,2 %	15,5 %	15,0 %	27,2 %
32.20.87 Pääomaehtoiset ekosysteemien alustavhtiöiden lainat	82	79	41				1,0 %	3,1 %	2,9 %
Yhteensä	4 247	3 825	2 766	7,5 %	7,9 %	7,8 %	7,5 %	7,5 %	9,9 %

¹⁾ Lainat sisältävät tuotekehityslainat, pääomaehtoiset lainat sekä perustamisvaiheen pääomalainat.
Käyttämättä jätöt sisältävät rahoituspäätösten (ko. valtuuden) peruutukset ja käyttämättä jäämiset 31.12.2020 asti, siltä osin kuin projekti jostain syystä keskeytyy, toteutuu aiottua suppeampana tai päättyy suunniteltua aikaisemmin.
Prosentit on laskettu kyseisen ja viiden edeltävän valtuusvuoden yhteenlasketuista tiedoista.

Lainavaltuutta jäi yhteensä käyttämättä 248 milj. euroa, josta 200 milj. euroa voidaan siirtää 2021 valtuuksiin. Kotimarkkinayritysten halu ottaa lainarahoitusta koronaan negatiivisten vaikutusten korjaamiseen oli ennusteita vähäisempää. Tämä selittää suurelta osin sitä, miksi lainavaltuutta jäi käyttämättä.

7.2.2 TUTKIMUS-, KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIOTOIMINNAN MÄÄRÄRAHAT

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen

Koronapandemia vaikutti merkittävästi myös määrärahojen kasvuun. Määrärahojen käyttöä momenttikohtaisesti kuvataan taulukossa Talousarvion toteumalaskelma (Kappale 11). Momentin 32.20.40 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen -määrärahoja oli käytettävissä 1 113 milj. euroa, kun vuotta aiemmin avustusmäärärahoja oli 276 milj. euroa. Avustusmäärärahasta 800 milj. euroa oli tilapäistä liiketoiminnan kehitysrahoitusta häiriötilanteisiin, josta käytettiin 90,8%. Avustusmäärärahoja jäi käyttämättä 134 milj. euroa. Häiriötilanneavustuksella rahoitetut kehitysprojektit osoittautuivat ennakoitua pitkäkestoisemmiksi, minkä johdosta projektien maksatukset painottuvat vuodelle 2021.

Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan

Momentilla 32.20.83 Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan oli käytössä määrärahoja kaksinkertainen määrä vuoteen 2019 verrattuna. Määrärahat kokonaisuudessaan olivat 312 milj. euroa, josta tilapäistä häiriölainaa 150 milj. euroa. Myönnettyistä määrärahoista käytettiin 56%. Häiriölainavaltuutta kului ennakoitua vähemmän vuonna 2020 ja tämän takia myös lainamäärärahaa jäi käyttämättä.

Pääomalainat teollisuuden uudistumiseen ja yritysvetoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen

Rahoituskeskukselle myönnettiin kasvumoottorien rahoitukseen määrärahoja momentille 32.20.87 Pääomalainat teollisuuden uudistumiseen ja yritysvetoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen yhteensä 32 milj. euroa (2019 30 milj. euroa). Vuodelle 2020 varatuista määrärahoista käytettiin 53 % eli 17,1 milj. euroa (2019: 17,6milj. euroa). Määrärahaa on kulunut alkupe räisiä ennusteita hitaammin.

Muuta tietoa lainoista

Valtiokonttorin ohjeen mukaisesti lainojen budjetointiperuste on talousarviossa maksatuspäätösperuste. Rahoituskeskus kirjaa lainat Rahoituskeskuksessa tehtävän maksatuspäätöksen perusteella. Valtiokonttori maksaa lainan asiakkaalle asiakkaan pyynnöstä. Asiakkaat eivät aina nosta myönnettyä lainaa heti. Rahoituskeskus on sopinut Valtiokonttorin kanssa, että Valtiokonttori seuraa nostamattomia lainoja ja raportoi niistä säännöllisesti Rahoituskeskukselle, joka poistaa kirjanpidostaan sellaiset lainat, joita asiakas ei aio nostaa.

Talousarviokirjanpidossa oli joulukuussa 2020 n. 9,4 milj. euroa (2019: 2,9 milj. euroa) nostamattomia lainoja, jotka on kirjattu momentille maksatuspäätösperusteisesti. Tämä sama summa on myös mukana taseessa sekä kohdissa pitkäaikaiset saamiset, että muut lyhytaikaiset velat. Kaikki nostamattomat lainat olivat vuodelta 2020. Yhteensä niitä oli 57 maksatuspäätöksestä (2019: 17 kpl). Tilapäisten häiriölainojen osuus nostamattomista lainoista oli 3,5 milj. euroa ja se koostui 31 maksatuspäätöksestä. Häiriölainojen myöntämisen käynnistymisen lisäksi nostamattomien lainojen kasvua selittää loppuvuonna tehty suuri maksatuspäätös, jota ei nostettu vuoden 2020 puolella. Lisäksi summaa kasvattaa 1,7 milj. eurolla yhden asiakkaan nostamaton laina kolmesta eri maksatuspäätöksestä vuodelta 2020. Nostamattomien lainojen määrä oli 0,8% lainakannasta (2019: 0,3%).

TAULUKKO 16 LAINAKANTAA KOSKEVIA TIETOJA

€ 1 000	31.12.2016	% laina-kannasta	31.12.2017	% laina-kannasta	31.12.2018	% laina-kannasta	31.12.2019	% laina-kannasta	31.12.2020	% laina-kannasta
Lainakanta	829 076		882 333		970 351		1 045 654		1 126 146	
- Tuotekehityslainat	706 790		771 152		862 513		921 382		987 795	
- Tuoteperannuslainat	176		176		176		176		0	
- Pääomaehtoiset tuotekehityslainat	80 092		74 021		69 915		68 331		67 160	
- Perustamisvaiheen pääomalainat	7 675		6 669		5 953		5 584		4 671	
- Pääomalainaksi muutetut tuotekehityslainat	34 343		30 314		27 380		26 639		25 901	
- Pääomaehtoiset ekosysteemien alustavien hienojen lainat					4 414		23 543		40 620	
Uudet lainat	147 580	17,8 %	149 168	16,9 %	169 004	17,4 %	173 212	16,6 %	184 791	16,4 %
Tilistä poistetut perimättäjätöt	20 207	2,4 %	20 044	2,3 %	19 070	2,0 %	25 901	2,5 %	30 591	2,7 %
Lainojen lyhennykset ¹⁾	35 718	4,3 %	45 126	5,1 %	46 323	4,8 %	57 490	5,5 %	53 769	4,8 %
Maksetut korot	7 226	0,9 %	8 211	0,9 %	7 692	0,8 %	7 882	0,8 %	7 906	0,7 %
Varsinaiset luottotappiot	14 058	1,7 %	30 742	3,5 %	15 592	1,6 %	16 417	1,6 %	20 037	1,8 %
JÄRJESTÄMÄTTÖMÄT LAINAT										
	31.12.2016	% laina-kannasta	31.12.2017	% laina-kannasta	31.12.2018	% laina-kannasta	31.12.2019	% laina-kannasta	31.12.2020	% laina-kannasta
Erääntyneet korot	4 928		4 536		8 436		16 814		14 034	
Erääntyneet lyhennykset	38 747		40 057		52 819		111 569		124 639	
Erääntyneet viivästyskorot	65		108		79		91		92	
Erääntyneet yhteensä ²⁾	43 740	5,3 %	44 701	5,1 %	61 335	6,3 %	128 473	12,3 %	138 766	12,3 %
Erääntyneiden lainojen pääoma	132 841	16,0 %	122 852	13,9 %	140 112	14,4 %	195 825	18,7 %	215 419	19,1 %
Järjestämättömien lainojen pääoma	74 730	9,0 %	84 692	9,6 %	102 770	10,6 %	153 299	14,7 %	172 867	15,4 %
PERIMÄTTÄJÄTTÄMIS-PÄÄTÖKSET BF										
	2016		2017		2018		2019		2020	
Jätetty perimättä, 1000 €	19 449	2,3 %	21 465	2,4 %	15 829	1,6 %	25 758	2,5 %	31 227	2,8 %
%:ia kyseisiin hankkeisiin myönnettyistä lainoista	55 %		65 %		57 %		64 %		53 %	
Perimättäjäättämispäätösten lukumäärä	118		100		89		100		152	
¹⁾ Lyhennyksen jakaumat: v. 2020: U/51,6 milj. = 96 %; POL/1,8 milj. = 3 %; Perustamisvaiheen POL/0,3 milj. = 1% v. 2019: U/55,9 milj. = 97 %; POL/1,3 milj. = 2 %; Perustamisvaiheen POL/0,3 milj. = 1% v. 2018: U/44,3 milj. = 96 %; POL/1,6 milj. = 3 %; Perustamisvaiheen POL/0,4 milj. = 1% v. 2017: U/41,5 milj. = 92 %; POL/3,1 milj. = 7 %; Perustamisvaiheen POL/0,5 milj. = 1% v. 2016: U/30,6 milj. = 86 %; POL/4,5 milj. = 12 %; Perustamisvaiheen POL/0,6 milj. = 2% Lyhennyksissä vähennyksenä asiakkaalle takaisin maksettu takaisinperintä FIT Biotech 2784/31/2008 98.627.20										
²⁾ Erääntyneet korot, lyhennykset ja viivästyskorot = vuoden lopun tilanne										

Asiakkaat nostivat uusia lainoja 185 milj. eurolla, ja lainakanta kasvoi 7 %. Koronapandemian johdosta monet asiakkaat hakivat lyhennysvapaita lainoille ja tämän takia lainojen lyhennyksiä kertyi 6% vähemmän kuin vuonna 2019. Erääntyneiden lainojen kokonaispääoma kasvoi 10%. Tämä johtui suurelta osin koronapandemian aiheuttaman taloudellisen epävarmuuden kasvusta. Maksuvapautuspäätöksiä tehtiin 31,2 milj. eurolla milj. (2019: 25,8 milj. eurolla). Maksuvapautuspäätösten lukumäärä kasvoi yli 50%.

Varsinaiset luottotappiot olivat 1,8 % (2019: 1,6 %) lainakannasta. Vuotuiset muutokset ovat pääosin satunnaista vaihtelua.

Cleantech, biotalousratkaisujen sekä innovaatioiden kaupallistamisen tukeminen

Rahoituskeskuksella oli käytettävissään cleantech- biotalousratkaisujen sekä innovaatioiden kaupallistamisen tukemiseen momentin 32.20.43 jäljellä oleva osuus 11,9 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin kaiken kaikkiaan vuosien 2018-2020 aikana 48,9 milj. euroa (99 %). Määrärahaa jäi käyttämättä n. 0,4 milj. euroa.

TAULUKKO 17 RAHOITUSKULUJEN KEHITYS

€1 000	Tuotekehityslainat				Pääomaehdoiset lainat				Lainat yhteensä			
	2018	2019	2020	Muutos 2019/2020	2018	2019	2020	Muutos 2019/2020	2018	2019	2020	Muutos 2019/2020
Perimättäjätöt ja arteeksiannot	17 346	24 845	30 440	23 %	1 725	1 056	151	-86 %	19 070	25 901	30 591	18 %
Varsinaiset luottotappiot	11 556	16 287	19 451	19 %	4 036	130	586	349 %	15 592	16 417	20 037	22 %
Yhteensä	28 901	41 132	49 891	21 %	5 761	1 187	737	-38 %	34 663	42 318	50 628	20 %

Pääomaehtoisten lainojen luottotappioissa mukana v. 2018: 300.000 €, v. 2019: 50.000 € ja v.2020: 586.204 € perustamisvaiheen pääomallain luottotappiota.

Avustus tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä kiertotalouteen ja eri toimialoille

Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi momentille 32.20.43.1 avustusta 76 milj. euroa. Määräraha on käytettävissä vuosina 2020-2022. Määrärahasta sidottiin, eli rahoituspäätöksiä tehtiin 72 milj. eurolla. Rahoitusta maksetaan asiakkaille projektien etenemisen mukaan. Tämän johdosta määrärahasta käytettiin viime vuonna vain 1,6 milj. euroa. Määrärahalla rahoitettiin muun muassa yhteiseurooppalainen hankekokonaisuus akkuteollisuuteen liittyen. Lisäksi on rahoitettu yritysten kiertotaloutta edistäviä innovaatiohankkeita ja yritysveloitusveturiyrittäjäkampanja. Määrärahasta on rahoitettu myös elintarvikevientiä edistävä yhteishanke. Osa määrärahasta oli kohdistettu audiovisuaalisen alan tuotantotukeen. Tuotantoja tehtiin Suomessa ja maailmalla vähemmän kuin aiempina vuosina. Audiovisuaalisen alan tuotantokannustimen määrärahaa korotettiin vuodelle 2020 ja siihen nähden jäätettiin tavoitellusta kysynnän kasvusta. Pandemian hellittäessä on odotettavissa kysynnän kasvua, kun siirtyneet ja uudet tuotannot käynnistyvät samanaikaisesti.

Pääomasijoitustoiminta

Business Finland Venture Capital Oy (BFVC) on valtion kokonaan omistama ja Rahoituskeskuksen omistajaohjauksessa oleva osakeyhtiö. Rahoituskeskuksen taseen käyttöomaisuusarvopapereissa on BFVC:n osakkeissa 0,05 milj. euroa ja sijoituksena vapaan oman pääoman rahastoon on 91,7 milj. euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen on 6 milj. euroa.

Rahoituskeskukselle osoitettiin vuoden 2020 varsinaisessa talousarviossa 14,9 milj. euroa 3-vuotista siirtomäärärahaa pääomasijoitustoimintaan kohdennettavaksi BFVC:n oman pääoman maksamiseen momentilta 32.20.89. Aikaisempien vuosien määrärahaa oli käytettävissä 16,8 milj. euroa ja sitä maksettiin yhtiölle 6 milj. euroa.

Vuonna 2020 toteutui yksi uusi rahastosijoitus. Vuoden aikana yhtiön kohderahastot tekivät ensisijoituksen 27 yritykseen ja vuoden lopussa rahastot olivat sijoittaneet yhteensä noin 270 yritykseen. Vuoden 2020 lopussa yhtiöllä oli rahasto-osuuksia 13 rahastossa ja yhtiön antamien sijoitussitoumusten yhteismäärä oli 69,9 milj. euroa. Tilikauden päättyessä pääomarahasto-osuuksien yhteenlaskettu kirjanpitoarvo oli 25,1 milj. euroa ja annetuista sijoitussitoumuksista oli jäljellä 37,1 milj. euroa.

BFVC:n 31.10.2020 tilanteesta tehdyn nettoarvolaskelman mukaan yhtiön nettovarallisuus on valtion sijoituksia suurempi. BFVC:n tilinpäätös on käsitelty hallituksen kokouksessa 22.1.2021, ja tilintarkastaja on sen tarkastanut.

7.2.3 ERILLISMÄÄRÄRAHAT

Energiatuki

Työ- ja elinkeinoministeriö osoitti vuodelle 2020 Rahoituskeskuksen käyttöön momentilta 32.60.41 Energiatuki-määrärahaa 20,5 milj. euroa (vuonna 2019: 13,9 milj. euroa). Määrärahasta käytettiin n. 91%. Määrärahalla rahoitettiin muun muassa uusiutuvan energian investointihankkeita sekä energiansäästöön ja -tehokkuuteen tähtääviä hankkeita.

Valtionavustus yritysten kansainvälistymiseen ja yrittäjyyden edistämiseen

Momentilta 32.01.40 Valtionavustus yritysten kansainvälistymiseen ja yrittäjyyden edistämiseen oli käytettävissä siirtomäärärahmomentin jäljellä oleva osuus 0,5 milj. euroa. Työ- ja elinkeinoministeriö osoitti määrärahoista osan yritysten kansainvälistymisen tukemiseen ja osan messuavustuksiin.

Vuosi 2020 käynnistyi messuhankkeiden osalta kutakuinkin normaalisti. Tilanne muuttui kuitenkin radikaalisti jo maaliskuussa, kun suunnittelut messutapahtumat peruuntuivat tai siirtyivät myöhemmin pidettäväksi. Messuavustuksen osalta vuosi oli siten poikkeuksellinen ja avustusta myönnettiin merkittävästi edeltäviä vuosia vähemmän.

Laivanrakennuksen innovaatiotuki

Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi erillisellä päätöksellään momentille 32.20.46 Laivanrakennuksen innovaatiotukeen määrärahaa 12 milj. euroa. Määräraha käytettiin lähes kokonaan. Vuonna 2020 tehtiin kolme uutta laivanrakennustuen innovaatioavustuspäätöstä. Päätökset kohdistuivat kahteen matkustajaristeilijään ja yhteen matkustajalauttaan. Muiden uusien hakemusten käsittelyssä on ollut tänä vuonna viiveitä johtuen tilausten varmentumisajankohtien siirtymisistä eteenpäin. Käynnissä olevien projektien maksatukset ovat edenneet pääosin suunnitelman mukaisesti.

Business with Impact -ohjelma (BEAM)

Ulkoasianministeriön momentilta 24.30.66.4 Varsinainen kehitysyhteistyö, maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö oli Rahoituskeskuksen käytössä talousarviovuosien 2018-2020 määrärahaa yhteensä 5,8 milj. euroa. Määrärahasta käytettiin 42 %. BEAM ohjelmaan liittyvien projektien maksatukset jatkuvat edelleen.

7.2.4 RAHOITUSKESKUKSEN OMAN TOIMINNAN MÄÄRÄRAHAT

Toimintamenot

Rahoituskeskus sai vuoden 2020 talousarviossa ja lisätalousarvioissa toimintameno määrärahaa momentille 32.01.05 Innovaatorahoituskeskus Business Finland toimintamenot 112,3 milj. euroa (vuonna 2019: 97,5 milj. euroa). Määrärahan lisäystä edelliseen vuoteen oli 15 %. Määrärahasta osuus Rahoituskeskuksen toimintamenoihin on 23,8 milj. euroa ja Yhtiöltä ostettaviin palveluihin 88,5 milj. euroa. Summa sisältää toisessa ja neljännessä lisätalousarvioissa myönnetty määrärahalisäykset. Toisessa lisätalousarvioissa myönnettiin 10 milj. euroa Business Finlandin asiantuntijaresurssien lisäämiseen uusien rahoituspalveluhakemusten nopean käsittelyn varmistamiseksi. Summasta yhtiölle myönnettiin 6,5 milj. euroa ja Rahoituskeskukselle 3,5 milj. euroa. Neljännessä lisätalousarviossa myönnettiin 2,8 milj. euroa. Lisäyksestä 1 milj. euroa kohdistui valmistavan teollisuuden uusia asiakkuuksia tukeviin toimenpiteisiin, 0,7 milj. euroa sahteollisuuden menekinedistämishjelmaan ja 1,1 milj. euroa on momentilla 32.01.40 peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia HXIP-hävittäjähankinnan teolliseen yhteistyöhön.

Aiemmilta vuosilta siirtynyttä toimintameno määrärahaa oli käytettävissä yhteensä 18,3 milj. euroa (2019: 16,6 milj. euroa). Tähän sisältyy hanke- ja ohjelmatoiminnan määrärahaa 1,3 milj. euroa. 18,3 milj. eurosta oli käytettävissä Yhtiöltä ostettaviin palveluihin 7,7 milj. euroa.

Käytettävissä olevien määrärahojen yhteismäärästä (130,6 milj. euroa) käytettiin 97,9 milj. euroa (75%). Siirtyviä määrärahoja jäi 32,6 milj. euroa (2019: 18,3 milj. euroa). Koronapandemian vuoksi tapahtumien järjestäminen ja matkustaminen loppuivat suurelta osin. Tämä selittää ennusteita pienempää määrärahan käyttöä.

Toimintolaskennasta ja sen tuloksista on raportoitu toiminnan tuottavuutta ja taloudellisuutta käsittelevissä kohdissa.

Hanke- ja ohjelmatoiminta

Hanke- ja ohjelmatoiminnan siirtomääräraha 32.20.06.2 vuodelta 2018 oli Rahoituskeskuksen käytettävissä vuosina 2019-2020. Määrärahan käyttö on perustunut hankintasopimuksiin ja -tilauksiin sekä ohjelmien koodointi-, arviointi-, viestintä- ja muihin tapahtumien järjestämisen palveluihin. Rahalla on hankittu myös tilaustutkimuksia ja selvityksiä. Vuonna 2020 oli käytettävissä 1,3 milj. euroa ja se käytettiin kokonaan. Summasta 1,1 milj. euroa käytettiin Yhtiöltä ostettaviin palveluihin.

Yhtiöltä ostettavat palvelut

Rahoituskeskuksella oli yhteensä käytettävissä Yhtiöltä ostettaviin palveluihin 96,2 milj. euroa. Hankittuja

palveluja olivat mm. innovaatiotoiminnan edistäminen sisältäen rahoitus- ja neuvontapalvelut yrityksille, hanke- ja ohjelmatoiminta, kansainvälistymispalvelut sekä Suomeen suuntautuvien ulkomaisten investointien, pääomasijoitusten ja matkailun edistäminen.

Rahoituskeskuksen ja Yhtiön välillä solmitun palvelusopimuksen mukaisesti, jos muista säädöksistä tai osapuolten välillä sovitusta käytännöstä ei muuta johdu, Yhtiö toimii keskitettyjen ja tukipalvelujen kokonaistuotajana Business Finland -kokonaisuudelle. Yhtiö tekee ensisijaisesti yhteisiin palveluihin liittyvät hankinnat, vastaa hankintoihin liittyvistä kustannuksista ja veloittaa Rahoituskeskukselta tämän osuuden kokonaiskustannuksista. Tämän mukaisesti Yhtiö hankkii pääosin mm. ICT-, ja viestintäpalvelut, ja veloittaa Rahoituskeskuksen osuuden palvelusopimuksella. Palvelusopimuksen toteutumista seurataan sekä Business Finlandin johtoryhmässä että erillisessä palvelusopimuksen ohjausryhmässä.

Keino-projekti

Työ- ja elinkeinoministeriö on myöntänyt momentilta 419.32.20.42 käyttöoikeuden Kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomaisen osaamiskeskuksen (Keino) 3. toimintakaudelle. Käyttöoikeus on myönnetty toukokuun loppuun 2021, yhteensä 180 000 euroa. Projekti on alkanut vuonna 2018 ja se toteutetaan yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa.

Kolmannen toimikauden kuluja laskutettiin ministeriöltä v. 2020 aikana n. 62 000 euroa.

Materiaalitehokkuuskatselmusten rahoituspalvelut-projekti

Työ- ja elinkeinoministeriö osoitti Rahoituskeskukselle Materiaalitehokkuuskatselmus -rahoituspalvelun käynnistämiseen, järjestämiseen ja ylläpitoon määrärahaa enintään 100 000 euron kustannuksiin vuonna 2020. Rahoituskeskus on laskuttanut ministeriöltä päätöksen mukaisia toteutuneita kustannuksia n. 64 000 euroa. Projekti päättyi joulukuussa 2020.

7.2.5 TULOT

Momentille 12.32.99 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot kertyi Rahoituskeskuksen tuloja yhteensä 1,1 milj. euroa. Tulot sisältävät lähinnä Rahoituskeskuksen myöntämien avustusten takaisinperintöjä ja korkotuloja sekä eurooppalaisten yhteishankkeiden tuloja. Takaisinperintöjen osalta siirryttiin vuonna 2020 kirjaamaan tulot maksuperusteisesti momentille. Laskutetut takaisinperinnät kirjataan momentille tuloksi, kun asiakas on maksanut laskun. Aiemmin takaisinperinnät kirjattiin momentin tuotoksi jo laskutuksen yhteydessä.

Siirrettyjä määrärahoja peruutettiin momentille 12.39.04 yhteensä 1,8 milj. euroa. Suurin peruutus tehtiin vuoden 2018 momentilta 32.01.40 Valtionavustus yritysten kansainvälistymiseen ja yrittäjyyden edis-

Siirtotalouden tuotot, 0,6 milj. euroa kaksinkertaistui-
vat vuodesta 2019, mikä johtuu eurooppalaisten yhteis-
työhankkeiden tuottojen lisääntymisestä.

Siirtotalouden kulut, yhteensä 1 023 milj. euroa, ovat
avustusten ja rakennerahastoprojektien maksatuksia. Ne
kasvoivat merkittävästi edellisvuoteen verrattuna. Kas-
vu johtuu häiriötilanneavustuksen maksuista, jotka on
kirjattu siirtotalouden kuluihin valtionhallinnolle. Tämä
johtuu siitä, että Rahoituskeskus välittää Yhtiölle häiriö-
tilanneavustusten rahoituksen ja yhtiö maksaa rahoituk-
sen asiakkaille. Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle
vähenivät 29 %. Siirtotalouden paikallishallinnon kulut
sisältävät avustukset, jotka on maksettu kunnille, kun-
tayhtymille, ammattikorkeakouluille tai muille paikal-
lishallinnon yksiköiden valvomille osakeyhtiöille. Myös
siirtotalouden kulut ulkomaille vähenivät 30 % edellis-
vuoteen nähden.

7.4 TASE

Taseen loppusumma oli 1 238 milj. euroa, ja kasvua edel-
liseen vuoteen oli 8 %.

Aineettomien hyödykkeiden muiden pitkävaikutteis-
ten menojen arvo oli 1,7 milj. euroa. Ne kasvoivat 21%.
Erä sisältää itse valmistetut tai teetetyt tietojärjestelmät
ja erään aktivoitiin uuden asiakirjahallinnan ja -arkis-
toinnin sekä asiakastietojärjestelmän käyttöönottokulu-
ja n. 1 milj. euroa. Ennakkomaksujen ja keskeneräisten
hankintojen arvo oli 2,3 milj. euroa. Erä sisältää rahoit-
uksen hankejärjestelmän keskeneräistä kehitys- ja uu-
distustyötä.

Käyttöomaisuusarvopaperien arvo oli yhteensä 91,8
milj. euroa (2019 85,8 milj. euroa) Suurin osa on siirtoa
Business Finland Venture Capital Oy:n (BFVC) hankkimiin
rahastoihin, joihin tuli lisäystä edellisestä vuodesta 6
milj. euroa. Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset
138 milj. euroa muodostuvat Rahoituskeskuksen myön-
tämien pääomainojen saamisista, joissa on lisäystä
edellisvuoteen noin 12 %.

Pitkäaikaiset saamiset 998 milj. euroa muodostuvat pääosin tuotekehityslainojen lainasaamisista. Kasvua edelliseen vuoteen on 8% (tarkemmin kohdassa Muuta tietoa lainoista).

Lyhytaikaisia saamia oli 5,1 milj. euroa, joista suurin osa muodostuu siirtosaamisesta (4,3 milj. euroa). Ne ovat pääsin Rahoituskeskuksen lainojen korkosaamia ja pysyivät suunnilleen 2019 tasolla.

Pitkäaikaisen vieraan pääoman muut pitkäaikaiset velat sisältävät Laivanrakennuksen innovaatiotuen, vuonna 2019 myöntöpäätösperusteella kirjatun avustuksen maksamatta olevan osuuden 2 milj. euroa. Kyseinen määräraha on saatu vuonna 2019 poikkeuksellisesti työ- ja elinkeinoministeriöltä talousarvion mukaisesti myöntöpäätösperusteella ja maksujen seuranta tapahtuu taseen muissa pitkäaikaisissa veloissa. Kaikki muut avustukset ovat maksatuspäätösperusteella niin talousarviossa kuin kirjanpidossa.

Lyhytaikainen vieras pääoma 28,9 milj. euroa kasvoi 62% edellisvuoteen verrattuna. Suurimman erän muodostavat siirtovelat, joita oli 18,2 milj. euroa. Ne sisältävät pääosin lomapalkkavelkoja (2,5 milj. euroa) ja Business Finland Oy:n palvelusopimuksen maksamatta olevia kuluja (15,7 milj. euroa) sekä vuodenvaihteessa vuodelle 2020 kuuluneita laskuttamattomia ostolaskuja.

Muiden lyhytaikaisten velkojen määrä on 9,4 milj. euroa ja lisäystä on 214 % edelliseen vuoteen verrattuna. Erä sisältää nostamattomat lainat, joista on tehty maksatuspäätös vuonna 2020 ja joita asiakkaat eivät vielä ole nostaneet Valtiokonttorista.

8 SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

Sisäisen valvonnan tilaa on vuoden aikana arvioitu sisäisten riskikartoitusten ja selvitysten, erilaisten kyselyiden ja henkilöstön kanssa käytyjen keskusteluiden sekä Business Finlandin toiminnasta laadittujen ulkopuolisten arvioiden avulla. Arvioinnin tukena on käytetty valtiovarainministeriön valtiovarain controller -toiminnon laatimaa sisäisen valvonnan arviointikehikkoa. Innovaattiorahoituskeskuksen sisäisen valvonnan arvioidaan olevan toiminnan laajuuteen ja laatuun nähden kohtalaisella tasolla.

Business Finlandin strategia uudistettiin vuoden 2020 aikana ja uusi organisaatorakenne otettiin käyttöön vuoden 2021 alussa. Uuden strategian yhteydessä uudistettu hallintomalli antaa hyvän mahdollisuuden sisäisen valvonnan vahvistamiselle ja keskeisimpien riskien hallintaan liittyvien tehtävien selkeyttämiseen ja menetelmien kehittämiseen. Operatiivisten ja compliance-riskien kohdalla merkittävimpiä alueita ovat kansainväliseen toimintaan, hankintoihin, palveluottajien hallintoihin ja tietoturvaan liittyvät riskit.

Vuosi 2020 oli poikkeuksellinen Business Finlandille mm. koronavirustaudin vuoksi. Koronavirustaudin seurauksena käynnistetyt häiriörahoituspalvelut keräsivät

ennätysmäärän hakemuksia. Vuoden aikana nopealla aikataululla muodostettujen toimintatapojen opit ja hyväksi havaitut uudet toimintatavat on tärkeää hyödyntää toiminnan normalisoituessa. Samalla täytyy varmistaa poikkeuksellisen vuoden rasittaman henkilöstön jakaminen. Häiriötilannerahoituksen kohdalla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan merkitys korostuu vuosien 2020-2021 aikana. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa tulee kehittää edelleen vuoden 2021 aikana.

SISÄINEN VALVONTA BUSINESS FINLANDISSA

Business Finlandin sisäisen valvonnan tarkoitus on varmistaa, että talous ja toiminta ovat lainmukaisia, toiminta on tuloksellista, Business Finlandin hallinnassa olevat varat ja omaisuus on turvattu ja johtamisen ja ulkoisen ohjauksen tarpeisiin saadaan oikeat ja riittävät tiedot. Sisäisen valvonnan perustan muodostavat toimiva valvontaympäristö, tavoitteellisuus ja tilivelvollisuus sekä kontrollit, järjestelmät ja riskien arviointi.

Sisäinen valvonta on erottamaton osa kaikkea ydin-toimintaa ja sen johtamista. Sisäisen valvonnan tuki

varmistaa ja tukee ydintoimintojen osana tapahtuvaa sisäistä valvontaa. Sisäinen tarkastus todentaa sisäisen valvonnan tuloksellisuuden. Rahoituskeskus valvoo Yhtiön toimintaa ja voi tarkastaa Yhtiön valtioneuvoston toimintaa tarpeellisessa laajuudessa. Merkittävänä julkisen rahoituksen käyttäjänä Business Finlandilla on korostunut valvontavastuu myöntämänsä ja maksamansa rahoituksen asianmukaisesta käytöstä. Vuonna 2020 sisäinen valvonta korostui erityisesti häiriötilannerahoituksessa.

RISKIENHALLINTA BUSINESS FINLANDISSA

Riskiennhallintaa tehdään Rahoituskeskuksen ja Yhtiön yhteistyönä. Business Finlandilla on mm. yhteiset riskienhallinnan linjaukset ja se tekee yhteisiä riskikartoituksia. Business Finlandin riskienhallinta on integroitu toimintaprosesseihin, jolloin riskien tunnistaminen ja hallintakeinojen suunnittelu tehdään kunkin toiminnon yhteydessä. Riskienhallintatoimenpiteet keskitetään merkittävimpiin riskeihin. Riskejä seurataan suunnittelun ja raportoinnin kautta.

Riskiennhallinnan toteuttamista varmistaa ja tukee riskienhallinnan erillinen prosessi. Keskeiset riskit raportoidaan Business Finlandissa kaksi kertaa vuodessa. Lisäksi Business Finlandin sisäisiin tarpeisiin raportoidaan kerran vuodessa Business Finlandin keskeisistä operatiivisemman tason riskeistä. Business Finlandilla riskienhallintatiimi tukee riskienhallinnan koordinoitua, seuranta ja raportointia. Riskienhallintatiimi kokoontuu neljä kertaa vuodessa. Vuonna 2020 riskienhallinnassa keskityttiin erityisesti Business Finlandin myöntämän häiriötilannerahoituksen riskeihin ja hallintakeinoihin. Tämä työ jatkuu myös vuonna 2021.

Riskienotossa lähtökohtaisesti tuotosten ja vaikutusten tulee olla suuremmat kuin panokset pitkällä aikavälillä. Strategisissa valinnoissaan ja rahoitus- ja muiden resurssien kohdistamisessa Business Finland on valmis hyväksymään markkinaehtoisia toimijoita suurempia riskejä, kun kansantaloudellisten ja yhteiskunnallisten tuottomahdollisuuksien arvioidaan olevan riittävän suuret. Tällaisten riskien ottaminen ja innovaatiotoiminnan riskien jakaminen Suomen kansantaloudessa liittyy Business Finlandin olemassaolon perustaan.

Vuoden 2020 lopussa Business Finlandin keskeisimpiä riskejä, jotka toteutuessaan saattaisivat vaikuttaa merkittävästi Business Finlandin toimintaan ja tuloksellisuuteen, olivat:

- Luottamus Business Finlandin toimintaan ja sen vaikuttavuuteen kyseenalaistuvat.
 - Pandemiatilanteen aiheuttamat muutokset toimintaympäristössä vaikeuttavat Business Finlandin toimintaa Suomen hyväksi.
 - Innovaatiopolitiikkaa tehdään lyhytjänteisesti ja epätasaisesti.
 - Luottamuksellista tietoa päätyy väärin käsiin.
 - Ulkomaan verkoston laajentamiseen ja operatiiviseen toimintaan liittyy epävarmuuksia.
 - Business Finland ei pysty täyttämään asiakkaiden odotuksia.
 - Business Finlandin työtä tekevät henkilöt, joilla ei käytännön syistä ole perinteistä työsuhdetta Business Finlandiin (erityisesti kv. verkostossa), estyvät tekemästä Business Finlandin asiakastyötä.
- Business Finlandin toimintaa ei saada juridisesti riittävän selkeästi määriteltyä ja Business Finlandin toiminta tulevaisuudessa sen vuoksi vaarantuu.
 - Business Finland ei pysty vakiinnuttamaan uudistunutta toimintaansa.
 - Tiedonhallinta ja tietojärjestelmät eivät tue Business Finlandin asiakastyön tekemistä.
 - TeamFinland-yhteistyö ei konkretisoidu yhteiseksi tekemiseksi. Team Finland -palvelut jäävät hajanaisiksi ja asiakas ei koe saavansa niistä arvoa.
 - Business Finlandin työntekijäkokemus pysyy alhaisena.
 - Business Finlandin resurssit ja osaaminen eivät ole tasapainossa tavoitteiden ja toimintaympäristön edellyttämien muutosten kanssa.

9 ARVIOINTIEN TULOKSET

Vuoden 2020 keväällä valmistui kaksi ohjelma-arviointia, joista toisessa arvioitiin elintarvikeohjelmia, ja toisessa ihmiskeskeiseen liiketoimintaan tähtääviä ohjelmia. Elintarvikeohjelmien arvioinnissa keskityttiin Food from Finland -ohjelman ensimmäiseen jaksoon (vv 2014-2018), jonka todettiin vastanneen tärkeään tarpeeseen ja vaikuttaneen kehittävästi osallistujayritysten vientikyvykkyyksien kasvuun. Osallistujayritysten liikevaihto oli kasvanut toimialaa voimakkaammin, jonka lisäksi todettiin liikevaihdon kasvun tapahtuneen merkittävältä osin nimenomaan viennin kasvun kautta. Ohjelman alkuperäisenä tavoitteena ollut viennin kasvu 3 mrd euroon todettiin sen sijaan olleen ohjelman tavoitteeksi ylisuuri ja kuvaavan paremminkin kansallista tavoitetilaa, johon ohjelma osaltaan kontribuoi. Ohjelman jälkimmäiselle, Business Finland -ohjelmana toteutettavalle jaksolle ehdotettiin tarkennuksia ohjelman tavoitteisiin ja fokukseen, niin että sen vaikuttavuutta pystytään seuraamaan aiempaa tehokkaammin. Toisessa keväällä valmistuneista arvioinneista arvioitiin ohjelmia, joissa liiketoiminnan lähtökohtana oli ihminen. Näitä olivat Tekesin Fiilis ja Liideri sekä Finpron Luovimo ja Lifestyle -ohjelmat. Ohjelmat olivat nostaneet tietoisuutta ei-tekni-

innovaatioiden liiketoimintamahdollisuuksista ja tuoneet uusia asiakkuuksia sekä innovaatorahoituksen että vienninedistämisen puolelle. Ohjelmissa oli nopeutettu innovaatioiden syntymistä, kansainvälistymistä ja yritysten kasvua. Fiilis- ja Liideri -ohjelmien osalta havaittiin, että ohjelmaosallistumisella oli ollut tilastollisesti merkittävä vaikutus osallistujayritysten liikevaihdon ja työntekijämäärän kasvuun.

Vuoden 2020 syksyllä käynnistettiin kaksi hyvin suurta ohjelma-arviointia, joiden tulokset valmistuvat vuoden 2021 keväällä. Niissä arvioidaan laajasti yhtäältä digitaalisuutta edistäneiden ohjelmien tuloksia ja vaikutuksia, ja toisaalta Bio- ja Cleantech aiheisten ohjelmien tuloksia ja vaikutuksia. Arvioitavia ohjelmia on yhteensä yli 20, sisältäen sekä Tekesin, Finpron että Business Finlandin aikaisia ohjelmia. Laajuutensa vuoksi nämä arvioinnit antavat kiinnostavia näkökulmia laajapohjaisen ja pitkäjänteisen ohjelmatyön vaikutuksista, samoin kuin ohjelmatoiminnan roolista kansallisen strategiatyön jalkauttajana.

10 YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ

10.1 VIRHEITÄ JA VÄÄRINKÄYTÖKSIÄ KOSKEVAT YHTEENVETOTIEDOT

Rahoituskeskuksen päätökseen ja Yhtiön valtioneuvoston päätökseen saa siihen tyytymätön asiakas hakea oikaisua Rahoituskeskukselta. Asiakkaat tekivät vuonna 2020 Business Finlandin innovaatio- ja elinkeinorahoitustoimintaan liittyviä oikaisuvaatimuksia 707 kpl (2019/64; 2018/56; 2017/79kpl). Oikaisuvaatimuksista 636 kpl kohdistui Yhtiön rahoittamiin hankkeisiin. Oikaisuvaatimusten määrän merkittävä kasvu johtui Yhtiön myöntämästä poikkeusrahoituksesta. Yhtiö teki vuonna 2020 poikkeusrahoituksesta johtuen poikkeuksellisen suuren määrän rahoituspäätöksiä. Vuoden 2020 aikana hylätyistä oikaisuvaatimuksista valitettiin hallinto-oikeuteen 15 tapauksessa.

Vuonna 2020 annettiin yksi hallinto-oikeuden päätös, joissa rahoituksen saajan valitus hylättiin. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksiä ei annettu. Myöskään käräjäoikeuden tai hovioikeuden tuomioita ei annettu. Epäillyistä rahoituksen väärinkäytöksistä tehtiin vuonna 2020 viisi tutkintapyyntöpäätöstä (v. 2019: 1 kpl, v. 2018: 1 kpl).

Business Finland Oy:n tytäryhtiö nosti v. 2018 Yhdysvalloissa siviilikanteen tytäryhtiön entistä työntekijää kohtaan perustuen entisen työntekijän epäiltyihin taloudellisiin väärinkäytöksiin vuosina 2011-2017. Epäselvien kulujen määrä kirjanpidossa vuosilta 2011-2017 on merkittävä, yhteensä noin 4,8 milj. dollaria. Kanteen käsittelyn edetessä epäilyt väärinkäytöksistä ovat vahvistuneet. Asia käsitellään alioikeudessa paikallisten lakien ja prosessien mukaisesti. Prosessissa saatiin vuoden 2020 aikana myönteisiä välipäätöksiä ja osatuomioita, mutta kokonaisuuden käsittely on edelleen kesken.

Vuoden 2020 aikana oli yhteensä 9 raportoitua tietoturvapojkeamaa, mutta salassa pidettäviä asiakastietoja ei ole havaittu päätyneen väärin käsiin. Tietosuojaan liittyvät kaksi poikkeamaa ovat liittyneet inhimilliseen virheeseen ja tekniseen virhetilanteeseen. Tietosuojaan liittyen ei ole tunnistettu väärinkäytöksiä.

TAULUKKO 18 LASKUTETUT TAKAISINPERINNÄT 2016-2020, 1000 EUROA

	2016	2017	2018	2019	2020
Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen	1 094	957	795	638	1 047
Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan	3 618	1 561	1 862	4 027	2 788
Laskutetut takaisinperinnät yhteensä	4 712	2 518	2 657	4 665	3 835

10.2 TAKAISINPERINTÄÄ KOSKEVAT YHTEENVETOTIEDOT

Rahoituskeskus teki vuonna 2020 takaisinperintäpäätöksen 108 projektiin (vuonna 2019 135 kpl), joista 40 kappaletta kohdistui häiriörahoituspäätöksiin. Euro-määräisesti avustusten takaisinperinnät kasvoivat 64%. Kasvu johtui merkittävältä osin häiriörahoituksen aiheuttamista takaisinperinnöistä, joiden määrä oli 410 000 euroa. Takaisinperintään johtavia syitä on erilaisia. Häiriörahoitusta on myönnetty myös yrityksille, joilla ei ollut aiempaa kokemusta julkisen rahoittajan kanssa toimimisesta, eikä rahoitettaviin projekteihin liittyvistä tilitysmenettelyistä. Häiriörahoituksessa maksettiin ennakona 70% avustuksen määrästä. Tällöin on mahdollista, että maksettu ennakko on ollut liian suuri toteutuneisiin kustannuksiin nähden ja asiakas on palauttanut liikaa maksetun osuuden Rahoituskeskukselle. Muita yleisiä syitä rahoituksen takaisinperintään ovat tarkastuksissa löydetyt havainnot kustannuksista, jotka eivät ole hyväksyttäviä sekä se, että yritys on toiminut rahoitusehtojen vastaisesti ja jättänyt esim. toimittamatta rahoitusehto-

jen edellyttämät dokumentit loppuraportoinnin yhteydessä.

Liitteessä 1 on kuvattu tehtyä muutosta avustusten takaisinperintä- ja tileistäpoistokirjauksiin.

Lainojen takaisinperinnät käsitellään Valtiokonttorissa.

10.2.1 EU-RAHOITUKSEEN LIITTYVÄT SÄÄNNÖNVASTAISUUDET JA TAKAISINPERINNÄT

Rahoituskeskuksen myöntämässä ja maksamissa Euroopan Unionin rakennerahoituksen osarahoitusta sisältävissä hakkeissa tehtiin vuoden 2020 aikana viisi takaisinperintää. Takaisinperintään johtaneet tukikehitysvirheet liittyivät pääasiassa palkkojen tilityksissä ja työajanseurannassa tapahtuneisiin virheisiin sekä laiteostoihin. Vuoden 2020 varmennustoimeksianto sisältyviä paikan päällä tehtäviä varmennuksia tehtiin vuodenvaihteen 2020-2021 aikana. Lisäksi tarkastusviranomaisen (valtiovarainministeriön Controller-toiminto) teki vuoden 2020 aikana Rahoituskeskukseen kohdistuneen järjestelmätarkastuksen.

11 TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2020	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
12. Sekalaiset tulot		20 782 865,50	2 916 414	3 024 899,87	108 486,28	104
12.32.99.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot	1 139 248,37	1 000 000	1 108 486,28	108 486,28	111
	12.32.99.01. Business Finland -viraston tulot	1 139 248,37	1 000 000	1 108 486,28	108 486,28	111
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	18 899 997,65	1 825 952	1 825 951,89	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	743 619,48	90 462	90 461,70	0,00	100
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset		8 812 003,02	8 689 099	8 689 099,10	0,00	100
13.01.05.	Korot muista lainoista	8 812 003,02	8 689 099	8 689 099,10	0,00	100
15. Lainat		57 490 116,03	53 768 741	53 768 741,00	0,00	100
15.01.04.	Muiden lainojen lyhennykset	57 490 116,03	53 768 741	53 768 741,00	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		87 084 984,55	65 374 254	65 482 739,97	108 486,28	100

Paaluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2020		Tilinpäätös 2020	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö 2020	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2020	Käyttö vuonna 2020 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoministeriön hallinnonala		5 000 000,00	1 150 000	0,00	1 150 000,00	1 150 000,00	0,00	4 695 020,19	5 845 020,19	2 449 667,60	3 211 231,20
24.30.66.	Varsinainen kehitysyhteistyö (S3)	5 000 000,00	1 150 000	0,00	1 150 000,00	1 150 000,00	0,00	4 695 020,19	5 845 020,19	2 449 667,60	3 211 231,20
	24.30.66.4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö (EK)	5 000 000,00	1 150 000	0,00	1 150 000,00	1 150 000,00	0,00	4 695 020,19	5 845 020,19	2 449 667,60	3 211 231,20
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala		563 917 973,79	1 716 572 220	1 306 150 054,52	1 212 928 391,37	1 428 078 445,89	288 493 773,66	47 541 215,55	250 771 215,55	116 400 993,68	132 728 391,37
32.01.05.	Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (S3) (nettob)		112 280 000	79 671 768,63	32 608 231,37	112 280 000,00	0,00		112 280 000,00	79 671 768,63	32 608 231,37
	32.01.05.1. Toimintamenot (KPY)		23 780 000	5 249 791,06	18 530 208,94	23 780 000,00	0,00		23 780 000,00	5 249 791,06	18 530 208,94
	32.01.05.2. Business Finland -yhtiöltä ostettavat palvelut (KPY)		88 500 000	74 421 977,57	14 078 022,43	88 500 000,00	0,00		88 500 000,00	74 421 977,57	14 078 022,43
32.01.29.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	19 783 949,79	20 998 006	20 998 005,55		20 998 005,55	0,00				
32.01.40.	Valtionavustus yritysten kansainvälistymiseen ja yrittäjyyden edistämiseen (S3)							545 563,00	545 563,00	-646 562,00	0,00
32.20.06.	Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (S3) (nettob)	97 474 000,00						18 294 957,85	18 294 957,85	18 294 957,85	0,00
	32.20.06.1. Toimintamenot (KPY)	26 550 000,00						9 289 788,40	9 289 788,40	9 289 788,40	0,00
	32.20.06.2. Business Finland -yhtiöltä ostettavat palvelut (KPY)	70 924 000,00						9 005 169,45	9 005 169,45	9 005 169,45	0,00
32.20.40.	Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (A)	245 020 941,69	1 113 301 000	979 578 105,64		979 578 105,64	133 722 894,36				
32.20.41.	Energiatuki (A)		20 500 000	18 637 415,50		18 637 415,50	1 862 584,50				
32.20.43.	Yritysvetoisen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan sekä kiertotalouden ja toimialojen kasvun tukeminen (S3)		76 050 000	1 629 840,00	74 420 160,00	76 050 000,00	0,00	11 900 694,70	87 950 694,70	13 080 829,20	74 420 160,00
	32.20.43.1. Avustukset tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä kiertotalouteen ja eri toimialoille (KPY)		76 050 000	1 629 840,00	74 420 160,00	76 050 000,00	0,00		76 050 000,00	1 629 840,00	74 420 160,00

32.20.46.	Laivanrakennuksen innovaatiotuki (A)		12,000,000	11,999,729.00		11,999,729.00	271.00				
32.20.83.	Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (A)	154,999,131.72	312,200,000	174,205,319.20		174,205,319.20	137,994,680.80				
32.20.87.	Pääomalainat teollisuuden uudistumiseen ja yritysvetoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen (A)	17,628,563.00	32,000,000	17,086,657.00		17,086,657.00	14,913,343.00				
32.20.89.	Pääomasijoitus Business Finland Venture Capital Oy:lle (S3)	10,800,000.00						16,800,000.00	16,800,000.00	6,000,000.00	10,800,000.00
32.30.64.	EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikanohjelmiin (A)		2,343,214	2,343,214.00		2,343,214.00	0.00				
	32.30.64.07. EAKR 2014-2020 (KPY)		2,343,214	2,343,214.00		2,343,214.00	0.00				
32.40.89.	Pääomasijoitus Business Finland Venture Capital Oy:lle (S3)		14,900,000		14,900,000.00	14,900,000.00	0.00		14,900,000.00		14,900,000.00
32.50.64.	EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikanohjelmiin (A)	4,216,276.00									
	32.50.64.07. EAKR 2014-2020 (KPY)	4,216,276.00									
32.60.40.	Energiatuki (A)	13,995,111.59									
Määrärahatilit yhteensä		568,917,973.79	1,717,722,220	1,306,150,054.52	123,078,391.37	1,429,228,445.89	288,493,773.66	52,236,235.74	256,616,235.74	118,850,661.28	135,939,622.57

TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMAN TIEDOT VALTUUKSISTA JA NIIDEN KÄYTÖSTÄ MOMENTIN TARKKUUEDELLA

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €)								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Vuoden 2020 valtuudet						Talousarvio-menot 2020	Määräraha-tarve 2021	Määräraha-tarve 2022	Määräraha-tarve 2023	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittavissa 2021 TA:ssa						
32.20.40 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen	2 720 871	1 382 516	19	1 382 535	1 379 420	3 115	3 115	979 578	452 394	181 296	75 742	26 714	736 146
Aikaisempien vuosien valtuudet	2 720 871							214 636	153 306	64 428	11 762	5 600	235 096
Vuonna 2020 käytettävissä olleet valtuudet		1 382 516	19	1 382 535	1 379 420	3 115	3 115	764 942	299 088	116 868	63 980	21 114	501 050
32.20.83 Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan	1 194 930	446 823	31	446 854	199 015	247 839	200 000	174 205	100 911	33 793	9 636	12 487	156 827
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	1 194 930							84 798	33 250	11 122	3 291	1 050	48 713
Vuonna 2020 käytettävissä olleet valtuudet		446 823	31	446 854	199 015	247 839	200 000	89 408	67 661	22 671	6 345	11 437	108 114
32.20.87 Pääomalaikat teollisuuden uudistamiseen ja yritysveltoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen	58 469	20 000	1 531	21 531	21 000	531	531	17 087	11 005	14 830	4 200	1 050	31 085
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	58 469							17 087	5 755	4 330			10 085
Vuonna 2020 käytettävissä olleet valtuudet		20 000	1 531	21 531	21 000	531	531	0	5 250	10 500	4 200	1 050	21 000
Yhteensä	3 974 270	1 849 339	1 581	1 850 920	1 599 435	251 485	203 646	1 170 870	564 310	229 919	89 578	40 251	924 058
Jakopäätöksillä saadut valtuudet:													
32.20.46 Laivanrakennuksen innovaatiotuki	0	33 915	0	33 915	23 084	10 832	0	9 318	5 000	6 765	2 000	0	13 765
Aikaisempien vuosien valtuudet													0
Vuonna 2020 käytettävissä olleet valtuudet		33 915		33 915	23 084	10 832	0	9 318	5 000	6 765	2 000		13 765
32.20.41 Energiatuki	83 679	30 300	0	30 300	28 841	1 459	0	18 637	25 548	20 500	7 448	923	54 419
Aikaisempien vuosien valtuudet	83 679							17 720	17 548	7 500	1 448		26 496
Vuonna 2020 käytettävissä olleet valtuudet		30 300	0	30 300	28 841	1 459	0	918	8 000	13 000	6 000	923	27 923

24.30.66 Varsinainen kehitysyhteistyö (BEAM)	6 413	0	0	0	0	0	0	1 569	111	0	0	0	111
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	6 413							1 569	111				111
Vuonna 2020 käytettävissä olleet valtuudet													0
32.30.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin (2014-2020)	46 365	0	5 220	5 220	5 220	0	0	2 343	3 825	2 829	940	1 876	9 470
Aikaisempien vuosien valtuudet	46 365							2 343	1 737	1 263	418	832	4 250
Vuonna 2020 käytettävissä olleet valtuudet		0	5 220	5 220	5 220	0	0	0	2 088	1 566	522	1 044	5 220
Yhteensä	136 457	64 215	5 220	69 435	57 144	12 291	0	31 868	34 484	30 094	10 388	2 799	64 000

Valtuudet yhteensä 4 110 727 1 913 554 6 801 1 920 355 1 656 579 263 775 203 646 1 202 738 598 794 260 013 99 966 43 050 988 058

*) Aikaisempien vuosien valtuuksien osalta 32.30.64 momentin talousarviomenot 2020 on 15 t€ TEM:n Eura-järjestelmässä olevaa lukua pienempi. Kumulatiivinen summa talousarviomenoista 2020 täsmää Eura-järjestelmään.

***) Momentti 32.30.64 ollut aikaisemmin 32.50.64

****) Momentti 32.20.41 ollut aikaisemmin 32.60.40

12 TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2020-31.12.2020		1.1.2019-31.12.2019	
TOIMINNAN TUOTOT				
Vuokrat ja käyttökorvaukset	4 554,10		14 697,88	
Muut toiminnan tuotot	<u>457 605,35</u>	462 159,45	<u>20 028,20</u>	34 726,08
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	22 307,26		41 606,16	
Henkilöstökulut	10 511 069,59		10 081 315,36	
Vuokrat	666 254,62		767 391,42	
Palvelujen ostot	90 019 047,41		85 668 048,97	
Muut kulut	914 623,02		1 235 064,51	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-1 073 059,85		-645 861,89	
Poistot	<u>719 396,31</u>	<u>-101 779 638,36</u>	<u>816 223,32</u>	<u>-97 623 787,85</u>
JÄÄMÄ I		-101 317 478,91		-97 929 061,77
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	8 718 920,97		8 867 552,07	
Rahoituskulut	<u>-48 630 333,49</u>	<u>-39 911 412,52</u>	<u>-42 318 344,58</u>	<u>-33 450 792,51</u>
JÄÄMÄ II		-141 228 891,43		-131 379 854,28
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot EU:n toimielimiltä ja muilta elimiltä	<u>615 140,34</u>	615 140,34	<u>303 879,88</u>	303 879,88
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle	6 992 760,81		9 839 159,75	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	164 935 283,50		164 755 529,14	
Siirtotalouden kulut rahoitus- ja vakuutuslaitoksille	66 073,00		2 080,00	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	1 941 535,00		2 095 218,00	
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	12 599 200,00		17 921 087,29	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	<u>836 388 090,87</u>	<u>-1 022 922 943,18</u>	<u>120 647 077,97</u>	<u>-315 260 152,15</u>

JÄÄMÄ III		-1 163 536 694,27		-446 336 126,55
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Suoritetut arvonlisäverot	<u>20 998 005,55</u>	<u>-20 998 005,55</u>	<u>19 781 095,95</u>	<u>-19 781 095,95</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-1 184 534 699,82</u>		<u>-466 117 222,50</u>

13 TASE

	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	0,00	4 497,29
Muut pitkävaikutteiset menot	1 748 128,58	1 438 836,11
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>2 324 423,15</u>	<u>2 273 039,99</u>
	4 072 551,73	3 716 373,39
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Koneet ja laitteet	<u>5 029,60</u>	<u>7 544,40</u>
	5 029,60	7 544,40
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET		
Käyttöomaisuusarvopaperit	91 752 600,00	85 752 600,00
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	<u>138 351 488,28</u>	<u>123 984 837,68</u>
	<u>230 104 088,28</u>	<u>209 737 437,68</u>
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ	234 181 669,61	213 461 355,47
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset	998 358 101,63	923 597 153,39
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
Myyntisaamiset	103 776,36	14 037,76
Siirtosaamiset	4 316 164,54	4 285 556,09
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>677 505,13</u>	<u>438 033,88</u>
	5 097 446,03	4 737 627,73
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT		
Kirjanpitoyksikön menotilit	-138,23	0,00
Sisäisen rahaliikkeen tilit	<u>-35 575,00</u>	<u>0,00</u>
	<u>-35 713,23</u>	<u>0,00</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ	1 003 419 834,43	928 334 781,12
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>1 237 601 504,04</u>	<u>1 141 796 136,59</u>

	31.12.2020		31.12.2019	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	177 908 591,64		177 908 591,64	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	936 031 380,06		860 620 123,47	
Pääoman siirrot	1 277 276 745,54		541 528 479,09	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-1 184 534 699,82</u>	1 206 682 017,42	<u>-466 117 222,50</u>	1 113 939 971,70
VIERAS PÄÄOMA				
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Muut pitkäaikaiset velat	<u>2 000 000,00</u>	2 000 000,00	<u>10 000 000,00</u>	10 000 000,00
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Saadut ennakot	513 583,87		538 667,22	
Ostovelat	308 066,28		375 355,68	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	231 589,29		210 164,02	
Edelleen tilittävät erät	200 619,19		255 420,29	
Siirtovelat	18 238 768,99		13 476 052,68	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>9 426 859,00</u>	<u>28 919 486,62</u>	<u>3 000 505,00</u>	<u>17 856 164,89</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		30 919 486,62		27 856 164,89
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>1 237 601 504,04</u>		<u>1 141 796 136,59</u>

14 LIITETIEDOT

LIITE 1: SELVITYS TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEISTA JA VERTAILTAVUUDESTA

1 BUDJETOINTIA KOSKEVAT MUUTOKSET JA MUUTOSTEN TÄRKEIMMÄT VAIKUTUKSET TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMAAN, TUOTTO- JA KULULASKELMAAN JA TASEESEEN SEKÄ NIIDEN VERTAILTAVUUTEEN

Momenttien 32.20.40, 32.20.83 ja 32.20.87 vuodelta 2019 käyttämättä jääneistä myöntövaltuuksista sai tehdä päätöksiä vielä vuonna 2020.

Ensimmäisessä, toisessa ja neljännessä lisätalousarviossa myönnettiin momentille 32.20.40 Tutkimus- kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukemiseen lisäystä yhteensä 815 milj. euroa ja myöntövaltuuksiin lisäystä 1 055 milj.euroa. Lisäykset aiheutuivat koronaviruksesta johtuvien tuotantoketjujen häiriöiden korjaamiseen suunnattavista toimenpiteistä (määrärahan lisäys 800 milj.euroa, myöntövaltuuden lisäys 980 milj. euroa), suurten yritysten veturiyrityskampanjan jatkamisesta (määrärahan lisäys 12 milj. euroa, myöntövaltuuden lisäys 60 milj. euroa) sekä yritysten, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kumppanuusmallin pilotoinnista (määrärahan lisäys 3 milj. euroa ja myöntövaltuuden lisäys 15 milj. euroa).

Toisessa ja neljännessä lisätalousarviossa myönnettiin momentille 32.20.83 Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan lisäystä yhteensä 175 milj. euroa ja myöntövaltuuksiin lisäystä 300 milj.euroa. Lisäykset aiheutuivat pk-yritysten kehitystoiminnan turvaamisesta koronavirusepidemian aiheuttamassa tilanteessa (määrärahan lisäys 150 milj. euroa, myöntövaltuuden lisäys 300 milj. euroa) sekä maksatusarvioiden tarkentumisesta (määrärahan lisäys 25 milj. euroa)

Neljännessä lisätalousarviossa myönnettiinmomentille 32.20.87 Pääomalainat teollisuuden uudistumiseen ja yritysveroisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen lisäystä 12 milj. euroa ja myöntövaltuuksiin 20 milj. euroa. Lisäys aiheutui kasvumoottorirahoituksen jatkamisesta.

Toisessa, neljännessä ja seitsemännessä lisätalousarviossa myönnettiin momentille 32.01.05 Innovaati-orahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot lisäystä 12,8 milj. euroa. Suurimmat lisäykset aiheutuivat Business Finlandin asiantuntijaresurssien lisäämisestä uusien rahoituspalveluhakemusten nopean käsittelyn varmistamiseksi (10 milj. euroa) sekä valmistavan teollisuuden uusia asiakkuuksia tukevista toimenpiteistä (1

milj.euroa), sahateollisuuden menekinedistämishjelmasta (0,7 milj. euroa) ja momentilta 32.01.40 peruutetun määrärahan uudelleenbudjetoinnista HXIP-hävittäjähankinnan teolliseen yhteistyöhön (1,1 milj. euroa)

Työ- ja elinkeinoministeriö on päätöksellä 21.1.2020 osoittanut momentilta 32.20.41 Energiatuki valtuutta yhteensä 30,3 milj. euroa. Päätöksellä 20.1.2020 osoitettiin arviomäärärahaa 18,0 milj. euroa energiatakien maksatuksiin ja arviomäärärahaa 1,5 milj. euroa liikenteen toisen sukupolven biopolttoaineiden kehitysohjelman mukaisten hankkeiden maksatuksiin. Päätöksellä 4.12.2020 ministeriö osoitti määrärahaan lisäystä 1,0 milj. euroa energiatakien maksatuksiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö on päätöksellään 9.1.2020 on osoittanut Materiaalitehokkuuskatselmus-rahoituspalvelun käynnistämisestä, järjestämisestä ja ylläpidosta -hankkeeseen määrärahaa enintään 100 000 euron kustannuksiin. BF on käsitellyt rahoitusta yhteisrahoitteisena toimintana toimintamenomomentilla 32.01.05 ja ministeriö maksoi BF:n toimintamenoihin kirjatut toteutuneet kustannukset n. 60 000 euroa laskutuksen perusteella kahdessa erässä.

Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä 12.2.2020 myönnettiin määrärahan kirjausoikeus 12 milj. euroa momentille 32.20.46 Laivanrakennuksen innovaatiotuki. Samalla päätöksellä osoitettiin valtuutta rahoituspäätösten tekoon 33,915 milj. euroa.

Avustuksen käytöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa (364/2015).

Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä 13.2.2020 myönnettiin määrärahan käyttöoikeutta momentille 419.32.20.42 Kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomaisen osaamiskeskuksen (Keino) 3. toimintakauden toimintaan yhteensä 180 000 euroa. Määrärahan käyttöoikeus myönnettiin ajalle 29.2.2020-31.5.2021. Hanke toteutetaan yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa. Hankekoordinaattori Motiva Oy todentaa kustannusten hyväksyttävyyden. Hanketta käsitellään BF:n kirjanpidossa yhteisrahoitteisena toimintana toimintamenomomentilla 32.01.05. Ministeriöltä laskutettiin 2. sekä 3. toimintakauden kuluja v. 2020 aikana yhteensä n. 220 000 euroa.

Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi 7.1.2020 arviomäärärahan kirjausoikeuden momentilta 32.30.64.07 vuodelle 2020. Ministeriö on päätöksellään 21.1.2021 vahvistanut EAKR 2014-2020 arviomäärärahan käytön 2 343 214 euroa vuodelle 2020. Uutta valtuutta ei myönnetty v.2020.

Ulkoministeriön päätöksellä 3.3.2020 myönnettiin määrärahaa momentilta 24.30.66.4 Varsinainen kehitys-yhteistyö 0,5 milj. euroa Beam - kehitysinnovaatio -ohjelmalle. Määräraha on 3-vuotinen siirtomääräraha ja käytettävissä 31.12.2022 asti. Lisäksi päätöksellä 31.8.2020 osoitettiin samalta momentilta määrärahaa Developing Markets Platform -ohjelmaa varten 650 000 euroa.

BF palautti 14.9.2020 Ulkoministeriölle momentin 4.18.24.30.66.4 määrärahaa 650 000 euroa. Palautus koski hankerahoitukseen 2018 osoitettua määrärahaa, joka jäi käyttämättä.

BF peruutti 30.9.2020 Työ- ja elinkeinoministeriölle momentin 4.18.32.01.40 määrärahaa 1 063 000 euroa. Määrärahan peruutus aiheutuu HXIP- hävittäjähankintaan liittyvän teollisen yhteistyön aikataulun muutoksesta ja on budjetoitu uudelleen momentille 32.01.05.

BF on tilinpäätöksen yhteydessä peruuttanut Työ- ja elinkeinoministeriön myöntämästä siirtomäärärahasta momentilta 4.18.32.01.40 129 125 euroa ja momentilta 4.18.32.20.43 449 706 euroa sekä Ulkoministeriön myöntämästä siirtomäärärahasta 4.18.24.30.66.4 184 121 euroa. Peruutukset koskivat hankerahoitukseen saatuja määrärahoja, jotka jäivät käyttämättä.

2 VALUUTTAKURSSI, JOTA ON KÄYTETTY MUUTETTAESSA ULKOMAAANRAHAN MÄÄRÄISET SAAMISET JA VELAT SEKÄ MUUT SITOUKSET EUROIKSI

Business Finlandin valuuttamääräiset laskut maksetaan Valtiokonttorin hallinnoimilta valuuttatileiltä ja kurssierojen käsittely sisältyy valuuttakaupprosessiin.

3 TILINPÄÄTÖSTÄ LAADITTAESSA NOUDATETUT ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ NIISSÄ TAPAHTUNEIDEN MUUTOSTEN VAIKUTUKSET TILIKAUDEN TUOTTO- JA KULUJÄÄMÄÄN SEKÄ TASEESSA ILMOITETTAVIEN ERIEN MUODOSTUMISEEN

Business Finlandin tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita. Arvostusperusteissa ei ole tehty muutoksia.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta poistosuunnitelman mukaisesti.

4 AIKAISEMPIIN VUOSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT, TALOUSARVIOTULOT JA -MENOT SEKÄ VIRHEIDEN KORJAUKSET

Ei ilmoitettavaa

5 EDELLISEN VUODEN VERTAILTAVUUS TILINPÄÄTÖSVUODEN TIETOIHIN

Yhteistoiminnan kustannusten korvausten ja yhteisrahoitteen toiminnan rahoitusosuuksien tilien numerointi ja sijainti tilikarttahierarkiassa muuttuivat vuoden 2020 alussa. Tilien kertymät raportoidaan tuotto- ja kululaskelmassa tilikarttahierarkian mukaisesti laskelman rivillä Palvelujen ostot . Aiemmin nämä erät on esitetty

omalla rivillään Sisäiset kulut . Tuotto- ja kululaskelmasa esitetyt vuoden 2019 tiedot on muutettu vastaamaan vuoden 2020 käytäntöä.

Kirjanpitoon on vuonna 2020 kirjattu Valtiokonttorin vuonna 2019 tekemät tileistäpoistojen oikaisut lainoihin. Yritysten velkasaneerauksesta ja konkurssivalvonnasta on tullut suorituksia ja jako-osuuksia Valtiokonttorin aiemmin tekemiin tileistäpoistoihin. Taseen pitkäaikaisia euromääräisiä lainasaamisia on oikaistu n. 1,8 milj. euroa ja pääomalainasaamisia ja muita vastaavia sijoituksia on oikaistu n. 0,2 milj. euroa. Tuotto- ja kululaskelmassa sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistoissa näkyy vastaava oikaisu yht. n. 2 miljoonaa euroa. Tehty oikaisu on huomioitu myös liitteissä 7,8, 9 ja 11.

Vuoden 2020 keväällä muutettiin avustusten takaisinperintäkirjausten ja tileistäpoistojen käsittelyä. Takaisinperinnät kirjataan laskutusvaiheessa talousarvokirjanpidossa tilille 600 talousarviokirjausta odottavat tulot. Talousarviokirjaus tulomomentille 12.32.99 tehdään maksuperusteella, kun lasku maksetaan, aiemmin talousarviokirjaus tehtiin jo laskutuksen yhteydessä. Avustusten takaisinperinnöistä tehtäviä tileistäpoistoja ei enää kirjata talousarvion momentille 32.20.40 kuten aiempina vuosina. Tileistäpoistot kirjataan joko oikaisemalla talousarviokirjanpidon tiliä 12.32.99 (ennen vuotta 2020 tehdyt takaisinperinnät) tai oikaisemalla ta-tiliä 600 (v. 2020 alkaen tehdyt takaisinperinnät). Tuotto- ja kululaskelmassa tileistäpoistot näkyvät siirtotalouden kulun erän oikaisuna ja taseessa pitkäaikaisten

saamisten poistona. Avustusten tileistäpoistoja tehtiin v. 2020 n. 73 000 euroa

6 SELVITYS TILINPÄÄTÖSVUODEN JÄLKEISISTÄ OLENNAISIMMISTA TAPAHTUMISTA SILTÄ OSIN KUIN NIITÄ EI ILMOITETA TOIMINTAKERTOMUKSESSA

Ei ilmoitettavaa

LIITE 2: NETTOUTETUT TULOT JA MENOT

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2020 määrärahojen		Tilinpäätös 2020	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2020	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2020 (pl. peruutukset)	Käyttö vuonna 2020	Siirretty seuraavalle vuodelle
32.01.05. Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (Siirtomääräraha 3 v) (nettob)	Bruttomenot		80 074 460,39		112 682 691,76				80 074 460,39	
	Bruttotulot			402 691,76		402 691,76			402 691,76	
	Nettomenot	112 280 000	79 671 768,63	32 608 231,37	112 280 000,00		112 280 000,00	79 671 768,63	32 608 231,37	
32.20.06. Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (Siirtomääräraha 3 v) (nettob)	Bruttomenot	96 067 217,71							18 294 957,85	
	Bruttotulot	1 406 782,29							0,00	
	Nettomenot	97 474 000,00					18 294 957,85	18 294 957,85	18 294 957,85	0,00

LIITE 3: ARVIOMÄÄRÄRAHOJEN YLITYKSET

Innovaatorahoituskeskus Business Finlandilla ei ole esitettävää liitteelle 3

LIITE 4: PERUUTETUT SIIRRETYT MÄÄRÄRAHAT

Pääloukan ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
24. Ulkoministeriön hallinnonala		184 121,39
Vuosi 2018		184 121,39
24.30.66.4 Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö (EK)	184 121,39	
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala		1 641 830,50
Vuosi 2018		1 641 830,50
32.01.40 Valtionavustus yritysten kansainvälistymiseen ja yrittäjyyden edistämiseen	1 192 125,00	
32.20.43 Cleantech- ja biotalousratkaisujen sekä innovaatioiden kaupallistamisen tukeminen	449 705,50	
Pääloukat yhteensä		1 825 951,89
Vuosi 2018		1 825 951,89

LIITE 5: HENKILÖSTÖKULUJEN ERITTELY

	2020	2019
Henkilöstökulut	8 919 648,39	8 544 968,87
Palkat ja palkkiot	8 693 312,28	8 630 487,67
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	226 336,11	-85 518,80
Henkilösivukulut	1 591 421,20	1 536 346,49
Eläkekulut	1 401 634,69	1 438 551,33
Muut henkilösivukulut	189 786,51	97 795,16
Yhteensä	10 511 069,59	10 081 315,36
Johdon palkat ja palkkiot, josta	510 225,46	519 260,85 *)
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	2 520,00	2 160,00
Johto	960,00	960,00
Muu henkilöstö	1 560,00	1 200,00

*) v 2019 lukua tässä korjattu, v 2019 ilmoitettu sisälsi myös luontoisedun 960 eur.

LIITE 6: SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET JA NIIDEN MUUTOKSET

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta.

Käyttöomaisuushyödykkeille ei ole määritetty jäännösarvoa. Poistojen tekeminen aloitetaan hankintapäivästä lukien.

Vähäiset omaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, ja joiden taloudellinen pitoaika on vuoden, poistetaan kokonaisuudessaan hankintavuonna.

Poistosuunnitelmat muutettu 1.1.2016 omaisuusryhmien 1140, 1149 ja 1254 osalta Kiekun mukaisiksi

Omaisuusryhmä	Poistomenetelmä	Poisto aika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo %
Aineettomat hyödykkeet				
112 Aineettomat oikeudet	tasapoisto			
1120 Ostetut atk-ohjelmistot		5 vuotta	20 %	0 %
114 Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto			
1140 Itsevalmistetut ja teetetyt atk-ohjelmat		5 vuotta	20 %	0 %
1149 Muut pitkäaikaiset menot		3 vuotta	33 %	0 %
Aineelliset hyödykkeet				
125 - 126 Koneet ja laitteet	tasapoisto			
1250 Autot ja muut maankuljetusvälineet		5 vuotta	20,00	0 %
1254 Kevyet työkoneet		7 vuotta	14,29	0 %
1255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet		3 vuotta	33,33	0 %
1256 Toimistokoneet ja -laitteet		5 vuotta	20,00	0 %
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet		5 vuotta	20,00	0 %
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet		5 vuotta	20,00	0 %
1269 Muut koneet ja laitteet		5 vuotta	20,00	0 %
127 Kalusteet	tasapoisto	5 vuotta	20,00	0 %
128 Muut aineelliset hyödykkeet	ei poistoja			
130 Käyttöomaisuusarvopaperit	ei poistoja			
Muut pitkäaikaiset				
136 euromääräiset sijoitukset	ei poistoja			

LIITE 7: KANSALLIS- JA KÄYTTÖMAISUUDEN SEKÄ MUIDEN PITKÄVAIKUTTEISTEN MENOJEN POISTOT

	Aineettomat hyodykkeet				Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.2020	33 120,13	4 183 366,19	2 273 039,99	0,00	6 489 526,31
Lisäykset	0,00	1 021 676,69	1 133 430,90	0,00	2 155 107,59
Vähennykset	0,00	0,00	-1 082 047,74	0,00	-1 082 047,74
Hankintameno 31.12.2020	33 120,13	5 205 042,88	2 324 423,15	0,00	7 562 586,16
Kertyneet poistot 1.1.2020	-28 622,84	-2 744 530,08	0,00	0,00	-2 773 152,92
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tiilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-4 497,29	-712 384,22	0,00	0,00	-716 881,51
Tiilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tiilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2020	-33 120,13	-3 456 914,30	0,00	0,00	-3 490 034,43
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	0,00	1 748 128,58	2 324 423,15	0,00	4 072 551,73

	Aineelliset hyodykkeet				Yhteensä
	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyodykkeet	129 Muut ennakkomaksut	
Hankintameno 1.1.2020	12 574,00	0,00	0,00	0,00	12 574,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2020	12 574,00	0,00	0,00	0,00	12 574,00
Kertyneet poistot 1.1.2020	-5 029,60	0,00	0,00	0,00	-5 029,60
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tiilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-2 514,80	0,00	0,00	0,00	-2 514,80
Tiilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tiilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2020	-7 544,40	0,00	0,00	0,00	-7 544,40
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	5 029,60	0,00	0,00	0,00	5 029,60

	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				Yhteensä
	Käyttöomaisuusarvopaperit	Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset			
Hankintameno 1.1.2020	85 752 600,00	123 984 837,68	0,00	0,00	209 737 437,68
Lisäykset	6 000 000,00	17 086 657,00	0,00	0,00	23 086 657,00
Vähennykset	0,00	-2 193 137,03	0,00	0,00	-2 193 137,03
Hankintameno 31.12.2020	91 752 600,00	138 878 357,65	0,00	0,00	230 630 957,65
Kertyneet poistot 1.1.2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tiilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tiilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tiilikauden arvonalennukset	0,00	-526 869,37	0,00	0,00	-526 869,37
Kertyneet poistot 31.12.2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	91 752 600,00	138 351 488,28	0,00	0,00	230 104 088,28

LIITE 8: RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Rahoitustuotot	2020	2019	Muutos 2020-2019
Korot euromääräisistä saamisista	8 718 920,97	8 867 552,07	-148 631,10
Korot valuuttamääräisistä saamisista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	0,00	0,00	0,00
Osingot	0,00	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	0,00
Rahoitustuotot yhteensä	8 718 920,97	8 867 552,07	-148 631,10

Rahoituskulut	2020	2019	Muutos 2020-2019
Korot euromääräisistä veloista	5,00	0,00	5,00
Korot valuuttamääräisistä veloista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot veloista	0,00	0,00	0,00
SWAP-maksut veloista	0,00	0,00	0,00
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	48 630 328,49	42 318 344,58	6 311 983,91
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	0,00
Rahoituskulut yhteensä	48 630 333,49	42 318 344,58	6 311 988,91
Netto	-39 911 412,52	-33 450 792,51	-6 460 620,01

LIITE 9: TALOUSARVIOTALOUDESTA ANNETUT LAINAT

Sektori	Lainapääoma 31.12.2020	Lisäys 2020	Vähennys 2020	Lainapääoma 31.12.2019	Pääomamuutos 2020-2019
Yritykset ja asuntoyhteisöt	837 892 518,52	118 649 844,01	99 261 933,05	818 504 607,56	19 387 910,96
Yritykset	830 027 981,32	118 500 465,01	99 261 933,05	810 789 449,36	19 238 531,96
Julkiset yritykset	50 150 904,74	5 268 647,63	3 967 256,17	48 849 513,28	1 301 391,46
Yksityiset yritykset	779 877 076,58	113 231 817,38	95 294 676,88	761 939 936,08	17 937 140,50
Asuntoyhteisöt	7 864 537,20	149 379,00	0,00	7 715 158,20	149 379,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2 407 341,15	513 479,00	126 386,50	2 020 248,65	387 092,50
Muut rahoituslaitokset	2 407 341,15	513 479,00	126 386,50	2 020 248,65	387 092,50
Kotitaloudet	7 350,10	0,00	0,00	7 350,10	0,00
Palkansaajakotitaloudet	7 350,10	0,00	0,00	7 350,10	0,00
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	115 761,00	0,00	59 239,00	175 000,00	-59 239,00
Muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	115 761,00	0,00	59 239,00	175 000,00	-59 239,00
Sektori tuntematon	156 798 852,34	58 393 861,00	3 583 369,35	101 988 360,69	54 810 491,65
Ei tiedossa	156 798 852,34	58 393 861,00	3 583 369,35	101 988 360,69	54 810 491,65
Yhteensä	997 221 823,11	177 557 184,01	103 030 927,90	922 695 567,00	74 526 256,11

Liitteessä 9 esitetään tiedot ainoastaan Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin tuotekehityslainoista.

Sektorijako perustuu Kaupparekisterin ja Valtiokonttorin lainajärjestelmän tietoihin.

Sektorikohtaiset lainapääoman alkusaldot ovat muuttuneet vuoden 2019 tilinpäätöksessä ilmoitetuista. Sektorikohtaiset erot johtuvat tehdyistä sektorimuutoksista.

Nostamattomat lainat (v. 2020 9,4M€, v. 2019 2,9 M€) ja tileistäpoistojen oikaisut (1,8 M€) sisältyvät yritykset -sektorin tietoihin.

LIITE 10: ARVOPAPERIT JA OMAN PÄÄOMAN EHTOISET SIJOITUKSET

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	31.12.2020					31.12.2019		
	Kappalemäärä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistus-osuus %	Myynti-oikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet yhteensä	50 101		91 752 600,00					85 752 600,00
Fird-osuuskunta	1		100,00	25				100,00
Business Finland Venture Capital Oy	50000		50 000,00	100				50 000,00
Business Finland Venture Capital Oy			59 000 000,00	100				59 000 000,00
Business Finland Oy	100		2 500,00					2 500,00
Business Finland Venture Capital Oy			11 000 000,00	100				11 000 000,00
Business Finland Venture Capital Oy			15 700 000,00	100				15 700 000,00
Business Finland Venture Capital Oy			6 000 000,00	100				
Osakkeet ja osuudet yhteensä			91 752 600,00					85 752 600,00

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset

	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Kirjanpitoarvo 31.12.2019
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset		
Pääomalainat	138 351 488,28	123 984 837,68
Yhteensä	138 351 488,28	123 984 837,68

LIITE 11: TASEEN RAHOITUSERÄT JA VELAT

31/12/2020	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1-5	Yli	Alle	1-5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	0.00	2,034,256.70	127,983,231.58	0.00	4,000,000.00	4,334,000.00	138,351,488.28
Euromääräiset lainasaamiset	0.00	599,559.00	995,809,075.07	0.00	10,176.41	803,012.63	997,221,823.11
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat ¹⁾	0.00	0.00	0.00	-35,713.23	0.00	0.00	-35,713.23
Yhteensä	0.00	2,633,815.70	1,123,792,306.65	-35,713.23	4,010,176.41	5,137,012.63	1,135,537,598.16
31/12/2020	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1-5	Yli	Alle	1-5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastattavien rahoituserät							
Muut pitkäaikaiset velat	0.00	0.00	0.00	0.00	2,000,000.00	0.00	2,000,000.00
Yhteensä	0.00	0.00	0.00	0.00	2,000,000.00	0.00	2,000,000.00

Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset ja euromääräiset lainasaamiset -rahoituserien jako vaihtuva- ja kiinteäkorkoisiin on laadittu Valtiokonttorista saatujen tietojen perusteella.

Asiakkaiden nostamattomat lainamaksuspäätökset (yht. 9 426 859 eur) sisältyvät euromääräisten lainasaamisten yli 5 vuoden vaihtuvakorkoisten lainojen tietoihin.

¹⁾ Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat -rivin tietoa ei ehditty saamaan Business Finlandin johtokunnan sähköisesti allekirjoittamaan tilinpäätökseen, vaan tieto on lisätty tähän taittoversioon sähköisen allekirjoituksen jälkeen.

LIITE 12: VALTIONTAKAUKSET JA -TAKUUT SEKÄ MUUT MONIVUOTISET VASTUUT

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarviomenot 2020	Määrärahatarve 2021	Määrärahatarve 2022	Määrärahatarve 2023	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	590,518.45	612,755.04	617,010.21	476,640.39	0.00	1,706,405.64

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarviomenot 2020	Määrärahatarve 2021	Määrärahatarve 2022	Määrärahatarve 2023	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Yhteensä	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	590,518.45	612,755.04	617,010.21	476,640.39	0.00	1,706,405.64

LIITE 13: TASEeseen SISÄLTYVÄT RAHASTOIDUT VARAT

Innovaatorahoituskeskus Business Finlandilla ei ole esitettävää liitteelle 13

LIITE 14: TASEeseen SISÄLTYMÄTTÖMÄT RAHASTOIDUT VARAT

Innovaatorahoituskeskus Business Finlandilla ei ole esitettävää liitteelle 14

LIITE 15: VELAN MUUTOKSET

Innovaatorahoituskeskus Business Finlandilla ei ole esitettävää liitteelle 15

LIITE 16: VELAN MATUREETTIJAKAUMA JA DURAATIO

Innovaatorahoituskeskus Business Finlandilla ei ole liitteen mukaisia velkoja.

LIITE 17: OIKEIDEN JA RIITTÄVIEN TIETOJEN ANTAMISEKSI TARVITTAVAT MUUT TÄYDENTÄVÄT TIEDOT

Talousarviokirjanpito sisältää momentilla 32.20.83 Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan n. 9,4 milj. euroa nostamattomia lainoja, jotka on kirjattu momentille maksatuspäätösperusteisesti. Nostamattomat lainat sisältyvät taseessa pitkäaikaisiin saamisiin sekä muihin lyhytaikaisiin velkoihin. Kaikki nostamattomat lainat ovat vuodelta 2020 ja niitä on yhteensä 57 maksatuspäätöksestä. Tilapäisten häiriölainojen osuus nostamattomista lainoista on 3,5 milj. euroa (31 maksatuspäätöstä). Nostamattomien lainojen määrä oli 0,8 % lainakannasta (v. 2019 0,3 %).

LIITE 18 BUSINESS FINLANDIN TULOSSOPIMUKSEN TULOSMITTARIT 2020

Tunnusluku	2018	2019	2020	2020
	toteutuma	toteutuma	toteutuma	tavoite
YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAUVUUS				
Kansainvälistä kasvua yrityksille				
Parhaiten vientiä (top 10%) kasvattaneiden pk-asiakasyritysten (sis. midcap) viennin kasvu, milj. euroa ja %	1092 milj. € 37 %	1043 milj. € 40%	842 milj. € 57%	900 milj. € > 45 %
Pk-asiakasyritysten (sis. midcap) viennin kasvu, milj. euroa ja %	500 milj. € 8,6 %	399 milj. € 6,5%	71 milj. € 1%	500 milj. € 10 %
Business Finlandin t&k-rahoitusta saavien pk-yritysten (sis. midcap) t&k&i-panostusten kasvu (yritysten t&k&i-kokonaismenoja lisäävien hankkeiden suhteellinen osuus kaikista rahoitetuista hankkeista), % ¹	32	22	27	> 31
Rahoitettujen hankkeiden synnyttämä vuosittainen vienti / Business Finlandin t&k&i-rahoitus (vientikerroin)	25	23	39	> 20
Kasvua ja kansainvälistymistä hakevien Business Finland -asiakkaiden lukumäärän kasvu, %, ja poisluettuna t&k&i-rahoitusasiakkaat, %	12 -	12 -	1 9,5	> 4 > 8
Vähähiilisyteen ja kiertotalouteen panostavien t&k&i-rahoitusasiakkaiden lukumäärän kasvu, % ja liikevaihto hankkeiden tavoitevuonna, milj. euroa (arvio)	- -	-10% 5467 milj. €	-1,5% 13262 milj. €	2 % 4000 milj. €
MAAILMANLUOKAN EKOSYSTEEMIT JA KILPAILUKYKYINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ KASVUA TUKESSA				
Rahoitetut ekosysteemialoitteet, joissa tavoitteena yli 1 mrd. euron kokonaisuus, kpl	5	28	12	5
Suurten yritysten verkottuneisuusaste t&k&i-projekteissa, (t&k&i-rahoitus), %	170	224	228	> 200
Uusien suomalaisten yritysten osuus Horisontti 2020 -ohjelman hauissa, %	-	29	37	15

¹ Mittarin toteumassa on määrittelyn mukaisesti laskettu vain Business Finlandin rahoittamat hankkeet, joissa t&k&i on erityinen rahoitusperuste ja se on merkitty asiakkaan rahoitushakemusvaiheessa luokittelutiedoksi. Mittarissa ei lasketa kaikkia Business Finlandin rahoittamia hankkeita, joissa on mukana t&k&i-rahoitusta. Kaikkiin t&k&i-hankkeisiin ei ole merkitty t&k&i-luokittelutietoa.

Rahoitus vähähiilisyttä ja kiertotaloutta edistäviin ratkaisuihin, milj. euroa	191	189	305	200
Rekisteröidyt ulkomaiset yöpymiset, 1 000 vrk ²	6810	7056	2292	7400
Ulkomaisten investointien työllistävyys, työpaikkojen lukumäärä (arvio)	1180	921	916	730
TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS				
Rahoitustyön kokonaiskustannus / myönnetty rahoitus, %	3,5	2,7	1,0	< 3,5
Business Finland asiakkaiden suositteluhaluus (NPS) (asteikko -100 - +100)	+66	+67	+66	> +56
Business Finland pk-yritysasiakkaiden suositteluhaluus (asteikko -100 - +100)	+69	+67	+65	> +60
Sidosryhmätyytyväisyys Business Finlandin Visit Finland -toimintoon (asteikko 1-5)	4,2	4,4	4,4	4,0
Sidosryhmätyytyväisyys Business Finlandin Talent Boost -toimintoihin (asteikko 1-5)	-	3,9	3,9	3,5
HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN				
Kokonaistyötyytyväisyys (asteikko 1-5) ³	3,1	3,1	3,3	>3,5
Johtamisindeksi (asteikko 1-5)	-	3,9	3,9	3,9

² Visit Finlandin toimenpiteillä vain osittainen vaikutus.

³ Eri vuosien tunnusluvut eivät ole suoraan verrannollisia, koska kyselytavat ovat vaihdelleet pulssikyselyistä laajempaan henkilöstökyselyyn. Myös johtamisindeksin taustalla olevat kyselyt ovat olleet erilaisia. Kaikkien kyselyjen tulokset on muunnettu 1-5 asteikolle vertailua varten.

LIITE 19 BUSINESS FINLANDIN TULOSSOPIMUKSEN SEURANTAMITTARIT 2020

Tunnusluku	2018	2019	2020	2020
	toteutuma	toteutuma	toteutuma	arvio
YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS				
Kansainvälistä kasvua yrityksille				
Kasvua ja kansainvälistymistä hakevien Business Finland -asiakkaiden jalostusarvon kasvu (euroa, %)	16	0,1	8	16
Tiivistä kansainvälistä yhteistyötä sisältävien hankkeiden osuus kaikista rahoitetuista hankkeista (%)	10	12	17	10
Startup-asiakkaiden viennin muutos, %	184	147	80	160
Uusien t&k&i-yritysten osuus kaikista t&k&i-rahoitusta saaneista yritysasiakkaista, %	36	30	34	34
Kansainvälistymispalveluja käyttäneiden pk- ja midcap-yritysten viennin kasvu (3 v. muutos) - Team Finland, % (arvio)			12	23
T&k&i-rahoituksen aikaansaamat työpaikat, lkm (arvio työpaikoista hankkeen tavoitevuonna)	34 000	34 000	38 800	35 000
MAAILMANLUOKAN EKOSYSTEEMIT JA KILPAILUKYKYINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ KASVUA TUKESSA				
Yritysten arvio tutkimustulosten ja osaamisten kaupallisen hyödyntämisen todennäköisyydestä, %.	79	83	78	75
Business Finlandin rahoitus puhtaan energian t&k&i-toimintaan (milj.euroa) ⁴	38	38	66	35
Business Finlandin pk-rahoitusasiakkaiden t&k-menojen toteutunut muutos (%)	3	19	-26	4
Pk-yritysten osuus yritysrahoituksesta (%)	72	68	58	70
Innovatiiviset julkiset hankinnat: lukumäärä ja rahoitus	14 3,6 milj. €	12 2 milj. €	2 0,3 milj. €	10 4 milj.€
Johtaminen ja työn muutos: työelämän kehittämistä sisältävien hankkeiden lukumäärä ja rahoitus	132 9,5 milj. €	94 4,3 milj. €	78 2,7 milj.€	110 8 milj.€
Ulkomaisten investointien määrä (milj. euroa)	478	1557	575	500
Suomen markkinaosuus ulkomaisten matkailijoiden yöpymisistä suhteessa muihin Pohjoismaihin (%)	14	14 (ennakotieto)	14	14
Kansainväliset matkailutulot (matkailutase, milj. euroa) ⁵	3025 (arvio)	3166 (arvio)	1000 (arvio)	3400
Talent Explorer -rahoitus, milj. euroa	-	0,7	1,3	1,5

⁴ V. 2020 toteutuksessa on uusina luokitustekijöinä mukana myös vety ja CO₂ -talteenotto, jotka eivät ole mukana aikaisempien vuosien toteutuma-tiedoissa eikä vuodelle 2020 asetetussa arviossa.

⁵ Ulkomaisesta matkailusta saatavat vientiin rinnastettavat tulot (ilman kuljetustuloja). Arvio, Tilastokeskus julkistaa tiedot vasta 15.3.2021.

TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS				
Asiakastyötä tekevien osuus Business Finlandin henkilömäärästä (%)	80 %	80 %	80 %	80 %
Business Finlandin henkilöstön liikkuvuus, %	-	-	8,7	4
Uuden t&k&i-rahoitushakemuksen käsittelyaika pk-yrityksille (vrk)	45	61	50	45
Business Finland -asiakkaan kokemus Team Finland -palveluiden tiedonsaannista (asteikko 1-5).	3,3	3,3	3,6	3,4

ALKAVIEN YRITYSTEN PÄÄMASIJOITUSTOIMINTA⁶				
Tulosmittarit	2018 toteutuma	2019 toteuma	2020 toteuma	2020 tavoite
Vuoden aikana tehtyjen uusien rahastositoumusten lukumäärä (kpl)	0	0	1	2-3
Yksityisen pääoman osuus Business Finland pääomasijoitusyhtiön rahastosijoituskohteissa, %	50	50	50	50
Seurantamittarit	2018 toteutuma	2019 toteuma	2020 toteuma	2020 arvio
Vuoden aikana tehdyt sijoitussitoumukset rahastoihin (milj. €)	0	0	17,5	29
Business Finland Venture Capital Oy:n rahastositoumukset yhteensä (milj. €, kumulatiivinen)	52,4	52,4	69,9	93,4
Rahastojen uusien kohdeyritysten lukumäärä (kpl)	41	34	27	
Business Finland pääomasijoitusyhtiön maksamat rahastojen rahakutsut, milj. €	5,9	7,3	5,8	
Pääomat yhteensä Business Finland pääomasijoitusyhtiön rahastosijoituskohteissa, milj. €	159,3	159,3	194,3	259,3
Yksityisen pääoman osuus Business Finland pääomasijoitusyhtiön rahastosijoituskohteissa, milj. euroa (kumulatiivinen)		79,1	96,6	140,4
Ulkomaisen pääoman määrä rahastoissa, milj. €	16,9	16,9	16,9	
Sijoitussitoumukset rahastojen tutkimustaustaisiin yrityksiin, milj. € (kumulatiivinen)	3,9	3,9	7,4	
Kohderahastojen keräämät uudet rahastot, kpl	0	1	2	

⁶ Taulukon lukuihin on sisällytetty Finnvera Oyj:ltä ostettujen Vigo-rahasto-osuuksien tiedot. Rahastositoumuspäätökset tehdään ehdollisina rahaston vähimmäispääoman saavuttamiselle.

15 ALLEKIRJOITUS

Business Finlandin johtokunta on hyväksynyt Innovaati-
orahoituskeskus Business Finlandin tilinpäätöksen Hel-
singissä 18. helmikuuta 2021.

Business Finland Oy ja Business Finland Venture Ca-
pital Oy laativat oman tilinpäätöksensä ja niiden yhtiö-
kokous järjestetään Innovaati-
orahoituskeskus Business
Finlandin tilinpäätöksen hyväksymisen jälkeen. Jos
ilmenee, että yhtiökokouksilla on vaikutusta Innovaati-
orahoituskeskus Business Finlandin tilinpäätöksen si-
sältöön, toimittavat osakeyhtiöt Innovaati-
orahoituskes-
kukselle tarvittavat lisätiedot.

Tilinpäätös on allekirjoitettu sähköisesti.

Johtokunta

Pertti Korhonen, puheenjohtaja

Petri Peltonen, varapuheenjohtaja

Juha Ala-Mursula

Elina Björklund

Sami Lampinen

Miia Porkkala

Nina Vaskunlahti

Nina Kopola, pääjohtaja

BUSINESS FINLAND

Business Finland on globaalin kasvun kiihdyttämö. Luomme edellytyksiä uudelle kasvulle auttamalla yrityksiä kansainvälistymään sekä rahoittamalla tutkimusta ja innovaatioita. Huippuasiantuntijamme ja uusin tieto nopeuttavat markkinoiden mahdollisuuksien tunnistamista ja auttavat muuttamaan ne kansainvälisiksi menestystarinoiksi.

WWW.BUSINESSFINLAND.FI